

FACULTEIT
RECHTSGELEERDHEID

De privé-detective in België: een historisch-juridisch onderzoek

Masterproef neergelegd tot het behalen van
de graad van Master in de criminologische wetenschappen
door (01205169) De Rauw Eveline

Academiejaar 2015-2016

Promotor : Prof. Dr. Marc Cools

Commissaris : Mevr. Veerle Pashley

Verklaring inzake toegankelijkheid van de masterproef criminologische wetenschappen

Ondergetekende,

De Rauw Eveline (01205169)

geeft hierbij aan derden,

zijnde andere personen dan de promotor (en eventuele co-promotor), de commissarissen of leden van de examencommissie van de master in de criminologische wetenschappen,

[de toelating] [~~geen toelating~~]

om deze masterproef in te zien, deze geheel of gedeeltelijk te kopiëren of er, indien beschikbaar, een elektronische kopie van te bekomen, waarbij deze derden er uiteraard slechts zullen kunnen naar verwijzen of uit citeren mits zij correct en volledig de bron vermelden.

Deze verklaring wordt in zoveel exemplaren opgemaakt als het aantal exemplaren waarin de masterproef moet worden ingediend, en dient in elk van die exemplaren ingebonden onmiddellijk na het titelblad.

Datum: 16 augustus 2016

Handtekening:

Voorwoord

Deze masterproef vormt het eindpunt van mijn opleiding Criminologische Wetenschappen aan de Universiteit van Gent. Een periode waarin ik zowel op academisch als persoonlijk vlak enorm veel heb bijgeleerd.

De totstandkoming van dit eindwerk zou nooit gelukt zijn zonder de hulp, steun en aanmoedigen van enkele personen. Om die reden wil ik volgende mensen bedanken.

Vooreerst wil ik mijn promotor, professor Cools bedanken voor het ter beschikking stellen van enkele bronnen die me hebben geholpen bij het schrijven van deze masterproef en voor de ondersteuning, inspiratie en de begeleiding tijdens dit academiejaar.

Daarnaast wil ik mijn ouders bedanken voor de kans die ze mij gegeven hebben om deze opleiding te vervolledigen en voor hun onvoorwaardelijke steun.

Als laatste wil ik mijn vriend bedanken voor het nalezen en verbeteren van deze scriptie. Maar ook voor zijn raad, steun en luisterend oor in de periode dat ik het moeilijk had.

Inhoudstafel

Voorwoord	I
Lijst van gebruikte afkortingen	V
Algemene inleiding	1

Hoofdstuk 1: Inleidende beschouwingen

1.1. Inleiding	4
1.2. De private veiligheidszorg	4
1.2.1. Theoretische modellen voor het verklaren van het ontstaan van de private veiligheidszorg.....	5
1.2.1.1. Junior-Partner-theorie	6
1.2.1.2. De economische theorie.....	7
1.2.1.3. Integrale veiligheidszorg	8
1.3. Private opsporing als onderdeel van de private veiligheidszorg	10
1.3.1. Begripsomschrijving	10
1.3.1.1. Privé-detective	10
1.3.1.2. Private opsporing	12
1.3.2. Indeling van de privé-detectives in verschillende generaties.....	13
1.4. Markt van de private opsporing	16
1.5. Besluit.....	17

Hoofdstuk 2: Initiatieven voor de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

2.1. Inleiding	19
2.2. Historisch kader.....	19
2.2.1. Pioniers	19
2.2.2. Doorbraak	22
2.3. Wetgevend kader	23
2.3.1. Wetsvoorstel van Parisis tot regeling van het beroep van particulier detective (1967)	23
2.3.1.1. Regulering en sanctionering	23
2.3.2. Wetsvoorstel van Damseaux tot regeling van het beroep van particulier detective (1978)	24

2.3.2.1.	Regulering, plichtenleer en controle.....	25
2.3.3.	Wetsontwerp van Gol houdende verscheidende maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger	27
2.3.3.1.	Nood aan regulering	28
2.4.	Besluit.....	32
3.1.	Inleiding	34
Hoofdstuk 3: De wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective		
3.1.	Ontwerp van wet tot regeling van het beroep van privé-detective.....	34
3.2.	Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective.....	35
3.1.1.	Regulering van de sector.....	36
3.1.2.	Sanering van de sector	42
3.1.2.1.	Kwaliteitsverhoging van de sector.....	44
3.1.3.	Voorkomen van machtsoverschrijding binnen de sector	46
3.1.4.	Privacybescherming	47
3.1.5.	Controle en sanctiesystemen.....	50
3.1.	Besluit.....	54
Hoofdstuk 4: Evolutie van de wet van 19 juli 1991		
4.1.	Inleiding	55
4.2.	Wet van 30 december 1996 tot wijziging van de Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective	55
4.2.1.	Belangrijkste wijzigingen	55
4.2.1.1.	Regulering van de sector	55
4.2.1.2.	Sanering van de sector	57
4.2.1.3.	Controle- en sanctiesysteem	59
4.3.	Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid en tot opheffing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective - Joëlle Milquet (2013)	61
4.3.1.	Belangrijkste wijzigingen	62
4.3.1.1.	Regulering: profiel neutrale wetgeving	63
4.3.1.2.	Privacybescherming.....	64
a)	Bescherming van de privé-detective/opdrachthouder	65
b)	Bescherming van de opdrachtgever	67
c)	Bescherming van de onderzochte persoon	68

4.3.1.3.	Middelen en methodes	70
4.3.1.4.	Controlesysteem	73
4.4.	Besluit.....	75
	Algemene conclusie	76
	Bibliografie	80

Bijlagen

Bijlage 1: de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective... .I

Lijst van gebruikte afkortingen

WVP	Wet Verwerking Persoonsgegevens
DIV	Dienst Inschrijvingen Voertuigen
ANG	Algemene Nationale Gegevensbank

Algemene Inleiding

Het vastleggen van een onderwerp voor een masterproef is allerm minst een gemakkelijke opgave. De keuze dient niet alleen te liggen in de persoonlijke interessesfeer, maar dient ook origineel te zijn. Dit onderzoek werd deels uitgewerkt vanuit de nieuwsgierigheid om het beroep van privé-detective te leren kennen. Zo heeft de burger zich een beeld gevormd, op basis van de literatuur en de media, van wat een privé-detective is en waaruit zijn opdrachten kunnen bestaan, maar om een pasklaar antwoord te bieden is hun kennis onvoldoende. Hun beeld kan eventueel nog gelden voor de eerste en tweede generatie maar ondertussen zijn we al geëvolueerd naar een derde en zelfs vierde generatie van privé-detectives.

Daar het werkdomein van de private opsporing zich de laatste jaren enorm heeft uitgebreid, is de privé-detective niet langer een onbekende in de maatschappij. Zo wordt hij tewerkgesteld in verschillende sectoren: verzekeringssector, schade-expertisebureau, bedrijfsbeveiliging, particuliere recherche, handelsinformatie en private justitie. Door deze verscheidenheid aan diensten is de private opsporing een belangrijke actor geworden in het hedendaags veiligheidsdiscours en kan de veiligheidszorg niet meer gezien worden als exclusiviteit van de overheid.

Door de evolutie die de privé-detective heeft ondergaan, kunnen we stellen dat het beeld van de meeste mensen niet overeenkomt met de realiteit. Om hiervan een beter beeld te geven, trachten we met deze masterproef een antwoord te formuleren op volgende onderzoeksvraag: *“Wie/wat is een privé-detective?”*.

Tot op heden heeft men in het wetenschappelijk onderzoek weinig aandacht gehad op welke wijze de regulering van het beroep van privé-detective nu moet worden georganiseerd. Deze studie poogt hier verandering in te brengen door een beeld te geven van hoe de beroepsgroep van detectives doorheen de tijd werd gereguleerd. Dit zowel voor de totstandkoming van de wet in 1991 als er na. De centrale onderzoeksvraag van dit werk luidt dan ook als volgt: *“Wat was de motor of wat waren de motieven voor de verschillende initiatieven die werden genomen om het beroep van privé-detective te reglementeren?”*.

Voor de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective bestond er immers geen specifieke regeling voor het beroep van privé-detective. Desondanks de verschillende initiatieven die reeds voor 1991 genomen werden. Iedereen kon privé-detective worden gezien het beroep niet gereguleerd en gecontroleerd werd. Hierdoor bleef de sector niet gespaard

van dubieuze praktijken en misbruiken. Met de wet wou de wetgever dan ook het statuut van de privé-detective aan een specifieke en beperkende regeling onderwerpen en uitdrukkelijk de uitoefening van de private opsporing ontmoedigen.

Waar in 1991 de intentie van de wetgever bestond uit een beheersing van de sector, lijkt het effect eerder te hebben geleid tot een vergaande belemmering van de activiteiten van een privé-detective. In de jaren daarop werd de wet enkele keren gewijzigd, toch werd de wet nooit grondig aangepast aan de markt van de private opsporing, die in de daaropvolgende jaren ingrijpend veranderd is. Zodoende bestaat de juridische omkadering uit een opeenhoping van wettelijke normen en voorschriften, Koninklijke Besluiten en Ministeriële omzendbrieven.

Recent werd de discussie over het nut, de noodzaak en de wenselijkheid van een vernieuwd rechtskader voor de private veiligheid gestart met het voorontwerp van wet van Joëlle Milquet. Dit voorontwerp stelt ingrijpende wijzigingen aan het statuut van de privé-detective voor.

Regelgeving was en is nog steeds essentieel in dit domein. Het maakt ook duidelijk dat een herziening van de wet van 1991 noodzakelijk is. Vanuit dit standpunt is het dan ook een uitdaging om aan de hand van een analyse van de verschillende initiatieven een wetenschappelijke bijdrage te leveren in het kader van de totstandbrenging van een vernieuwd wettelijk kader. Uit die analyse kan immers geleerd worden uit vroegere foutieve of goede beslissingen en kan de impact van eventuele nieuwe beslissingen mogelijks beter worden ingeschat. Op die manier zou men beter kunnen anticiperen op mogelijke valkuilen bij het voeren van het toekomstig beleid betreffende de privé-detective.

De masterproef wordt opgedeeld in verschillende hoofdstukken. In **hoofdstuk 1** wordt nagegaan wat de private veiligheidszorg en in het bijzonder de private opsporing precies inhouden. Voor het verklaren van het ontstaan van de private veiligheidszorg worden een aantal theoretische modellen besproken. Daarna wordt er verder ingegaan op de private sector die namelijk binnen de bredere context van de private veiligheidszorg kan gesitueerd worden. Daar er geen éénduidige omschrijving bestaat voor de term ‘private opsporing’ is er enige onduidelijkheid over wat men hiermee juist bedoelt. Deze onduidelijkheid vinden we trouwens ook terug bij de term ‘privé-detective’. Om toch enige helderheid te scheppen, wordt er een overzicht gegeven van de verschillende definiëringen die gelden in de wetenschappelijke literatuur. Bovendien worden de privé-detective in deze literatuur vaak onderverdeeld in verschillende generaties. Tot slot wordt dit hoofdstuk afgerond met een omschrijving van de markt van de private opsporing waarin privé-detectives meer en meer aangewend worden om bedrijfs- en verzekeringsfraude aan te pakken.

In **Hoofdstuk 2** wordt er aandacht besteed aan de historische evolutie van het beroep van privé-detective. Daarbij komen de pioniers Vidocq en Pinkerton aan bod, net als enkele belangrijke Belgische figuren uit de beginperiode. Er wordt ook stil gestaan bij het wettelijk kader, dit door een aantal pogingen te bespreken die tot doel hadden het beroep van privé-detective wettelijk te reglementeren. Meer bepaald gaat het om de wetsvoorstellen van Parisis, Damseaux en Gol.

Na deze verschillende wetgevende initiatieven werd uiteindelijk in 1991 het wetgevend kader voor privé-detectives gecreëerd met de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective. Deze wet wordt in **hoofdstuk 3** geanalyseerd. Vanuit de motieven die de wetgever had om het beroep van privé-detective te reglementeren, werden de belangrijkste bepalingen uit deze wet inhoudelijk en kritisch besproken.

Hoofdstuk 4 behandelt de evolutie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective. De wet vertoonde immers in de praktijk een aantal onduidelijkheden en men is door de opgedane ervaring bepaalde aspecten anders gaan bekijken waardoor een verfijning van de wet zich opdrong. Een eerste verfijning kwam er met de Wijzigingswet van 30 december 1996. Na deze wet kreeg het juridisch statuut van de privé-detective relatief weinig belangstelling. Hier kwam verandering in met het voorontwerp van wet van Joëlle Milquet. Kortom, in dit hoofdstuk worden de (toekomstige) wijzigingen aan de wet besproken en bekritiseerd.

Op het einde wordt een algemene conclusie gegeven van deze masterproef.

Hoofdstuk 1: Inleidende beschouwingen

1.1. Inleiding

Deze inleidende beschouwingen starten met de private veiligheidszorg waarin de laatste jaren een enorme opmars merkbaar is. Binnen de bredere context van de private veiligheidszorg kan namelijk de sector van de private opsporing gesitueerd worden. Hierin heeft de detectivesector een vaste stek gevonden. Vervolgens worden een aantal theoretische modellen gegeven voor het verklaren van het ontstaan van deze private oriëntatie. Er wordt nadien dieper ingegaan op de sector van de private opsporing. Omwille van het gebrek aan éénduidige omschrijvingen van de termen ‘privé-detective’ en ‘private opsporing’ in de vakliteratuur, wordt een overzicht gegeven van de verschillende definiëringen. Uit deze verschillende definities blijkt dat zowel ‘privé-detective’ als ‘private opsporing’ beter beschreven kunnen worden aan de hand van hun activiteiten. Ook de indeling van privé-detectives in verschillende generaties berust op hun verscheidene activiteiten. Tot slot wordt de markt van de private opsporing belicht waarin privé-detectives meer en meer aangewend worden om bedrijfs- en verzekeringsfraude aan te pakken.

1.2. De private veiligheidszorg

De laatste jaren is er sprake van een toenemende privatisering in het domein van veiligheid en criminaliteit maar deze is niet nieuw. In België is er op elk moment een vorm van private veiligheid en bescherming geweest. Denk maar aan de “garde bourgeoise”, ook wel schutterij of burgerwacht genoemd, die niet commercieel opereerde maar instond voor de openbare ordehandhaving en de bescherming van het particuliere bezit van de burgerij. De veiligheidszorg werd voor deze privatiseringstendens als een exclusief domein van de burgerlijke liberale staten in West-Europa beschouwd. De basisgedachte was ‘le contrat social’, het contract waarin de burger een deel van zijn vrijheid afstaat in ruil voor veiligheid uitgeoefend door het staatsapparaat. Tot op heden kan de veiligheidszorg niet meer beschouwd worden als exclusief domein van de overheid. Ook de individuele of georganiseerde burger en het bedrijfsleven nemen wat de veiligheid betreft hun verantwoordelijkheid op¹.

De jaren zestig kunnen gezien worden als het startschot voor een enorme groei van de private markt. In die periode was er een sterke groei van de criminaliteitscijfers en de opkomst van het

---

¹ M. COOLS, ‘De criminoloog en de private veiligheidszorg’ in VANDERBORGHT, J., VANACKER, J. en MAES, E. (eds.), *Criminologie. De Wetenschap. De Mens.*, Brussel, Politeia, 2000, 207

fenomeen van hold-up waardoor er een expansie van de Belgische particuliere veiligheidssector kwam². Bijgevolg neemt de private sector haar marktpositie binnen de bestaande veiligheidszorg in. Deze sector kan perfect complementair of als alternatief functioneren binnen een rechtsstaat. Volgens M. Cools is het bestaan van deze private veiligheidszorg een aanduiding voor het democratisch gehalte van een staat, daar in totalitaire en etatistische regimes de overheid haar monopolie op de veiligheid blijft behouden³.

Vandaag de dag is de private veiligheidszorg overal aanwezig maar hoe definiëren we het concept private veiligheid nu het best? Hiervoor verwijzen we naar de definitie van M. Cools, die de private veiligheidszorg als volgt omschrijft: *“een geheel van activiteiten bestaande uit preventie, ordehandhaving, opsporing, informatie-inwinning en adviesverlening inzake criminaliteit, overlast en onveiligheidsgevoelens en die op een vrije markt complementair en concurrentieel door private (rechts)personen tegen betaling worden aangeboden aan private en publieke (rechts)personen”*⁴. Een andere manier om het concept te verduidelijken is de private veiligheidszorg te spiegelen aan de reguliere veiligheidszorg. Deze laatste is een taak van de overheid waarbij politie en justitie instaan voor het welzijn en bescherming van de burger. Tevens zorgen zij ook voor preventie, ordehandhaving, opsporing, informatie-uitwisseling en adviesverlening. Voor deze taken is er ook ruimte in het private domein tussen burgers onderling en in hun verhouding tot de staat. Vaak worden deze activiteiten uitgedrukt met de begrippen: private policing, private security, private investigation, private justice, security management en security consultancy.

1.2.1. Theoretische modellen voor het verklaren van het ontstaan van de private veiligheidszorg

De spanningen tussen de reguliere politiediensten en privé-detectives is niet nieuw. Privé-detectives begaven zich vroeger al zeer ver op het actieterrein van de reguliere politiedienst en deden hun toen al voor als een alternatief voor de ongestructureerde politiediensten. Om het succes van de private recherche- of bewakingsmarkt te verklaren, werd er op zoek gegaan naar verschillende (theoretische) antwoorden. Volgens de theorieën moeten we de oorzaak van de groei van de sector op verschillende plaatsen zoeken. De oudste en de meest gebruikte theorieën zijn de Junior-Partner-theorie en de economische theorie. Waar de Junior-Partner theorie de

---

² J. MULKERS en H. HAELTERMAN, *‘Privé-detectives: theorie en praktijk van de private opsporing’*, Antwerpen, Maklu, 2001, 42

³ M. COOLS, ‘De criminoloog en de private veiligheidszorg’ in VANDERBORGHT, J., VANACKER, J. en MAES, E. (eds.), *Criminologie. De Wetenschap. De Mens.* Brussel, Politeia, 2000, 207

⁴ M. COOLS, ‘De onderstromen in de private veiligheidszorg’, *Panopticon*, 2002, 137

nadruk legt op de zogenaamde “de-politie-kan-het-niet-meer-aan” verklaring, zoekt de economische theorie het in een aantal structurele veranderingen in de maatschappij. Op het einde van de jaren tachtig werd ook enkele andere theorieën in beschouwing genomen waaronder de theorie van de integrale veiligheidszorg. Uit dit begrip kan de noodzaak worden afgeleid voor het opzetten van beleidsnetwerken om maatschappelijke problemen op te lossen. Tevens kunnen de verklaringen geplaatst worden op een continuüm met aan de ene kant het concept ‘partnerschap’ en aan de andere kant ‘concurrentie’.

1.2.1.1. Junior-Partner-theorie

De Junior-Partner-theorie is ontwikkeld door J.S. Kakalik en S. Wildhorn en is zeer dominant aanwezig in de literatuur. Men stelt dat de private veiligheidsindustrie zich ontwikkeld heeft door het disfunctioneren van de overheid en haar instellingen, door de zogenaamde “de-politie-kan-het-niet-meer-aan” verklaring. De oorzaak hiervoor wordt gesitueerd binnen de evolutie van het politiewerk en de politieorganisatie en/of haar voorgedij-instantie. En anderzijds bij de burgers met hun ervaringen met politie en met hun onveiligheidsgevoelens. Deze laatste zouden immers toenemen. Hiervoor bestaat er een zekere werkelijkheidsbasis maar onderzoek wijst uit dat onveiligheidsgevoelens niet meteen gepaard gaan met een stijging van de misdadigheid.

J.S. Kakalik en S. Wildhorn stelden dat *“the two forces [public and private police] are complementary rather than supplementary or competitive”*⁵. Er is tussen de private en particuliere politie sprake van een partnerschap. Dit partnerschap vinden we terug in de verdeling van de preventieve en repressieve taken.

Toch is dit ooit anders geweest. De theorie stelt immers dat de reguliere politie beschikt over het monopolie van de uitvoering van alle mogelijke preventieve en repressieve taken. Dit is enigszins veranderd door de economische regressie die gezorgd heeft voor een overbelasting van het politieke systeem. Hierdoor moest de politie haar prioriteiten gaan stellen waardoor de repressieve componenten toebehoren aan de overheid. De preventieve componenten die zich richten op toezicht, controle, afschrikking en voorlichting behoren toe aan de particuliere sector. De Junior-Partner theorie hecht veel belang aan samenwerking. Volgens de theoretici is het de taak van de overheid om te bepalen welke veiligheidsopdrachten het best door de reguliere politie dan wel door de particuliere politie of door beide worden uitgevoerd. De overheveling van politieke bevoegdheden naar de private sector is reeds een besproken materie.

---

⁵ J. S. KAKALIK en S. WILDHORN, ‘*The Private police industry: its nature and extent*’, Report prepared for the Department of Justice, Santa Monica, 1971, 110

In de literatuur verwijst men wel eens naar het concept “vacuümtheorie” waarbij de beveiligingsindustrie een complementaire functie vervult in het voorkomen en bestrijden van criminaliteit. Ze zijn medestanders in de ‘war on crime’ en hebben dezelfde doelgroep namelijk daders van criminaliteit. Dit alles impliceert het volgende: 1) de particuliere sector vormt geen bedreiging voor de positie van de reguliere politie doordat de veiligheidsindustrie geheel andere en in het bijzonder preventieve taken heeft en 2) zowel beide sectoren zijn gebaat bij vormen van samenwerking. Deze samenwerking uit zich in de ‘partnerschapsgedachte’⁶.

1.2.1.2. De economische theorie

Deze theorie ontwikkelde zich sinds het midden van de jaren zeventig en legt de nadruk op het terugdringen en voorkomen van enig verlies. De opkomst en werking van de particuliere sector wordt geanalyseerd vanuit een economisch kader. Ook het ontstaan van de particuliere sector is te wijten aan de opkomst van nieuwe eigendomsvormen en grootschalig privé-bezit (‘mass private property’)⁷. Hierbij dient de veiligheidszorg beschouwd te worden als een economische dienstverlening die gebaseerd is op winstmaximalisatie en/of schadebeperking. In tegenstelling tot de Junior-Partner theorie, waarbij er sprake is van een partnerschap tussen de publieke en particuliere sector, problematiseert de economische theorie de rol en de functie van de veiligheidsindustrie en de relatie van deze ten opzichte van de reguliere politie.

In de literatuur wordt deze economische theorie ook wel het “loss prevention-model” genoemd. De doelstelling van de veiligheidsindustrie zou immers het voorkomen van verliezen zijn: “*loss prevention*”. Bijgevolg zijn het de financiële belangen die bepalen welke vormen van ongewenst gedrag op welke manier worden aangepakt. Een particulier bedrijf zal zich exclusief op financiële overwegingen baseren om al dan niet te investeren in veiligheid.

Zo een gedachtegoed komt volgens A.B. Hoogenboom neer op een “*verschuiving in het criminaliteitsbegrip van de traditionele omschrijving in het strafrecht naar een omschrijving in economische termen: “misdaad” is dan pas misdaad als deze leidt tot verliezen*”⁸. Hieruit vloeit voort dat het criminaliteitsbegrip van de particuliere politie zowel enger als ruimer is dan het door het materieel strafrecht omschreven strafbare feiten. Enger in de zin dat niet alle vormen van criminaliteit binnen het private bedrijfsleven worden gesanctioneerd, bijvoorbeeld voor het

---

⁶ A. B., HOOGENBOOM, ‘*Particuliere recherche: een verkenning van enige ontwikkelingen*’, Den Haag, SDU, 1988, 8

⁷ G. MARX, ‘The interweaving of Public and Private Police in Undercover Work’, in D. SHEARING en P. C. STENNING (eds.), ‘*Private policing*’, London, 1987, 172-193

⁸ A. B., HOOGENBOOM, ‘*Particuliere recherche: een verkenning van enige ontwikkelingen*’, Den Haag, SDU, 1988, 8

intimideren van vakbondsleden worden dikwijls de ogen gesloten. En ruimer doordat bepaalde gedragingen en feiten die wettelijk gezien niet strafbaar zijn, dit wel zijn binnen de private sector. Absenteïsme, alcoholisme, verlies van vitale bedrijfsgegevens zijn hier voorbeelden van. Een normstelling, zoals we vinden in het strafrecht, ontbreekt. Hierbij wordt de norm ingegeven door de doelstelling van de opdrachtgever⁹.

Volgens C. Shearing en P. Stenning ligt er een fundamenteel verschil in de verantwoordelijkheid die de publieke en private veiligheidssector dragen. De publieke sector heeft immers een publieke verantwoordelijkheid terwijl de veiligheidsindustrie geen publieke verantwoordelijkheid kent. Deze moet zich enkel verantwoorden ten opzichte van haar opdrachtgever(s), zij is cliënt-georiënteerd. Hieruit kunnen we een ander belangrijk onderscheid afleiden, namelijk de gerichtheid op de dader door de politie en de gerichtheid op het slachtoffer vanuit de veiligheidsindustrie¹⁰.

De economische theorie ontkent de complementariteit, die besloten ligt in de Junior-Partner theorie, voor een deel. Dit door te verwijzen naar de rechercheonderzoeken die binnen de veiligheidsindustrie worden verricht en die gekoppeld zijn aan *Private Justice*. Hierbij wordt een deel van de conflictbeslechting in eigen handen gehouden en niet overgedragen aan de politie en het openbaar ministerie.

1.2.1.3. Integrale veiligheidszorg

Het begrip integrale veiligheidszorg is afkomstig van onze noorderburen en werd voor het eerst gebruikt in het Federaal Veiligheids- en Detentieplan van toenmalige Minister van Justitie Marc Verwilghen in 1999. Onveiligheid is een maatschappelijk probleem dat een beleidsnetwerk vereist waarvoor niet alleen meer de overheid verantwoordelijk is, maar ook het bedrijfsleven, de maatschappelijke instellingen en de individuele of georganiseerde burger.

We kunnen stellen dat er zich een belangrijke evolutie voordoet. Immers na jarenlange ontkenning en onderdrukking van de private sector wordt deze nu als een volwaardige partner in het veiligheidsbeleid beschouwd. De integrale veiligheidszorg houdt bijgevolg een allesomvattende aanpak van criminaliteit in. Zowel de objectieve als de subjectieve veiligheid worden met elkaar in verband gebracht en dient er rekening te worden gehouden met alle relevante factoren. Tevens kan er worden gesteld dat de verschillende veiligheidsproblemen

---

⁹ A. B., HOOGENBOOM, 'Particuliere recherche: een verkenning van enige ontwikkelingen', Den Haag, SDU, 1988, 8

¹⁰ *Ibid*, 8

met elkaar samenhangen en elkaar versterken. Juist om die reden is een integrale aanpak voor een effectieve bestrijding en voorkoming van onveiligheid noodzakelijk¹¹.

Om een duidelijke omschrijving van het begrip integrale veiligheidszorg te geven, is een duidelijke invulling van de componenten ‘integraal’, ‘veiligheid’ en ‘zorg’ noodzakelijk.

- Integraal verwijst naar een allesomvattende aanpak waarbij er rekening wordt gehouden met alle relevante factoren. Een integrale aanpak van onveiligheid bestaat uit een samenhangend en bewust op elkaar afgestemd geheel van instrumenten en maatregelen die zowel gericht zijn op het bestrijden als op het voorkomen en beter beheersen van onveiligheid.
- Veiligheid is een basisbehoefte van elke individuele burger en vormt een noodzakelijke voorwaarde voor het functioneren van de samenleving. Tevens is het ook één van de belangrijkste toetsstenen voor de kwaliteit van het bestaan¹². Er is zowel een objectieve (on)veiligheid wegens het objectief bestaan of niet-bestaan van overlast en criminaliteit, als een subjectieve (on)veiligheid waarbij er gekeken wordt naar de subjectieve indrukken en gevoelens bij overlast en criminaliteit.
- Zorg wordt weergegeven als het maken van een veiligheidsketen met als schakels een pro-actieve, preventieve, preparatieve, repressieve component aangevuld met nazorg. Dit is niet langer meer het exclusieve domein van de overheid maar ook die van de maatschappelijke instellingen, het bedrijfsleven en de burgers en dit elk vanuit hun eigen verantwoordelijkheid¹³.

Toch zijn er een aantal opmerkingen te maken bij het begrip “integrale veiligheid”. Opvallend is de heterogeniteit van het begrip. De samenvoeging van zeer verschillende gevaren, risico’s en onveiligheid voelt onnatuurlijk aan. Bovendien worden echte ordeproblemen zoals grote ordeverstoringen of terroristische aanvallen nergens als mogelijke gevaren besproken. Verder wordt verwezen naar de maatschappelijke realiteit waarbij veel veiligheidsproblemen of veiligheidsinbreuken onderling samenhangen. Het kan gaan om gemeenschappelijke achtergronden en oorzaken of om de noodzaak van een samenhangende aanpak. Op de

---

¹¹ W., DE HAAN, *‘Integrale Veiligheid: beleidsvernieuwing of beleidsvervaging’*, Justitiële verkenningen, 1995, 29-30

¹² *Ibid*, 29-30

¹³ M. COOLS, ‘De criminoloog en de private veiligheidszorg’ in VANDERBORGHT, J., VANACKER, J. en MAES, E. (eds.), *Criminologie. De Wetenschap. De Mens*, Brussel, Politeia, 2000, 207

gemeenschappelijke achtergronden en oorzaken wordt echter niet verder op ingegaan, eveneens wordt er niet verder nagedacht over de integraliteit van de onveiligheidsgevoelens¹⁴.

1.3. Private opsporing als onderdeel van de private veiligheidszorg

De sector van de private opsporing kan men het best situeren binnen de bredere context van de ‘private veiligheidszorg’. Waar ook de detectivesector, ondanks hun eerder beperkt aandeel, een vaste stek heeft kunnen verwerven. Toch merken J. Mulkers en H. Haelterman een zekere dichotomie op omtrent de positie van de private recherche in het kader van de algemene veiligheidszorg. Enerzijds is er een sociale bekommernis waardoor de private recherche gezien wordt als een aanvulling op de algemene veiligheidszorg. Anderzijds is er meer belangstelling voor de individuele veiligheidszorg waarbij bepaalde taken ter beschikking komen van de private veiligheidszorg¹⁵.

1.3.1. Begripsomschrijving

1.3.1.1. Privé-detective

Over de term ‘privé-detective’ of wat zijn activiteiten betreft, bestaat noch in de literatuur noch in de wetgeving een bevredigende omschrijving¹⁶. Het is niet eenvoudig om tot een definiëring te komen op basis van wetenschappelijke inzichten doordat deze weinig tot niet voorkomen. In de meeste gevallen worden de privé-detectives beschreven aan de hand van de uitgevoerde activiteiten en de methoden en technieken die ze gebruiken.

In de praktijk komt het er vaak op neer dat iemand als ‘privé-detective’ wordt gezien zonder dat deze activiteiten uitoefent die doen denken aan dit beroep. Het omgekeerde kan ook voorkomen namelijk dat iemand detective-activiteiten uitoefent maar zichzelf niet als privé-detective beschouwt. Om dit probleem op te lossen, bestaat een eerste mogelijkheid erin om de activiteiten van de detective te omschrijven en een grens te trekken tussen detectives en niet-detectives. Het grote gevaar daarbij is dat men in het vaarwater komt van totaal andere beroepen, die niets met het beroep van privé-detective te maken hebben¹⁷.

---

¹⁴ W. DE HAAN, *‘Integrale Veiligheid: beleidsvernieuwing of beleidsvervaging’*, Justitiële verkenningen, 1995, 29-30

¹⁵ J. MULKERS en H. HAELTERMAN, *‘Privé-detectives: theorie en praktijk van de private opsporing’*, Antwerpen, Maklu, 2001, 24

¹⁶ J. CAPELLE, *‘Detectives onder de loep: een studie naar de “eerste generatie”-detectives in België’*, Brugge, Vanden Broele, 1991, 10-11

¹⁷ *Ibid*, 10

Anderen gaan dan eerder de activiteiten van de detective onderscheiden door ze te verbinden met de context of finaliteit waarbinnen deze activiteiten worden uitgevoerd: “*they perform their activities for other private individuals who pay them for their services*”¹⁸. Maar ook deze oplossing biedt geen hulp, de detective kan immers ook opdrachten krijgen van de overheid en ook andere beroepsgroepen functioneren in dezelfde context. Al deze mogelijkheden tonen aan dat begripsafbakening moeilijk is. Bovendien werd dit bemoeilijkt door het feit dat in België enige kennis over de activiteiten van detectives ontbrak. Media en literatuur brachten een beeldvorming van dit beroep naar voor dat meer geromantiseerd is dan het in realiteit is.

Ook de wetgever bleek het moeilijk te hebben met ‘het vatten’ van de doelgroep. Aan de ene kant wilde hij voorkomen dat beroepsbeoefenaars via de dekmantel van een ander beroep aan de toepassing van de wet op privé-detectives zouden ontsnappen. Aan de andere kant was het zijn bedoeling om enkel beroepsbeoefenaars onder de wetgeving te laten vallen¹⁹. Hiervoor werd wel een oplossing gevonden door de activiteiten te definiëren in plaats van de kenmerken van het beroep²⁰.

M. Gill, J. Hart en J. Stevens geven een eerder beknopte definitie van wat voor hen een privé-detective is: “*a private investigator is an individual who either runs or is employed by a business which provides investigative services for a fee*”²¹. Deze omschrijving is niet volledig genoeg aangezien de onderzoekers niet duidelijk maken wat zij verstaan onder onderzoeksdiensten.

L. Van Outrive daarentegen geeft een zeer uitgebreide opsomming van activiteiten: “*het gaat niet alleen om statistische en mobiele bewaking en beveiliging, om geld en waardetransport, (...) maar ook om allerlei andere werkzaamheden als het maken van audits, het verschaffen van adviesrisico’s, homesetting, bewering van goederen, visiteursdiensten, toegangscontroles; het gaat vooral ook om allerhande ‘inhouse’ recherche-activiteiten, die dan ook weer verder gaan dan het (traditionele) detectivewerk en de winkelinspectie; zij omvatten nu ook de activiteiten zoals het verzamelen van handelsinlichtingen, systematische bedrijfspionage en*

---

¹⁸ T. M. SCOTT en C. SHEARING, ‘*The development of the private sector of the criminal justice system*’, Law and Society review, 1971, 10

¹⁹ J. CAPELLE en W. VAN LAETHEM, ‘*Het statuut van de privédetective: de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective*’, Brussel, Politeia, 1997, 11

²⁰ Infra hoofdstuk 3 ‘de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective’, p. ..., ‘regulering van de sector’

²¹ M. GILL, J. HART en J. STEVENS, ‘*Private investigators: Under-researched, Under-estimated and Under-used?*’, International Journal of Risk, Security and Crime Prevention, 1996, 305

contraspionage, 'debugging', 'blacklisting' en personeelsscreening, tot en met veiligheidstraining"²².

Niet iedereen kan zich verzoenen met deze omschrijving. M. Cools is echter van mening dat deze definitie ver van de maatschappelijke- en ondernemingsrealiteit staat en tot een verdere stereotypering van de beeldvorming van de privé-detective kan leiden²³.

1.3.1.2. Private opsporing

In de literatuur worden meestal verschillende terminologieën gehanteerd voor dit fenomeen waardoor het moeilijk of bijna onmogelijk is om tot een eenduidige definitie te komen. Ook hier lijkt het beter om private opsporing te definiëren aan de hand van de activiteiten dan te kijken naar de personen of het verschil met de publieke sector.

In 1988 werd er met een nieuw onderzoeksprogramma gestart waardoor de Minister van Binnenlandse Zaken de thematiek van de privatisering van de politiefunctie hernam²⁴. De promotoren van de Katholieke Universiteit Leuven en de l'Université libre de Bruxelles kregen de volgende opdracht: het in kaart brengen van de verschillende detective-agentschappen en daarbij de activiteiten en werkwijzen van de Belgische detectives te beschrijven en te analyseren.

Kaat Boon kwam in deze studie tot volgende definitie van het begrip private opsporing: "*de activiteiten die bestaan uit het verzamelen van persoonlijke informatie over personen, diensten of goederen of het opsporen van verdwenen of verloren of gestolen goederen. Vermits de activiteiten verricht worden door burgers en niet door personen uit het politie- of justitiewezen, noemen we het private opsporing*"²⁵. Deze studie van Boon is van groot belang want het diende als voorbereiding op de wet tot regeling van het beroep van privé-detectives en vormde de latere juridische definitie van private opsporing die terug te vinden is in de wet.

M. Cools en H. Haelterman komen in hun boek 'Nieuwe sporen' tot een eigen definitie van private opsporing. "*Private opsporing staat enerzijds voor het door private actoren opsporen van misdrijven en van de binnen organisaties als extralegale, strafbaar gestelde gedragingen*

---

²² L. VAN OTRIVE, 'Methoden gehanteerd in verschillende sectoren van de private opsporing: empirie en theorie' in L. VAN OTRIVE, T. DECORTE en W. VAN LAETHEM (eds.), *'Private bewaking en opsporing en de grondrechten van de mens'*, Brussel, Politeia, 1995

²³ M. COOLS en H. HAELTERMAN, *'Nieuwe sporen, het actieterein van de particuliere recherche in België en Nederland'*, Diegem, Kluwer Editorial, 1998, 30

²⁴ Memorie van Toelichting, wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privédetective, *Parl. St. Senaat*, Zitting 1990-91, nr. 1259/1

²⁵ K., BOON, *'De gespecialiseerde private opsporing: een tip van de sluier opgelicht'*, Brussel, Politeia, 1993, 7

en/of onthoudingen; anderzijds bestaat de private opsporing uit het verzamelen van bewijzen naar analogie met een opsporingsonderzoek en uit het overleveren van de (mede)dader(s) of medeplichtige(n) aan de met hun sanctionering gelaste private en/of publieke instanties”²⁶. Het betreft een tweeledige definitie.

A. B. Hoogenboom geeft een fenomenologische definitie van het begrip ‘private opsporing’ en brengt hierdoor het gegeven private opsporing in relatie tot de persoon van de particuliere rechercheur of detective. *“Een rechercheonderzoek dat een werkwijze kent die, behoudens inzet van dwangmiddelen, vergelijkbaar is met die van de politie (verhoor, observatie, sporenonderzoek,...) en die als doelstelling het beslechten van conflicten in de zin van schadevaststelling en herstel tussen partijen inhoudt”*²⁷.

Uit deze definitie kan men twee criteria afleiden met name een criterium over de onderzoeksverrichtingen en een criterium over de doelstellingen. Wat het tweede criterium betreft verwijzen we naar J. Mulkers en H. Haelterman die stellen dat de afhandeling bepaald wordt door de opdrachtgever. We moeten de privé-detectives situeren in *‘een context waarin een opdrachtgever tegen betaling private onderzoeksverrichtingen laat geschieden tot vrijwaring of voldoening van diens (vermeende) rechten en belangen’*²⁸. De taak van de privé-detective blijft hierbij beperkt tot het bezorgen van de informatie die voor de afhandeling kan worden gebruikt.

1.3.2. Indeling van de privé-detectives in verschillende generaties

In de wetenschappelijke literatuur over privé-detectives en private opsporing worden de detectives onderverdeeld in verschillende generaties en dit volgens de graad van specialisatie. A. B. Hoogenboom was de eerste die een onderscheid maakte tussen een eerste en tweede generatie detectives.

De eerste generatie detectives worden door J. Cappellet als volgt omschreven: *“het aantal natuurlijke rechtspersonen die zich publiekelijk bekennen als ‘detectives’ of ‘detectivekantoren’; ze bieden aan derden als dusdanig hun diensten aan”*²⁹. Het betreft de

---

²⁶ M. COOLS en H. HAELTERMAN, *‘Nieuwe sporen, het actieterrein van de particuliere recherche in België en Nederland*, Diegem, Kluwer Editorial, 1998, 41

²⁷ A. B., HOOGENBOOM, *‘Particuliere recherche: een verkenning van enige ontwikkelingen’*, Den Haag, SDU, 1988, 11

²⁸ J. MULKERS en H. HAELTERMAN, *‘Privé-detectives: theorie en praktijk van de private opsporing’*, Antwerpen, Maklu, 2001, 20

²⁹ J. CAPELLE, *‘Detectives onder de loep: een studie naar de “eerste generatie”-detectives in België,’*, Brugge, Vanden Broele, 1991, 11

categorie die de burger het best kent of toch meent te kennen door de beeldvorming die ze krijgen van de media en literatuur. Kenmerkend voor deze eerste generatie is een manifeste aanwezigheid op de markt (je kan ze terugvinden in o.a. de Gouden Gids), ze behoren tot de secundaire arbeidsmarkt die zich o.a. laat kenmerken door geringe inkomsten en een grote onstabiele. Verder werkt deze privé-detective op zelfstandige basis en hun cliënteel bestaat vooral uit particulieren. Toch zijn hun opdrachten zeer uiteenlopend maar beperken ze zich wel tot het binnenland³⁰.

De tweede generatie detectives doen hun intrede eind jaren zeventig, begin jaren tachtig. In deze periode ontstond het fenomeen waarbij grote ondernemingen beroep gingen doen op eigen aangeworven en vergunde privé-detectives om hun interne opsporing te laten uitvoeren. Bij voorkeur ging de zakenwereld hun personeel rekruteren uit publieke opsporingsorganen waardoor er een grote aanwezigheid was van ex-reguliere politieambtenaren in het detectiveberoep. Meestal zijn de privé-detectives gespecialiseerd in één bepaald onderzoeksdomein (bijvoorbeeld verzekeringsfraude) en beschikken ze over een zeker professionalisme die zich uit in een betere organisatiestructuur en een grotere klantgerichtheid. Ook verkiezen zij eerder een benaming zoals fraude-expert of 'forensic accountant', dit omdat ze liever niet geassocieerd worden met de eerste generatie detectives.

De tweede generatie is vooral werkzaam in de zakenwereld, waar ze de opdracht krijgen om interne fraude op te sporen en worden ingezet om interne enquêtes betreffende het personeel af te nemen³¹. Hun takenpakket kan echter ook uitgebreid worden door hun hoger opleidingsniveau. Volgens P. Klerks en M. Scholtes moeten de detectives naast het traditionele spoorwerk ook het nodige advies geven en zorgen voor bepaalde preventieve acties. Door hun kapitaalkrchtig cliënteel, professionalisering, specialisering, meer stabiliteit en betere arbeidsvoorwaarden behoren zij tot de primaire arbeidsmarkt³².

Het grootste verschil tussen de eerste en tweede generatie detectives ligt in de mate dat men invloed wil uitoefenen op de eventuele publieke opsporing en/of publieke vervolging. Het is vooral de tweede generatie die probeert een bepaalde invloed uit te oefenen. Dit door een agressieve concurrentiepolitiek ten aanzien van de publieke politie te voeren voor wat betreft

---

³⁰ K., BOON, 'De gespecialiseerde private opsporing: een tip van de sluier opgelicht', Brussel, Politeia, 1993, 83-84

³¹ L. VAN OTRIVE, 'Methoden gehanteerd in verschillende sectoren van de private opsporing: empirie en theorie' in L. VAN OTRIVE, T. DECORTE en W. VAN LAETHEM (eds.), 'Private bewaking en opsporing en de grondrechten van de mens', Brussel, Politeia, 1995, 155

³² P. KLERKS en M. SCHOLTES, 'Particuliere recherche: een informatiemarkt in ontwikkeling', *Justitiële Verkenningen*, 2001, 10

de rekrutering van personeel en medewerkers en het aanboren van informatiebronnen³³. De eerste generatie willen daarentegen naast, en niet in de plaats van, de publieke politie werken³⁴.

In meer recente werken wordt er gewezen op het bestaan van een derde en vierde generatie detectives die zich beiden ontwikkelen in de jaren negentig. De derde generatie wordt gekenmerkt door een hoger professionalisme en specialisering en eveneens door een hogere marktpenetratie en marktaanvaarding³⁵.

Deze detectives hebben vaak een menswetenschappelijk universitair diploma en beschikken over een verregaande specialisatie in de computer- en datawereld. Tevens beschikken ze over de bereidheid om zich bij te scholen of bij te leren opdat ze betrokken kunnen blijven in de maatschappij die steeds aan het evolueren is. We vinden deze generatie terug in het 'security management'. De vierde generatie betreft bureaus waar ook academische opgeleide medewerkers werkzaam zijn, zoals juristen en financieel deskundigen³⁶.

Ondanks het feit dat de interne verhoudingen tussen de verschillende generaties detectives grondig gewijzigd zijn ten gevolge van de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan in de markt van de private opsporingen, zijn vele werken, onderzoeken, berekeningen, etc. op de indeling van privé-detectives in verschillende generaties gebaseerd.

Toch hebben enkele auteurs hierbij hun twijfels. J. Mulkers en H. Haelterman vinden het typeren van privé-detectives in verschillende generaties achterhaald en schuiven een typologie op basis van specifieke beroepskenmerken naar voren als een betere oplossing³⁷. Dergelijke kenmerken kunnen verwijzen naar de commerciële relatie met de opdrachtgever, de hoedanigheid van de opdrachtgever, de specialisatiegraad, de aard van de werkzaamheden, de regio waarbinnen men actief is en het gegeven of het een hoofdberoep betreft. Dergelijke verdeling zou meer aangewezen zijn door het feit dat detectives werkzaam zijn over verschillende sectoren in de maatschappij, waardoor één enkele algemene wettelijke regeling moeilijk valt te beargumenteren.

---

³³ J. CAPELLE, *'Detectives onder de loep: een studie naar de "eerste generatie"-detectives in België'*, Brugge, Vanden Broele, 1991, 12

³⁴ L. VAN OTRIVE, 'Methoden gehanteerd in verschillende sectoren van de private opsporing: empirie en theorie' in L. VAN OTRIVE, T. DECORTE en W. VAN LAETHEM (eds.), *'Private bewaking en opsporing en de grondrechten van de mens'*, Brussel, Politeia, 1995, 154

³⁵ M. COOLS, 'Private opsporing in België. De detectivewet en de nieuwe criminologische markt', *Justitiële verkenningen*, jg. 27, nr. 4, 2001, 47

³⁶ P. KLERKS en M. SCHOLTES, 'Particuliere recherche: een informatiemarkt in ontwikkeling', *Justitiële Verkenningen*, 2001, 10

³⁷ J. MULKERS en H. HAELTERMAN, *'Privé-detectives: theorie en praktijk van de private opsporing'*, Antwerpen, Maklu, 2001, 16

1.4. Markt van de private opsporing

Om een goed beeld te krijgen van deze sector, die toch wel een onbekende sector blijkt te zijn, schetsen we hier kort de grote lijnen. Met de private opsporing worden maar weinig mensen direct geconfronteerd terwijl de bewakingsagenten een vertrouwd beeld zijn in de huidige maatschappij. Ondanks deze onbekendheid vormt de private opsporing een blijvend groeiende markt³⁸.

De cijfers over de sector van de privé-detectives vertellen ons namelijk dat de sector relatief groot is en vooral een snelle groei heeft gekend in de jaren '97 en '98 maar nu gekenmerkt worden door een stabilisatie. Wel is er enige voorzichtigheid nodig bij de interpretatie van deze cijfers aangezien deze een ondervertegenwoordiging zijn van het totaal aantal mensen dat werkzaam is in de private opsporing. Niet alle diensten gaan zichzelf namelijk bestempelen als onderzoeker of privé-detective, ook al komen ze in aanmerking voor de wettelijke omschrijving hiervan. Met het gevolg dat deze diensten dan ook geen vergunning aanvragen. Met andere woorden, de omvang van de markt voor private opsporing is moeilijk te bepalen³⁹.

Om een inschatting te kunnen maken van de toekomst van de private opsporing is het vooral cruciaal om te kijken naar hoe de vraag naar private opsporing zich zal ontwikkelen. Er zijn talrijke redenen waarom bedrijven een voorkeur hebben om een onderzoek naar eventuele straf- of burgerrechtelijke feiten door een private organisatie te laten onderzoeken. Denk bijvoorbeeld aan het voorkomen van negatieve publiciteit, het behouden van enige controle over het onderzoek en over de gevolgen ervan, financiële schade en gevolgschade beperken, enzovoort. Door beroep te doen op de private sector krijgen de bedrijven de mogelijkheid om de zaken in de private sfeer te houden. Men probeert dit te realiseren door zaken af te handelen via vormen van private justitie⁴⁰.

Hierbij verlaat men de officiële rechtsgang en wordt een financiële regeling nagestreefd namelijk ontslag, disciplinaire maatregelen, terugbetalingsregelingen, weigeren of in negatieve zin aanpassen van een verzekeringsclaim en dergelijke⁴¹.

---

³⁸ A. VERHAGE, 'Over kerntaken gesproken... Opsporing als vergeten onderdeel van het kerntakendebat', *Orde van de dag*, jg. x, nr. 33, 2006, 3

³⁹ F. VAN DIJCK en J.J. DE WAARD, 'De markt voor private opsporing: vraag en aanbod', *Justitiële verkenningen*, jg. 27, nr. 4, 2001, 30

⁴⁰ M. COOLS, P. PONSERS en A. VERHAGE, 'De publieke sector: politie en justitie in België', in M. COOLS, P. PONSERS, A. VERHAGE en B. HOOGENBOOM, *De andere rechtsorde: demonopolisering van het fraude-onderzoek*, Brussel, Politeia, 2004, 142

⁴¹ A. B. HOOGENBOOM, *Het Politiecomplex. Over de samenwerking tussen politie, bijzondere opsporingsdiensten en particuliere recherche*, Antwerpen, Kluwer, 1994, 78-79

Naast bedrijven en particulieren maken ook overheden gebruik van private opsporing voor het inhuren van specifieke deskundigheid om nieuwe vormen van criminaliteit te beheersen zoals complexe fraude en vormen van cyber crime.

Het is plausibel dat de vraag naar private opsporing in de toekomst nog zal toenemen. Om dit duidelijk te maken, verwijzen we naar de verschillende maatschappelijke algemene en specifieke trends die deze verwachtingen kunnen ondersteunen⁴². Eén van deze trends is dat maatschappelijke actoren steeds hogere eisen gaan stellen aan de dienstverlening die door de overheid wordt geleverd. Dit hangt samen met het feit dat het bedrijfsleven en de burger steeds minder schade, zowel van materiële als immateriële aard, accepteren. Het is immers de taak van de overheid om te zorgen voor de veiligheid en het reduceren van de risico's om slachtoffer te worden van een misdaad. Wanneer de publieke sector hier onvoldoende in slaagt, wordt er een beroep gedaan op de private sector. Een specifieke trend heeft te maken met de voortgaande internationalisering die maakt dat criminaliteit steeds meer een grensoverschrijdend karakter krijgt. Ook de snelle technologische ontwikkeling stelt hoge eisen aan de deskundigheid.

Deze ontwikkelingen in de markt voor private opsporing zorgen ervoor dat de overheid haar monopolie op het vlak van de opsporing steeds meer verliest. Belangrijk punt hierbij, als gevolg van de geringe transparantie van de private opsporing, is de bescherming van de rechten van de burger en in het bijzonder die van de werknemer. Er dient bijgevolg gezocht te worden naar een nieuw evenwicht en nieuwe werkwijzen tussen de publieke en private opsporing. Een aanscherping van de wetgeving omtrent de private opsporing lijkt dan ook aangewezen⁴³.

1.5. Besluit

Sinds de jaren zestig is er in België en in het buitenland een grote opmars van de particuliere sector waarbij de private sector zich meer en meer begint te manifesteren op het vlak van veiligheid en criminaliteit. Er is met andere woorden sprake van een privatiseringstrend.

Het is in de private veiligheidssector dat de sector van de private opsporing een vaste plaats heeft verworven. Sinds haar ontstaan is deze sector zich blijven ontwikkelen en vandaag de dag wordt de detectivesector gekenmerkt door een grote diversiteit. Daar waar er vroeger enkel sprake was van een eerste en tweede generatie privé-detectives, is daar nog een derde en vierde generatie privé-detectives bijgekomen. Sommige auteurs vinden deze indeling achterhaald en

---

⁴² F. VAN DIJCK en J.J. DE WAARD, 'De markt voor private opsporing: vraag en aanbod', *Justitiële verkenningen*, jg. 27, nr.4, 2001, 36-37

⁴³ *Ibid*, 40

schuiven een typologie op basis van specifieke beroepskenmerken naar voren als een betere oplossing.

Met de ontwikkeling van de private opsporing is ook de vraag naar privé-detectives sterk veranderd. Privé-detectives kunnen ingeschakeld worden door particulieren om inlichtingen te verzamelen over verdwenen goederen, het gedrag, vermogen, de burgerlijke staat of de moraliteit van personen. Daarnaast doen ook bedrijven meer en meer beroep op privé-detectives om diverse problemen op te sporen en op te lossen. Er wordt dan ook verwacht dat de detectivesector zich in de toekomst nog verder zal blijven ontwikkelen.

Hoofdstuk 2: Initiatieven voor de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

---

2.1. Inleiding

Het beroep van privé-detective en de problemen omtrent dit beroep zijn niet recent ontstaan. In dit hoofdstuk wordt er aandacht besteed aan de historische evolutie van het beroep van privé-detective. Daarbij komen de pioniers Vidocq en Pinkerton aan bod, net als enkele belangrijke Belgische figuren uit de beginperiode.

Bovendien wordt er ook stil gestaan bij een aantal pogingen van de wetgever, voor de Wet van 19 juli 1991, om het beroep van privé-detective wettelijk vast te leggen. Dit om een antwoord te kunnen bieden op de groei en de inbreuken van deze beroepsgroep. Er wordt gekeken naar de wetsvoorstellen van Parisis en Damseaux en naar het wetsontwerp van Gol houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger.

2.2. Historisch kader

2.2.1. Pioniers

Het beroep wordt wel eens omschreven als het op één na oudste beroep ter wereld. Voor de eerste privé-detectives keren we terug naar de vorige eeuw. We verwijzen hierbij naar Eugène Vidocq en Allan Pinkerton, die allebei een grote invloed uitoefenden.

In Europa is het de beruchte Eugène Vidocq die als pioniersfiguur kan worden beschouwd. Zijn levensscenario bestaat uit de wet overtreden, gevat worden, ontsnappen, opnieuw de wet overtreden, gevat worden en ontsnappen. Het is in deze context dat hij het besluit nam om als politie- en inlichtingeninformant door het leven te gaan. Zodoende begon Vidocq niet onervaren aan de uitoefening van zijn detectiveactiviteiten.

In 1811 kreeg hij de leiding over de ‘police de sûreté’ en richtte hij vervolgens in 1832 het eerste privé-detectivekantoor op, het ‘Bureau de Renseignement’ dat zich situeerde in Parijs. In deze periode werd hij, niet verrassend, geconfronteerd met strafonderzoeken en -vervolgingen wegens het gebruik van enkele twijfelachtige onderzoekstechnieken zoals onrechtmatige vrijheidsberovingen en provocaties.

Als pionier had hij ook relaties met andere landen. In de Verenigde Staten wordt zijn naam geëerd door de zogenaamde “Vidocq Society” die werd opgericht in Philadelphia in 1990 door

drie experten op het gebied van de forensische wetenschappen. Deze vereniging bevat leden uit zowel private als publieke sectoren en komen uit 17 staten en 11 andere landen. In België knoopt hij, in 1839, met hoofdcommissaris Van Bersel relaties aan die in het voordeel zijn van zijn inlichtingenbureau, officieel was het ‘ter bescherming van handel en industrie’⁴⁴.

Allan Pinkerton kan beschouwd worden als de pioniersfiguur van Amerika. Hij was een strijdlustige aanhanger van de Chartisme beweging. Deze beweging voerde in Groot-Brittannië acties voor het verkrijgen van een algemeen stemrecht, geheime stemming, afschaffing van eigendomsvoorwaarden voor leden van het parlement, gelijke kiescolleges in elk district, jaarlijkse parlementaire vergaderingen en betaling voor de leden van het parlement. Hij werd een woordvoerder voor deze beweging maar diende zijn activiteiten in 1842 te staken doordat de overheid besloot om de leden van deze beweging te vervolgen. Samen met zijn nieuwe bruid vluchtte hij naar de Verenigde Staten.

Daar begon hij zijn carrière als amateur detective wanneer hij een kamp van valsmunterij had ontdekt⁴⁵. In 1855 richtte Pinkerton het eerste particuliere recherchebureau op, het Pinkerton National Detective Agency. Dit recherchebureau verwierf al snel enig respect door het oplossen van enkele treinovervallen maar kreeg ook te maken met een paar schandaalverhalen. Zo was er het schandaal waarbij een halfbroer van de bekende bankovervaller Jesse James bij een raid in diens huis om het leven werd gebracht⁴⁶.

“*The allseeing eye that never sleeps*” werd het motto van Pinkertons detectivebureau en werd ook een symbool voor de samenleving. Het symboliseerde namelijk de verschillende gevoelens tegenover het beroep van privé-detective. Voor personen uit de industriële wereld betekende het oog van het detectivebureau veiligheid en bewaking, immers hun belangen werden er door bewaakt en beschermd. Voor een ander groep personen, die steeds groter wordt, betekende het oog veeleer spioneren en gaf het een gevoel van wantrouwen⁴⁷. Vandaag bestaat deze onderneming nog steeds maar dan onder de naam Pinkertons, Inc. Waar hij begon met negen werknemers zijn er nu meer dan 50 000 personen aan dit bureau verbonden en dit over de hele wereld. Het bureau vervult wel nog steeds particuliere recherchetaken, toch houden ze zich in hoofdzaak bezig met bewakings- en beveiligingsopdrachten van velerlei soorten.

---

⁴⁴ L. KEUNINGS, ‘Een eeuw geleden... De privé-detectives in Brussel’, *Revue van de rijkswacht*, 1988, 36

⁴⁵ M. GILL en J. HART, ‘Historical perspectives on private investigation in Britain and the US’, *Security Journal*, 1996, 273-276

⁴⁶ K. CLARK en P.G. Eileen, ‘The Detectives’, *Fortune*, 1997, 123

⁴⁷ F. MORN, ‘*The eye that never sleeps: a history of the pinkerton National Detective agency*’, Bloomington, Indiana University, 1988, 192; F. MORN, ‘het ontstaan en de groei van de particuliere politie in de Verenigde Staten van Amerika’, *Panopticon*, 1986, 235-238

De eerste Belgische pioniers komen vanaf 1880 op de voorgrond. Toen gingen enkele gewezen politiemannen zich bezighouden met onderzoeken ten voordele van privé-personen. Eén van hen was Alexandre Courtois, een politieofficier die zich aansloot bij de privé-politie en die bekend staat voor het oplossen van vele familiale intriges.

Het is pas op het einde van de 19de eeuw dat de eerste detectiveverenigingen zich gaan organiseren. In 1892 richtte Léon Otte de Discrète op, een inlichtingenbureau die verbonden was aan het Moser's Detective Agency van Londen. Vier jaar later werd de bekende Sûreté opgericht onder leiding van een zekere Verbesssem. Hierbij worden vertrouwelijke gegevens verstrekt over de ontrouw, het gedrag, het doen en laten van de personen die worden geobserveerd. Op dezelfde wijze verzamelt het agentschap ook commerciële informatie en stelt dat hun agenten voor de rechtbank mogen getuigen.

In 1902 telt Brussel niet minder dan een twintigtal geheime agentschappen die hun gespecialiseerd hebben in privé-onderzoeken. In datzelfde jaar wordt het beroep van detective voor de eerste keer opgenomen in de lijst van 'l'annuaire du commerce et de l'industrie de la Belgique'⁴⁸.

Tussen 1899 en 1904 slaagt de Nederlander Henri Hussem erin om een ander belangrijk detectivebureau op te richten namelijk het Detective Office. Dit bureau stelde een personeelsbestand van dertig mannen en vrouwen tewerk. Eén van hun belangrijkste activiteiten waren de onderzoeken in het kader van een huwelijk of een scheiding. Daarnaast hielden ze zich vooral bezig met het opsporen van verdwenen personen, door justitie gezochte personen, gestolen zaken uit banken, enzovoort.

Een ander bureau die in deze periode een zekere bekendheid geniet is La Calchas en Debisschop Co. De twee beste speurders van Parijs namelijk Martial Calchas en William Debisschop, zijn vastbesloten om een privé-opsporings-, onderzoekings- en inlichtingenbureau op te richten op wereldvlak. Om die reden vertrekken ze naar de Verenigde Staten waar ze een vennootschap aangaan met de beroemdste Amerikaanse privé-detective uit die tijd, William John Burns. Dit agentschap zal binnen afzienbare tijd een aanhechtingspunt vinden in België. Er is immers een gunstige context op het moment dat Calchas en Debisschop hun intrede doen in de detectivewereld. Toen waren er enkele verschrikkelijke misdaden ongestraft gebleven waardoor de officiële Belgische politie in diskrediet werd gebracht in de ogen van het publiek. Hierdoor ondervonden ze geen moeilijkheden om in Brussel te bloeien⁴⁹.

---

⁴⁸ L. KEUNINGS, 'Een eeuw geleden... De privé-detectives in Brussel', *Revue van de rijkswacht*, 1988, 34

⁴⁹ *Ibid*, 38

2.2.2. Doorbraak

Een eerste echte doorbraak van de private sector situeert zich in de jaren zestig, die ook wel de ‘golden sixties’ wordt genoemd. Op dat moment is er een eerste verschuiving merkbaar in de vraag naar detectives.

Enerzijds doet de particulier op een veel grotere schaal beroep op de privé-detective, het was immers een modeverschijnsel geworden. Met het gevolg dat sommige redenen ronduit bespottelijk waren. Bijvoorbeeld de vraag om de nieuwe vriend(in) van de buurjongen of het buurmeisje na te gaan. Anderzijds lijken ook bedrijven voor het eerst op grotere schaal beroep te doen op private speurders. Deze omwenteling is onder andere te danken aan de expansiedrang van de Nederlandse bedrijven waardoor er veel bijhuizen in ons land kwamen⁵⁰. Om toch enige controle te hebben over hun dochtermaatschappijen huurden de bedrijfsleiders Belgische detectives in. Het gevolg van deze sterke stijging aan de vraagzijde is een tekort aan detectives in het algemeen en een tekort aan ervaring en specialisering in het bijzonder.

Een tweede belangrijke evolutie doet zich voor midden de jaren zeventig. Deze periode staat bekend als een stabiliseringsperiode van de veiligheidsindustrie en is voor de privé-detective een moeilijke periode. Het uitbreken van de economische crisis heeft immers een invloed op zowel de aanbod- als vraagzijde. Door de grote werkloosheid voelen vooral jongeren zich aangetrokken tot het beroep van privé-detective, vooral in het Brusselse was er een aanzienlijke toename van detectivebureaus. Deze ontwikkelingen zorgden ervoor dat het tekort uit de jaren zestig volledig was verdwenen, wel was er nog steeds een tekort aan opleiding, ervaring en specialisatie.

Alsook heeft de economische crisis ook zijn gevolgen op de koopkracht van mensen. Daar het leven duurder wordt, is het inhuren van een detective een vermijdbare kost. Ook sinds de depenalisering van overspel is de vraag naar privé-detectives nog verder afgenomen. Het gevolg is dat er steeds meer detectives zijn voor alsmaar minder particuliere klanten. Dit gegeven is in de jaren 80 uitgemond in een onverbiddelijke strijd om overeind te blijven⁵¹.

In deze situatie gingen detectives geregeld over de schreef om de klanten tevreden te stellen. Hierbij kwamen ook een groot aantal schandalen uit de detectivesector aan het licht. In de meeste gevallen ging het om een schending van de privacy, maar ook enkele criminele

---

⁵⁰ J. CAPELLE, *‘Detectives onder de loep: een studie naar de “eerste generatie”-detectives in België,’* Brugge, Vanden Broele, 1991

⁵¹ *Ibid.*

handelingen van detectives werden ontdekt. De vraag naar een wettelijke regeling van het beroep van privé-detectives werd dan ook steeds luider gesteld.

2.3. Wetgevend kader

2.3.1. Wetsvoorstel van Parisis tot regeling van het beroep van particulier detective (1967)

Zoals eerder al aangehaald, is er een eerste echte doorbraak in de detectivesector in de jaren zestig. Het is ook in deze periode dat de eerste poging werd ondernomen om het beroep van privé-detectives wettelijk vast te leggen. Met dit wetsvoorstel beoogde men bepaalde laakbare daden die door particuliere detectives werden gepleegd te bestraffen⁵². Er werd namelijk vastgesteld dat particulieren dikwijls een beroep deden op de particuliere detectives om de door het gerecht geëiste bewijzen te kunnen verkrijgen. De officiële instanties hielden zich immers niet bezig met deze bewijslevering.

Bijgevolg kunnen particuliere detectives gezien worden als helpers van het gerecht maar deze zijn niet als zodanig erkend en staan buiten het gerechtelijk apparaat. Dit ontwerp bleef echter maar een voorstel en stierf een stille dood.

2.3.1.1. Regulering en sanctionering

Om bepaalde praktijken te doen stoppen, was er nood aan het nemen van gezamenlijke of afzonderlijke maatregelen. Het belangrijkste middel om orde te brengen in het beroep van privé-detective is om het te onderwerpen aan een plichtenleer en aan een zeker toezicht. Dit vinden we terug in de artikelen 1 tot en met 5.

Zo bepaalt artikel 1 dat niemand winstgevende arbeid mag verrichten als hoofdberoep of als bijberoep, die bestaat in het verzamelen van inlichtingen en documenten welke als bewijsmiddelen voor het gerecht kunnen dienen. Dit is eventueel wel mogelijk indien men machtiging heeft verkregen van de Koning. Deze kan de machtiging verlenen, weigeren, schorsen of intrekken⁵³. Zonder deze machtiging mag men, op welke manier dan ook, de titel van particulier detective of een gelijkaardige titel niet opnemen.

---

⁵² Wetsvoorstel tot regeling van het beroep van particulier detective, *Parl.St.*, Kamer, 1967-1968, nr. 497/1

⁵³ Artikel 3, Wetsvoorstel tot regeling van het beroep van particulier detective, *Parl.St.*, Kamer, 1967-1968, nr. 497/1

Indien men deze artikelen overtreed, kan men bestraft worden met een gevangenisstraf van 8 dagen tot één maand en met een geldboete van zesentwintig tot duizend frank.⁵⁴

Wat de plichtenleer betreft en de vermeldingen die op de beroepsdocumenten en in de reclames moeten, mogen of niet mogen geplaatst worden, bepaalt de Koning de regels⁵⁵.

Dit voorstel kreeg uiteindelijk geen gevolg waardoor het beroep van privé-detective nog steeds niet onderworpen was aan wettelijke regels.

2.3.2. Wetsvoorstel van Damseaux tot regeling van het beroep van particulier detective (1978)

Tien jaar na het wetsvoorstel van Parisis kwam er het sectoraal geïnspireerd wetsvoorstel van Damseaux. Ook dit wetsvoorstel beoogt het beroep van particuliere detective te regelen, een beroep dat toen bijna 100 jaar bestond.

De heer Damseaux betreurde dat het beroep van particulier detective op dat ogenblik nog altijd zonder enige beperking of reglementering kon worden uitgeoefend. In België bestond er geen wet die betrekking had op de deontologie van de particuliere detective. Desondanks had de wetgever sommige beroepen al gereguleerd en aan degenen die ze uitoefenen, bepaalde verplichtingen opgelegd die de waarborg vormden voor wat men zou kunnen weergeven als “het aanzien van het beroep”⁵⁶.

Er wordt hierbij verwezen naar de beroepen van advocaten, apothekers, accountants, deurwaarders enzovoort. De wetgever heeft, ter vrijwaring van de beroepseerlijkheid, de discretie en de waardigheid van degenen die deze beroepen uitoefenen, statuten goedgekeurd. Bij dezen wordt bepaald dat zij hun deontologische vraagstukken onder elkaar dienen te regelen en hun houding ten aanzien van cliënten zelf dienen te bepalen. Dit terwijl Belgische detectives nog steeds geen wettelijk statuut hadden. Doch zij zich verplicht moesten laten inschrijven in het handelsregister en een passende boekhouding dienden te voeren.

Het gebrek aan een wettelijke regeling kan eventueel te maken hebben met de verstandhouding tussen de particuliere detectives en de overheid. In verschillende Europese landen heerste er namelijk een goede verstandhouding tussen de particuliere detectives en de overheid maar in België was dit echter niet het geval.

---

⁵⁴ Artikel 5, Wetsvoorstel tot regeling van het beroep van particulier detective, *Parl.St.*, Kamer, 1967-1968, nr. 497/1

⁵⁵ Artikel 4, Wetsvoorstel tot regeling van het beroep van particulier detective, *Parl.St.*, Kamer, 1967-1968, nr. 497/1

⁵⁶ Wetsvoorstel tot regeling van het beroep van particulier detective. *Parl.St.* Kamer. 1977-1978, nr. 392/1

Dit komt enerzijds doordat het beroep, in al zijn aspecten, onvoldoende gekend is bij de overheid, en anderzijds omdat de particuliere detectives niet ernstig genomen worden door het publiek. De publieke opinie wordt dikwijls beïnvloed door film, televisie of pers die een vals en ongunstig beeld naar voor brengen van de persoon van de particuliere detective.

Ondanks dit negatief beeld blijven personen een beroep doen op de diensten van de particuliere detectives om inlichtingen te verkrijgen of om een onderzoek te starten naar welbepaalde zaken waar de gerechtelijke overheid bewijsstukken voor vordert.

Daarnaast doen ook grote bedrijven uit de privé-sector een beroep op de particuliere detectives zoals hotels, warenhuizen, verzekeringsmaatschappijen en sommige industriële sectoren. Toen al werden de detectives door hen in dienst genomen, die naast hun burgerlijke activiteit ook een politieopdracht vervulden. Zodoende werd ook in dit wetsvoorstel gewezen op het feit dat de particuliere detectives gezien worden als helpers van de gerechtelijke overheid⁵⁷. Hierbij werd echter wel aangegeven dat zij niet altijd als dusdanig erkend en aanvaard worden.

Dit wetsvoorstel stierf echter een stille dood. Toch liet Damseaux zich hierdoor niet tegenhouden en diende hetzelfde wetsvoorstel ook in het jaar 1978 en 1982 in. Maar ook toen werden de voorstellen onvoldoende gesteund⁵⁸.

2.3.2.1. Regulering, plichtenleer en controle

Jarenlang was er het probleem dat misbruiken, zowel gepleegd door particuliere instellingen als door enkelingen, ongestraft bleven. Het ging hier voornamelijk over het uitgeven van syllabussen die zogenoemd door politiescholen of instituten uitgegeven werden.

Om deze praktijken te stoppen is er nood aan het nemen van strenge maatregelen en moet er krachtadig opgetreden worden. Dit enerzijds door het beroep van detective te reglementeren en anderzijds door te voorzien in een duidelijke plichtenleer en het opleggen van een dergelijke controle.

Om het beroep van detective enigszins te reglementeren voorziet het wetsvoorstel in een definitie van particulier detective. Dit is iemand die voldoet aan de voorwaarden van de wet en daarom het beroep als hoofdberoep of bijberoep mag uitoefenen, dan wel een kantoor of een

---

⁵⁷ Wetsvoorstel tot regeling van het beroep van particulier detective. *Parl.St. Kamer.* 1977-1978, nr. 392/1

⁵⁸ Wetsvoorstel tot regeling van het beroep van particulier detective. *Parl.St. Kamer.* 1978-1979, nr. 205 en Wetsvoorstel tot regeling van het beroep van particulier detective. *Parl.St. Kamer.* 1982-1983, nr. 493

agentschap openen dat zich bezig houdt met het verzamelen van inlichtingen of documenten en het opsporen van zaken of personen, ten einde als bewijs te gebruiken⁵⁹.

Uit de toelichting bleek dat er slechts een vierde van de zogenaamde detectives in ons land van het beroep zijn hoofdbedrijvigheid maakten. Drie vierde beschouwt het beroep als een bijverdienste na de dagtaak.

Artikel 2 bevat de voorwaarden waaraan voldoen moet worden om het beroep van particulier detective te mogen uitoefenen. Het is op dit punt dat het wetsvoorstel van Damseaux verschilt van het wetsvoorstel van Parisis. Waar deze laatste enkel bepaalde handelingen strafbaar wilden stellen, is er in het voorstel van Damseaux reeds sprake van vergunningsvoorwaarden. Deze luiden als volgt⁶⁰:

“1° bij de aanvang van de activiteit ten minste 21 jaar en niet meer dan 55 jaar oud zijn; de erkende beroepsverenigingen mogen van de voorwaarde inzake minimumleeftijd afwijken wanneer zulks door bijzondere omstandigheden verantwoord is;

2° Belg zijn of de nationaliteit van een van de Lid-Staten van de E.E.G. bezitten;

3° houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of van door de Koning daarmee gelijkgestelde studies;

4° het genot hebben van de politieke en burgerlijke rechten;

5° niet veroordeeld zijn geweest tot een criminele straf;

6° gedurende ten minste drie jaar stage volbracht hebben bij een lid van een erkende beroepsvereniging of geslaagd zijn voor de door die vereniging ingerichte examens;

7° geen ander hoofd- of nevenberoep uitoefenen dat onverenigbaar is met dat van detective”.

In deze periode was er ook sprake van zogenaamde pseudo-detectives, namelijk het valselijk toe-eigenen van de naam particuliere detective en het fraudeleus opstellen van bureaus. Al deze oplichterij had maar één doel, het publiek misleiden en binnen afzienbare tijd rijk worden ten koste van goedgelovige zielen.

---

⁵⁹ Artikel 1, Wetsvoorstel tot regeling van het beroep van particulier detective. *Parl.St.* Kamer. 1977-1978, nr. 392/1

⁶⁰ Artikel 2, Wetsvoorstel tot regeling van het beroep van particulier detective. *Parl.St.* Kamer. 1977-1978, nr. 392/1

Het is echter niet allemaal onbestraft gebleven, er is bekend dat sommige pseudo-detectives zich voor de rechtbank hebben moeten verantwoorden ingevolge oneerlijke praktijken, chantage en aanslagen op de goede zeden.

In dit wetsvoorstel wordt ook voorgesteld om sommige ondeelbare praktijken van pseudo-detectives strafbaar te stellen⁶¹. Zo voorziet artikel 6 in een bestraffing voor degenen die niet aan de voorwaarden voldoen. Het artikel luidt als volgt *“degenen die als hoofdactiviteit of als nevenactiviteit het beroep van detective uitoefenen of de titel van detective of een gelijkaardige titel voeren zonder de voorwaarden te vervullen gesteld in de artikelen 2 en 3 van deze wet, worden gestraft met een gevangenisstraf van een maand tot zes maanden en met geldboete van 1000 frank tot 10 000 frank of met een van die straffen alleen. Alle bepalen van boek I van het Strafwetboek, hoofdstuk VII en artikel 85 niet uitgezonderd, zijn van toepassing op de in deze wet bepaalde misdrijven*^{62”}.

Artikel 5 van het wetsvoorstel bepaalt dat de regels van de beroepspllichten worden vastgesteld door de erkende beroepsverenigingen, dit in afwachting van de goedkeuring van de wet tot oprichting van de Orde van detective⁶³. Opmerkelijk is dat vandaag de dag het voorstel om een orde van privé-detective op te richten, opnieuw wordt opgeworpen⁶⁴. Deze zou dan instaan voor het ontwikkelen van een deontologische code voor de hele sector.

2.3.3. Wetsontwerp van Gol houdende verscheidende maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger

In 1986 komt de toenmalige Minister van Justitie Gol met zijn ontwerp ter verhoging van de veiligheid van de burgers. Dit ontwerp bevat verschillende hoofdstukken, waaronder een hoofdstuk met betrekking tot ontwerp van een regelgeving voor de private veiligheid.

Enerzijds zorgt de introductie van de wet op de private beveiligings- en bewakingsmaatschappijen voor een positieve evolutie in de geschiedenis van de Belgische criminele politiek. Anderzijds wordt met dit wetsontwerp de bestaande discussie rond de privé-beveiligingskwestie opnieuw aangemoedigd⁶⁵.

---

⁶¹ Wetsvoorstel tot regeling van het beroep van particulier detective. *Parl.St.* Kamer. 1977-1978, nr. 392/1

⁶² Artikel 6, Wetsvoorstel tot regeling van het beroep van particulier detective. *Parl.St.* Kamer. 1977-1978, nr. 392/1

⁶³ Artikel 5, Wetsvoorstel tot regeling van het beroep van particulier detective. *Parl.St.* Kamer. 1977-1978, nr. 392/1

⁶⁴ Infra hoofdstuk 3 ‘de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective’, ‘regulering van de sector’

⁶⁵ L. MORRE en F. KEPPENS, ‘Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger’, *Politieofficier*, 1988, 5-22

In deze discussie kunnen duidelijk twee meningen worden onderscheiden: de groep die pleit voor het toekennen van de hoedanigheid van hulpofficier van gerechtelijke politie aan beveiligingsmensen die hun taak in openbare plaatsen uitoefenen. En een andere groep die waarschuwt voor het gevaar dat de privé-beveiligingssector de neiging van een geprivatiseerde politie vertoont.

Een analyse van het ontwerp maakt duidelijk dat de wetten van 9 juli 1934 en 4 mei 1936 houdende het verbod van de private militias hun soevereiniteit behouden ten aanzien van het ontwerp. Ook maakt de wetgever in het ontwerp een onderscheid tussen beveiligings- en bewakingsondernemingen. Meer bepaald dient het wetsontwerp als een kaderwet te worden opgevat, met andere woorden formuleert de nieuwe wet de algemene principes die dan later in koninklijke besluiten moeten worden uitgewerkt⁶⁶. Het wetsontwerp beoogt meerdere doelen⁶⁷:

- Bepalen van het werkingsgebied van de bewakings- en beveiligingsondernemingen;
- Een toelating of erkenning is verplicht;
- Verboden aan diegene die geen voldoende waarborgen bieden;
- Voorkomen van elke verwarring tussen ondernemingen en de politiediensten;
- Verbod van activiteiten in strijd met de openbare orde en verbod van inmenging in politieke of sociale conflicten;
- Het bepalen van normen inzake de opleiding, de uitrusting en de bewapening.

Het wetsontwerp houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger verviel echter op 8 november 1987 door de ontbinding van de Kamers⁶⁸.

2.3.3.1. Nood aan regulering

Het is hier niet mogelijk om alle artikels van het wetsontwerp betreffende de wet op de bewakings- en beveiligingsondernemingen te bespreken aangezien dit de omvang van onze masterproef buiten proportie zou brengen⁶⁹. Wel dient er opgemerkt te worden dat het ontwerp als positief wordt ervaren, daar er nog geen wetgeving bestaat die van toepassing is.

---

⁶⁶ L. MORRE en F. KEPPENS, 'Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger', *Politieofficier*, 1988, 5-6, 12

⁶⁷ Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3

⁶⁸ Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3

⁶⁹ Deze artikelsgewijze bespreking is voornamelijk gebaseerd op het artikel van Morr  en Keppens betreffende 'het ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger'.

Met dit ontwerp van wet krijgt de particuliere beveiliging een zelfstandig juridisch statuut, ook omschrijft de wetgever de inhoud van de privé-bewakings- en beveiligingsondernemingen in limitatieve termen. Hiervoor verwijzen we naar artikel 1 en 2 van het betreffende wetsontwerp. Artikel 1 bevat de definitie van wat verstaan dient te worden onder bewakingsonderneming⁷⁰: *elk natuurlijke of rechtspersoon die elke activiteit uitoefent bestaande uit de blijvende of tijdelijke levering aan derden van diensten van:*

- a. Toezicht en bescherming van roerende of onroerende goederen;*
- b. Bescherming van personen;*
- c. Vervoer en begeleiding van fondsen, waarden en betaalmiddelen, kostbaarheden en waardevolle documenten;*
- d. Beheer van alarmcentrales.*

Artikel 2 omvat de omschrijving van een beveiligingsonderneming: *“elk natuurlijke of rechtspersoon die elke activiteit uitoefent bestaande uit de blijvende of tijdelijke levering aan derden van diensten van conceptie, installatie en onderhoud van alarmsystemen”*⁷¹. Bij deze omschrijvingen van de privé-beveiligingsindustrie beperkt de wetgever zich enkel tot de contract sector. Meer bepaald beperkt de wetgever zich enkel tot die ondernemingen die activiteiten leveren aan derden. Dit is echter onvolledig. Naast contract manbeveiliging en de hardware sector manifesteren er zich ook andere vormen van privé-beveiliging, in het bijzonder de bedrijfsbeveiligingsdiensten en de onderzoekssector. Deze laatste twee zijn de grote afwezigen in de nieuwe wet.

In artikel 3, alinea 2 wordt duidelijk dat de Koning de normen bepaalt waaraan de bewakings- en beveiligingsondernemingen moeten beantwoorden teneinde een erkenning of toelating te krijgen: *“deze toelating wordt verleend [...] volgens de modaliteiten bepaald door de Koning”*. In dit wetsontwerp krijgt de Koning een centrale rol toegewezen bij de reglementering en dit blijkt ook uit andere artikelen van het wetsontwerp:

- Hij bepaalt de voorwaarden waaraan het personeel van deze ondernemingen bij de aanwerving moeten voldoen⁷²;

---

⁷⁰ Artikel 1, Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 4

⁷¹ Artikel 2, Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 6

⁷² Artikel 7, §1 Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 8-9

- Hij bepaalt welke wapens het personeel bij de uitoefening van haar diensten mag dragen⁷³;
- Hij bepaalt de normen voor de opleiding van het personeel en voor de training in het wapengebruik⁷⁴;
- Hij bepaalt de normen inzake de uitrusting van de bewakingsondernemingen⁷⁵;
- Hij organiseert de controle op de naleving van deze wet en haar koninklijke besluiten⁷⁶;
- Hij bepaalt de technische normen voor de alarmsystemen die door de beveiligingsondernemingen worden geplaatst, verkocht of verhuurd⁷⁷;
- Hij bepaalt de vorm van de toelatingen en de erkenningen⁷⁸.

Sommigen zijn hierbij echter van mening dat het ontwerp een verstrekkende delegatie geeft aan de Koning. Zelfs in minder belangrijke gevallen, blijkt de Koning toch bevoegd te zijn.

Ook de Minister van Binnenlandse Zaken krijgt in het wetsontwerp een veel grotere verantwoordelijkheid bij de reglementering van de privé-beveiligingsproblematiek. Artikel 3, alinea 1 geeft aan dat hij de erkenning/toelating toekent: *“Elke bewakingsonderneming die één of meer van de in artikel 1 van deze wet bedoelde activiteiten uitoefent, moet hiervoor voorafgaandelijk een toelating bekomen van de Minister van Binnenlandse Zaken na advies van de Minister van Justitie”*⁷⁹. Eveneens beslist hij over de schorsing of intrekking van de verleende vergunningen. Merk op dat er in het artikel sprake is van een gedeelde verantwoordelijkheid, dit teneinde het politiseren van het privé-beveiligingsmechanisme te voorkomen.

De betreffende toelating wordt voor een periode van vijf jaar verleend. Echter blijkt uit artikel 3, alinea 3 dat de toelating “geen enkel officieel karakter en geen enkele bevoegdheid van administratieve of gerechtelijke politie verleent aan de onderneming of aan de personen die zij aanwerft of die voor haar rekening werken”. Hiermee tracht de wetgever te voorkomen dat de

---

⁷³ Artikel 8, §2 Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 9

⁷⁴ Artikel 8, §2 Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 9

⁷⁵ Artikel 8, §4 Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 9

⁷⁶ Artikel 12 Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 12

⁷⁷ Artikel 13 Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 12

⁷⁸ Artikel 17 Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 17

⁷⁹ Artikel 3, §1 Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 6

privé-beveiliging een vervangster zou worden van de reguliere politie. Bij de uitoefening van haar taak kan zij zich enkel beroepen op haar bevoegdheden als burger. Bovendien bevat artikel 4 een ‘specialiteitsbeginsel’: “*de bewakingsondernemingen mogen geen andere activiteiten uitoefenen dan diegene opgesomd in artikel 1 en waarvoor zij een krachtens artikel 3 verleende toelating hebben bekomen. Zij mogen nochtans de in artikel 2 voorziene activiteiten ook uitoefenen*”⁸⁰. De invoering van dit specialiteitsbeginsel beperkt de actieradius van de bewakingsondernemingen. Op die manier tracht de wetgever te voorkomen dat ondernemingen die actief zijn onder artikel 1 niet verenigbare activiteiten uitoefenen.

Verder in dit wetsontwerp worden de uitoefeningsvoorwaarden verstrengd:

- De personen die in dienst van of voor rekening van bewakingsondernemingen werken, mogen een uniform dragen. Dit op voorwaarde dat het geen aanleiding geeft tot verwarring met de politiediensten en de goedkeuring heeft gekregen van de Minister van Binnenlandse Zaken. Het dragen van een uniform heeft immers het voordeel herkend te worden en verleent het publiek een gevoel van veiligheid⁸¹.
- Wat betreft de verkrijging, het bezit, het dragen en het gebruik van wapens, blijven de regels van het gemeenrecht van toepassing. Hierbij moet echter de vraag gesteld worden of de toelating van de bewakingsonderneming ook van toepassing is voor de personen die in haar dienst zijn⁸². Bovendien bepaalt de Koning welke wapens in aanmerking komen voor de uitoefening van de beveiligingsactiviteiten. Het bezit, het vervoer en het dragen van deze wapens beperkt zich strikt tot deze activiteiten. Eveneens worden er eisen gesteld voor de opleiding van het personeel en voor de training in het wapengebruik⁸³.
- De legitimatiekaart dient te worden vertoond bij elke vordering van een lid van een politiedienst en op verzoek van elke persoon die het voorwerp is van zijn bemoeiing. Het komt er op neer dat de legitimatiekaart verplicht wordt. Er wordt een lijst opgesteld van alle personen die over zo een kaart beschikken en deze lijst wordt meegedeeld aan

---

⁸⁰ Artikel 4 Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 7

⁸¹ Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 9

⁸² Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 9

⁸³ Artikel 8, §2 Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 9

de Minister van Binnenlandse Zaken⁸⁴. Toch dient dit artikel enigszins genuanceerd te worden, daar de legitimatiekaart niet in alle omstandigheden kan gevraagd worden.

- Wanneer de bewakingsondernemingen regelmatig activiteiten uitoefenen op de openbare weg of op openbare plaatsen, dan dienen zij de burgemeester(s) van de betrokken gemeenten, de territoriaal bevoegde overheden van de rijkswacht en de procureur des Konings ervan op de hoogte te brengen⁸⁵.
- De personen die de werkelijke leiding hebben van de onderneming zijn genoodzaakt alle gegevens te verlenen met betrekking tot het verschaffen van inlichtingen inzake het identificeren van de daders van de misdrijven waarvan de personeelsleden tijdens de uitoefening van hun opdracht kennis krijgen⁸⁶.
- Het is de bewakingsondernemingen verboden om zich in te mengen in sociale, politieke, filosofische en godsdienstige bijeenkomsten. Dit verbod wordt uitgebreid met het verbod om databestanden bij te houden aangaande politieke, godsdienstige, filosofische en syndicale overtuigingen⁸⁷.

Zoals eerder al aangehaald, dient dit wetsontwerp te worden opgevat als een kaderwet. Doch is deze kaderwet veel te ruim geïnterpreteerd waardoor de wetgever alle verantwoordelijkheid legt bij de koninklijke besluiten. Het zou beter zijn geweest als de kaderwet zelf grens limiterend optrad.

2.4. Besluit

Uit de historische schets wordt duidelijk dat Pinkerton en Vidocq een grote invloed hebben uitgeoefend op de eerste ontwikkelingen in het bestaan van privé-detectives. Pinkerton als pioniersfiguur van de Verenigde Staten in het midden van de 19de eeuw en Vidocq die berucht werd in Parijs. Beiden hebben ze een invloed gehad op het beeld dat de gewone burger van privé-detectives had.

Uit het wettelijk kader mag het duidelijk zijn dat het geen sinecure is om het beroep van privé-detective te reglementeren. De eerste echte doorbraak van de detectivesector in de jaren zestig

---

⁸⁴ Artikel 8, §3 Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 9

⁸⁵ Artikel 9, Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 10

⁸⁶ Artikel 10, Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 10

⁸⁷ Artikel 11, Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger. *Parl.St.* Senaat. 1985-1986, nr. 298/3, 11

bracht een eerste poging met zich mee om privé-detectives aan enkele wettelijke regels te verbinden. Het gaat hier om het wetsvoorstel van Kamerlid Parisis dat geen gevolg kreeg en een stille dood stierf. Tien jaar later kwam er het sectoraal geïnspireerd wetsvoorstel van Damseaux. Tussen beide wetsvoorstellen is er wel een evolutie merkbaar doordat in het wetsvoorstel van Damseaux reeds sprake was van een vergunningsstelsel. Maar ook dit voorstel werd onvoldoende gesteund. In 1986 werd opnieuw een poging ondernomen met het wetsontwerp van de toenmalige Minister van Justitie Gol waarin hij een afzonderlijke reglementering voorzag voor de privé-beveiligings- en bewakingsondernemingen. Ondanks dat dit wetsontwerp er veel belovend uitzag, verviel het wetsontwerp door de ontbinding van de Kamers.

In de jaren tachtig kende de detectivesector een grootse uitbreiding met als gevolg dat er steeds meer detectives zijn voor alsmaar minder particuliere klanten. Dit gegeven resulteerde in een verharde concurrentiestrijd. In de tweede helft van de jaren tachtig krijgt ons land te maken met enkele ophefmakende schandalen omtrent detectivekantoren. Dit alles heeft tot gevolg dat er steeds meer vraag is naar een wettelijke regeling van het beroep van privé-detectives.

Hoofdstuk 3: De Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

---

3.1. Inleiding

Uit het voorgaande hoofdstuk moge het duidelijk zijn dat het geen sinecure is om het beroep van privé-detective te regelen. Na verschillende wetgevende initiatieven werd uiteindelijk in 1991 het wetgevend kader voor privé-detectives gecreëerd met de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective. Aan de hand van de doelstellingen van de wet wordt een inhoudelijke en evaluerende doorlichting gegeven. Maar eerst wordt er stil gestaan bij het wetsontwerp tot regeling van het beroep van privé-detective.

3.1. Ontwerp van wet tot regeling van het beroep van privé-detective

Het wetsontwerp tot regeling van het beroep van privé-detective moet gezien worden als een wetsontwerp dat samenhangt met de wet van 10 april 1990 op de bewakingsondernemingen, de beveiligingsondernemingen en de interne bewakingsdiensten⁸⁸.

Dit wetsontwerp streefde er naar om het beroep te onderwerpen aan een specifieke en beperkende regeling. Het had niet de bedoeling om een verdere uitbreiding van het aantal detectives in de hand te werken of aan detectives bijzondere faciliteiten toe te staan. Detectives zijn immers particulieren die zich mengen in het privéleven van andere particulieren en het is niet het doel van de regering om soortgelijke activiteiten te stimuleren. Bijgevolg heeft de wetgever een duidelijk doel voor ogen: de sector van de privé-detectives saneren. Om dit te realiseren is er nood aan een strenge reglementering waarbij een betere opleiding en strenge controle noodzakelijk zijn. Ondanks dat door dit wetsontwerp het een en ander wordt mogelijk gemaakt, wordt in het verslag namens de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken, de opvoeding en het Openbaar Ambt er op gewezen dat de wet niet alle problemen aangaande privé-detectives kan wegnemen. Toch verwijzen zij ernaar dat de wet een aantal belangrijke verbeterpunten inhoudt⁸⁹:

---

⁸⁸ Verslag namens de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken, de opvoeding en het Openbaar Ambt, *Parl. St. Kamer*, 1990-91, 1678/3, 2

⁸⁹ *Ibid*, 8-9

1. *“Bij gebrek aan een vergunning is de persoon die in de toekomst handelingen voorbehouden aan een privé-detective stelt, strafbaar”.*
2. *“Uit het voorafgaande volgt dat een efficiënte controle en dus een sanering in deze sector mogelijk zal zijn: een privé-detective zonder vergunning zal zich immers in overtreding bevinden, wat voor velen ontradend zal werken”.*
3. *“Door de wettelijke kwalificering van de misbruiken schept men voor de politie en de rijkswacht de mogelijkheid om greep te krijgen op deze sector en daadwerkelijk controle uit te oefenen. Tot nu toe hebben ze geen enkel verhaal tegen bepaalde praktijken”.*
4. *“Ten slotte ontnemt men de ernstige firma's de mogelijkheid om toe te geven aan de bekoring niet-gekwalificeerd personeel in dienst te nemen”.*

Het gehele wetsontwerp werd aangenomen en creëerde een wettelijke basis voor het beroep van privé-detective met de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective.

3.2. Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

Na enkele initiatieven die een stille dood stierven, werd het particulier recherchewerk dat uitgevoerd wordt door privé-detectives, finaal geregeld in de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective. België werd met deze wet het eerste West-Europese land die het beroep van privé-detective reglementeerde⁹⁰. Hierbij moet evenwel de opmerking gemaakt worden dat de privé-detectives, bij de totstandkoming van deze wet, bewust niet betrokken werden door de regering. Hierdoor volgt de regering in de private politiezorg een discriminerend beleid en worden de verschillende deelnemers niet gelijk behandeld⁹¹. Een nuancering lijkt hierbij aangewezen, gezien in de context van 1991 het imago van een privé-detective onderhevig was aan enkele ophefmakende schandalen.

De wetgever wou met de Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, ook wel detectivewet genoemd, een ruim draagvlak creëren. Daarbij steunde de toenmalige regering op 4 doelstellingen⁹²:

---

⁹⁰ J. CAPPELLE en W. VAN LAETHEM, *'Het statuut van de privédetective: de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective'*, Brussel, Politeia, 1997, 11

⁹¹ M. COOLS, *'Private opsporing in België; de detectivewet en de nieuwe criminologische markt'*, Justitiële verkenningen 2001, nr 4, 45

⁹² Memorie van Toelichting, wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privédetective, *Parl. St. Senaat*, Zitting 1990-91, nr. 1259/1, 2

- Het beroep moet exclusief toegankelijk zijn voor betrouwbare personen die een aangepaste opleiding hebben gevolgd. Hiervoor wordt een vergunningsplicht ingevoerd om de toegang tot het beroep te beperken en de controle op het beroep te vergroten.
- De uitoefeningsvoorwaarden worden gedetailleerder omschreven, dit om het privéleven van de burger te beschermen. De gehanteerde methodes en middelen worden aan banden gelegd.
- De opdrachtgever moet mede beschermd worden tegen oneerlijke praktijken van sommige detectives.
- Er is nood aan een degelijk controle- en sanctiesysteem.

Hieronder gaan we dieper in op elke doelstelling.

3.1.1. Regulering van de sector

Bij de totstandkoming van de wet, blijkt dat de wetgever enige moeite had met de begripsafbakening van de term privé-detective. Dit is niet zo moeilijk te begrijpen gezien er in de jaren 90 een totaal gebrek was aan kennis over de activiteiten van detectives. Noch in de literatuur, noch in wetgeving bestond er over de term privé-detective een coherente omschrijving⁹³.

Enerzijds wou de wetgever een ruim toepassingsgebied creëren zodat alle vormen van private opsporing onder een wettelijke regeling werden gebracht. Daarmee wou hij voorkomen dat privé-detectives via de dekmantel van een ander beroep aan de toepassing van de wet konden ontkomen. Anderzijds was het de bedoeling om alleen private rechercheurs onder de wet te laten vallen⁹⁴. Een oplossing voor dit definiëringsprobleem bestond uit de mogelijkheid om de activiteiten van een privé-detective wettelijk te omschrijven en op basis van deze omschrijving een onderscheid te maken tussen detectives en niet-detectives⁹⁵. Er werd bijgevolg gefocust op de taakstelling. Een privé-detective wordt in de wet als volgt omschreven⁹⁶:

“elke natuurlijke persoon die gewoonlijk, al of niet in ondergeschikt verband, tegen betaling en voor een opdrachtgever activiteiten uitoefent bestaande uit:

⁹³ H. HAELTERMAN, ‘Private opsporing: wettelijk kader’ in M. COOLS en H. HAELTERMAN, ‘Nieuwe sporen: het actieterrein van de particuliere recherche in België en Nederland’, Diegem, Kluwer, 1998, 51

⁹⁴ J. CAPPELLE en W. VAN LAETHEM, ‘Het statuut van de privé-detective: de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective’, Brussel, Politeia, 1997

⁹⁵ H. HAELTERMAN, ‘Private opsporing: wettelijk kader’ in M. COOLS en H. HAELTERMAN, ‘Nieuwe sporen: het actieterrein van de particuliere recherche in België en Nederland’, Diegem, Kluwer, 1998, 46-47

⁹⁶ Artikel 1 Wet 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

1. *het opsporen van verdwenen personen of verloren of gestolen goederen;*
2. *het inwinnen van informatie omtrent burgerlijke stand, gedrag, moraliteit en vermogenstoestand van personen;*
3. *het verzamelen van bewijsmateriaal voor het vaststellen van feiten die aanleiding geven of kunnen geven tot conflicten tussen personen, of die aangewend kunnen worden voor het beëindigen van die conflicten;*
4. *het opsporen van bedrijfspionage;*
5. *elke andere activiteit bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.”*

Het is voldoende om één van de hierboven genoemde activiteiten uit te oefenen om onder het toepassingsgebied van de wet te vallen.

De keuze voor deze activiteiten gerelateerde-techniek leidt in de praktijk soms tot problemen. De omschrijving van de activiteiten vormt namelijk de hoeksteen van de wet: ze geeft de grenzen aan van het toepassingsgebied. Toch zijn er heel wat onduidelijkheden in de wet of in het beleid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken waardoor deze begrenzing niet altijd even begrijpelijk is⁹⁷. Een voorbeeld hiervan is het in de wet opgenomen activiteit ‘opsporen van bedrijfspionage’. Het is onduidelijk wat men onder dit begrip moet verstaan.

Daarnaast heeft de keuze voor deze activiteiten gerelateerde-techniek zowel voor- als nadelen. Het voordeel is dat de wet wordt toegepast op elke persoon die de wettelijk omschreven activiteiten uitoefent, ook al beschouwd die persoon zichzelf niet als een privé-detective. Hierdoor moeten ook verzekeringsinspecteurs en forensische auditeurs de wettelijke regels naleven. Vanuit juridische context is dit dan ook een zeer pragmatische aanpak die in grote mate voorkomt dat er een discussie kan ontstaan over de personen op wie de wet van toepassing is⁹⁸. Toch is het onvermijdbaar om elke discussie uit te sluiten.

Zo hebben detectives van de eerste generatie, ook wel de all-round privé-detectives genaamd, zich vrij spontaan en zonder problemen aan de wet onderworpen. Dit kwam door de regel dat men een vergunning nodig heeft om zich als privé-detective bekend te maken. Door deze regel werd namelijk iedere vorm van publiciteit belemmert waardoor de eerste generatie een keuze

---

⁹⁷ J. CAPPELLE, ‘De detectivewet van 19 juli 1991. Enkele kritische beschouwingen’ in L. VAN OTRIVE, T. DECORTE en W. VAN LAETHEM (eds.), *Private bewaking en opsporing en de grondrechten van de mens*, Brussel, Politeia, 1995, 136

⁹⁸ J. MULKERS en H. HAELTERMAN, *Privé-detectives: theorie en praktijk van de private opsporing*, Antwerpen, Maklu, 2001, 42-44

moest maken: zich conformeren aan de wet of langzaam ‘opdrogen’⁹⁹. Gezien de all-round privé-detectives heel erg aangewezen zijn op publiciteit om nieuwe cliënten aan te werven, was de keuze om zich te conformeren aan de wet snel beslist. Bijgevolg heeft de regel een doeltreffend effect gehad die, bij voorkeur, gevolgd wordt door een systematische controle inzake onoorbare publiciteit.

De verzekeringsinspecteurs daarentegen stellen zich bedenkingen bij hun onderwerping aan de wet. Zij associëren zichzelf niet met het beroep van privé-detective. Hun activiteiten zijn specifiek en verschillen van de onderzoeken omtrent echtscheidingsprocedures, opsporing van namaakartikelen, bedrijfspionage etc. Toch vallen zij onder het toepassingsgebied van deze wet daar zij natuurlijke personen zijn die beroepshalve en doorgaans, bepaalde door de wet beoogde handelingen stellen. De Beroepsvereniging voor verzekeringsinspecteurs en -experten (BVVIE) is van mening dat enkel inspecteurs die dag op dag bezig zijn met verzekeringsfraude onder het wettelijk toepassingsgebied van privé-detectives moeten vallen¹⁰⁰. Er is dus nood aan een aangepaste regelgeving waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van hun activiteiten en de context van het verzekeringsbeheer¹⁰¹.

Forensische auditeurs vallen ook onder het toepassingsgebied van deze wet aangezien zij persoonsgericht onderzoek uitvoeren waarbij bewijsmateriaal wordt ingewonnen dat aanleiding kan geven tot conflicten. Tot op heden is dit beroep niet apart wettelijk geregeld, nochtans is er behoefte aan een specifiek wettelijk kader voor deze beroepsgroep omdat de wetgeving totaal niet is aangepast aan het beroep van forensisch auditeur¹⁰².

Het nadeel van deze mogelijkheid is dat heel wat andere beroepen worden geïncorporeerd doordat zij dezelfde activiteiten uitoefenen, zij het wel met een totaal verschillende finaliteit. De wetgever heeft hiervoor een tweede paragraaf toegevoegd aan artikel 1 dat ervoor moet zorgen dat een aantal beroepen buiten het wettelijk kader van deze wet worden gehouden. Het gaat hier om beroepen zoals gerechtsdeurwaarder, advocaat, notaris, journalist, maatschappelijke assistent,...¹⁰³ Bovendien werd de mogelijkheid voorzien om via een koninklijk besluit lijsten bekend te maken van beroepen en activiteiten die niet onder het toepassingsgebied vallen. Op

---

⁹⁹ J. CAPPELLE, ‘De detectivewet van 19 juli 1991. Enkele kritische beschouwingen’ in L. VAN OUIRIVE, T. DECORTE en W. VAN LAETHEM (eds.), *‘Private bewaking en opsporing en de grondrechten van de mens’*, Brussel, Politeia, 1995, 140

¹⁰⁰ B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 13

¹⁰¹ *Ibid*, 16

¹⁰² Advies Privacy-commissie nr.17/2010 van 31 maart 2010, 8-9

¹⁰³ Artikel 1 §2 Wet 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

die manier kunnen toekomstige evoluties binnen de sector gemakkelijk worden opgevangen¹⁰⁴. Echter, is er tot op heden nog geen koninklijk besluit voorgelegd.

Naast het reguleren van het toepassingsgebied werden ook de concrete uitoefeningsvoorwaarden door de wetgever ingevoerd. Dit enerzijds om misbruiken tegen te gaan en anderzijds ter bescherming van de privacy¹⁰⁵. Het zijn immers voorwaarden die de privé-detective dient na te leven tijdens het uitoefenen van zijn opsporingsactiviteiten.

Reeds aangehaald, is het niet de bedoeling van de wetgever om een uitbreiding van het aantal detectives te bekomen en hen geen bijzondere faciliteiten te verlenen. Dit vinden we duidelijk terug in hoofdstuk drie van de Detectivewet. Zo stelt artikel 5 strikte beperkingen aan de concrete wijze waarop men concrete onderzoeksdaeden kan verrichten en artikel 7 bepaalt dat het verboden is om bepaalde vormen van informatie over personen te verzamelen. Deze bepalingen worden in het onderzoek van Cools en Haelterman als te streng en te beperkend ervaren: 63,1% vindt de regels met betrekking tot het bespieden te strikt, 68,4% vindt de regelgeving tot het maken van beeldopnamen te streng en 78,9% vindt de regels over het inwinnen van privacygevoelige informatie te streng¹⁰⁶. Dit laatste aspect belemmert immers de dagelijkse uitoefening van de taken en opdrachten van een detective waardoor het risico bestaat dat hij onvolledige of onjuiste informatie bezorgt aan zijn opdrachtgever¹⁰⁷. Dit probleem kan verholpen worden door hen toegang te verlenen tot databanken¹⁰⁸ die essentiële gegevens bevatten voor de normale en dagelijkse uitvoering van zijn beroep. Deze toegang kan natuurlijk niet onbeperkt zijn, mits er altijd een risico op misbruiken blijft bestaan.

Tevens voorziet de wetgever in een procedure waarbij de regering via een koninklijk besluit de methoden en middelen van privé-detectives kan vaststellen. Op die manier kan de minister van Binnenlandse Zaken een privé-detective verbieden om bepaalde activiteiten uit te oefenen, om bepaalde middelen of methodes aan te wenden of hem een aantal voorwaarden op te leggen. Tot nu toe is er nog geen koninklijk besluit die dit al gedaan heeft.

Om de opdrachtgever te beschermen tegen oneerlijke praktijken van privé-detectives heeft de detectivewet een aantal bepalingen ingevoerd waaronder artikel 8. Volgens dit artikel is “de

---

¹⁰⁴ Koninklijk Besluit van 30 juli 1994 tot vaststelling van de lijst van beroepen en activiteiten die niet beschouwd mogen worden als bedoeld in de wet tot regeling van het beroep van privédetective, B.S. 14 september 1994

¹⁰⁵ *Infra* hoofdstuk 3 ‘Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective’, ‘Privacybescherming’

¹⁰⁶ H. HAELTERMAN, ‘Private opsporing: wettelijk kader’ in M. COOLS en H. HAELTERMAN, ‘*Nieuwe sporen: het actieterrain van de particuliere recherche in België en Nederland*’, Diegem, Kluwer, 1998, 57

¹⁰⁷ B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 31

¹⁰⁸ Gegevensbanken inzake de burgerlijke stand, sociale zekerheid, Dienst Inschrijving Voertuig, Centrale Administratie van het Kadaster en Kredietcentrale

*privé-detective of zijn werkgever verplicht om met de opdrachtgever een voorafgaande schriftelijke overeenkomst te sluiten die, op straffe van nietigheid, ondertekend wordt door alle partijen*¹⁰⁹. In deze schriftelijke overeenkomst dienen tal van verplichte vermeldingen opgenomen te worden waaronder een nauwkeurige omschrijving van de opdracht waarmee de detective wordt belast, de uur bezoldiging van de privé-detective, de kostentarieven etc. Door deze bepaling is er een voorafgaande controle mogelijk op de handelingen van de detective doordat de opdrachtgever weet wat hij/zij kan verwachten van de detective. Toch is een voorafgaande controle geen garantie voor een kwaliteitsvolle uitvoering van de opdracht.

De wetgever voorziet ook in een controle op de concreet gestelde handelingen van de detective. De privé-detective dient bij het beëindigen van de opdracht, een verslag op te maken die een beschrijving omvat van de verrichte activiteiten (inclusief de data, plaatsen en uren waarop de activiteiten zijn verricht) en een nauwkeurige berekening van de verdiensten en kosten¹¹⁰. Eventueel kan het verslag ook de overtuigingsstukken bevatten die de privé-detective in verband met zijn opdracht heeft verzameld. Dit schriftelijk verslag wordt in twee exemplaren opgemaakt waarvan één exemplaar dient overhandigd te worden aan de opdrachtgever. De detective dient zijn exemplaar voor een periode van 5 jaar bij te houden.

Deze bepalingen bieden een aantal belangrijke waarborgen ten opzichte van de opdrachtgever. Toch kan men zich de vraag stellen of deze bepalingen wel voldoende zijn. De privé-detective dient zijn bevindingen niet schriftelijk mee te delen aan zijn opdrachtgever, met uitzondering van de overeenkomsten, facturatie en schriftelijke verantwoording van verrichte activiteiten. Het verplicht opstellen van een geschreven onderzoeksdossier kan hier tot verbetering leiden. Desondanks blijkt uit het onderzoek van Cools en Haelterman dat het bijhouden van een opdrachtenregister, het opstellen van een eindverslag en de archiveringsplicht geen grote problemen met zich meebrengen. Wel vinden de respondenten het opstellen van de verplichte voorafgaande overeenkomst onpraktisch en breedvoerig en is er wat onduidelijkheid over de vormvereisten van het eindverslag¹¹¹.

Ten gevolge van de vermelding in artikel 11 moet de beroepstitel en vergunning op elk document worden aangegeven. Hiermee wou de wetgever meer transparantie realiseren en een bijkomende controlemogelijkheid in het leven roepen. Dit artikel hangt samen met het artikel

---

¹⁰⁹ Artikel 8 Wet 9 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹¹⁰ Artikel 9 Wet 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹¹¹ H. HAELTERMAN, 'Private opsporing: wettelijk kader' in M. COOLS en H. HAELTERMAN, 'Nieuwe sporen: het actieterrein van de particuliere recherche in België en Nederland', Diegem, Kluwer, 1998, 57

10 dat stelt dat het de detective verboden is om de inlichtingen die hij in het kader van zijn opdracht heeft verzameld, openbaar te maken aan andere personen dan zijn opdrachtgever of diens gemandateerde¹¹². Het gaat hierbij enkel om informatie waarnaar de opdrachtgever/werkgever verzocht in de schriftelijke overeenkomst of in het opdrachtenregister. Zodanig probeert de wetgever te voorkomen dat men deze informatie gaat gebruiken voor andere doeleinden of dat hij die informatie zou doorgeven.

Het kan zijn dat de privé-detective tijdens zijn opdracht informatie te weten komt die niet relevant of bruikbaar is voor zijn opdrachtgever of werkgever. Het is de detective dan ook verboden om deze informatie openbaar te maken waardoor op deze manier heel wat waardevolle informatie ontgaat aan elke vorm van controle¹¹³.

Bovendien is de privé-detective, net zoals de bewakingsondernemingen, beveiligingsondernemingen en interne bewakingsdiensten, verplicht om inlichtingen die aan hem word(en) gevraagd door de minister van Binnenlandse Zaken, de minister van Justitie en de gerechtelijke overheden te geven. Zij hebben daarbij, in tegenstelling tot de ondernemingen, ook een meldingsplicht aan de procureur des Konings indien zij bij het uitoefenen van hun opdracht kennis krijgen van feiten die een misdaad of wanbedrijf uitmaken. In de parlementaire voorbereidingen vinden we geen reden terug waarom er voor de privé-detective wel een meldingsplicht is en voor bijvoorbeeld een beveiligingsonderneming niet.

Men kan zich hierbij afvragen of zo een meldingsplicht wel doelmatig is. De Raad van State ziet hierbij twee opties: ofwel houdt de detective zich aan de meldingsplicht en kan hij na verloop van tijd een gebrek hebben aan opdrachtgevers. Ofwel leeft hij de meldingsplicht niet na en probeert hij deze te omzeilen door alle nodige maatregelen te nemen waardoor het strafbare feit niet bekend raakt¹¹⁴.

In de praktijk lijkt deze meldingsplicht weinig te worden nageleefd. Dit kan komen door het feit dat bedrijven minder een beroep gaan doen op privé-detectives, om vermoedens van fraude te onderzoeken, omwille van de meldingsplicht. Een mogelijke oplossing kan bestaan in de verschuiving van de meldingsplicht naar een later tijdstip, onder andere naar het moment dat

---

¹¹² Artikel 10 Wet 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹¹³ J. VAN AALST, 'De rol van informatie in de Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective' in M. COOLS, P. PONSAERS, A. VERHAGE en A. B. HOOGENBOOM, 'De andere rechtsorde: demonopolisering van het fraude-onderzoek', Brussel, Politeia, 2004, 186

¹¹⁴ Memorie van Toelichting, wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *Parl. St.*, Senaat, Zitting 1990-91, nr. 1259/1, 41

het onderzoek stopt. Een andere mogelijkheid is het oprichten van een fraudemeldpunt waarbij de beoordeling aan het parket wordt gelaten of alle belangen reeds zijn behartigd¹¹⁵.

Samenvattend kunnen we stellen dat de wetgever min of meer geslaagd is in het reguleren van de sector¹¹⁶. Toch blijkt dat de detectiewet de middelen en methoden die worden aangewend op tal van vlakken niet regelt. Er is dan ook heel wat onduidelijkheid over wat een privé-detective nu mag en kan. Naar onze mening is er in de wet vooral een nadruk op wat de privé-detective niet mag. Ook de respondenten in het onderzoek van Cools en Haelterman vinden dat er te streng is opgetreden voor wat betreft het aanwenden van bepaalde middelen en methoden. Meer bepaald gaat het over het gebruik van camera's en het verzamelen van informatie omtrent de gezondheidstoestand van personen¹¹⁷.

Er wordt ook gewaarschuwd voor een te strikte regelgeving die er voor zorgt dat het beroep moeilijk kan worden uitgeoefend en waardoor sommige beroep gaan doen op onrechtmatige handelingen¹¹⁸. De reglementering verhindert immers een correcte uitvoering van het werk van een detective en belet dat hij de belangen van zijn opdrachtgever adequaat kan verdedigen en beschermen.

Een mogelijke oplossing voor het omzeilen van de huidige wetgeving kan bestaan in het oprichten van een 'orde van privé-detectives' die een eigen deontologische code maken voor de hele sector. Zo kan de sector zich beter karakteriseren en eventueel meer operationele bevoegdheden claimen¹¹⁹. Maar nog beter zou een herziening van de wet zijn waarbij de wetgever een onderscheid maakt tussen de onderzoekers die werkzaam zijn in de verzekeringssector en bedrijven enerzijds en de zelfstandige privé-detectives anderzijds. En waarbij ook de uitoefeningsvoorwaarden beter afgestemd worden op de concrete omstandigheden waarin de detective zijn beroep verricht.

3.1.2. Sanering van de sector

Naast regulering kwam ook sanering voorop te staan. In de jaren tachtig werd België immers geconfronteerd met een aantal schandalen rond detectivekantoren waardoor het publiek heel

---

¹¹⁵ A. KEEREMAN, 'Waarom geen publiek-private samenwerking bij fraudebestrijding?' Juristenkrant, 2010, afl. 214, 10

¹¹⁶ H. HAELTERMAN, 'Private opsporing: wettelijk kader' in M. COOLS en H. HAELTERMAN, 'Nieuwe sporen: het actieterrein van de particuliere recherche in België en Nederland', Diegem, Kluwer, 1998, 56

¹¹⁷ *Ibid*, 56-57

¹¹⁸ B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 29

¹¹⁹ M. COOLS, P. PONSAERS en A. VERHAGE, 'Private veiligheidsorganisaties in België' in M. COOLS, P. PONSAERS, A. VERHAGE en B. HOOGENBOOM, 'De andere rechtsorde: demonopolisering van het fraude-onderzoek', Brussel, Politeia, 2004, 50

wantrouwig was ten opzichte van deze beroepsgroep¹²⁰. Het imago van de privé-detective was zodanig besmeurd dat een sanering zich opdrong. Deze sanering houdt in dat men het beroep van privé-detective wenst te beperken tot moreel en professioneel betrouwbare personen. Om dit te realiseren werd voorzien in een vergunningsstelsel.

“Niemand mag het beroep van privé-detective uitoefenen of zich als dusdanig bekend maken, indien hij daartoe vooraf geen vergunning heeft gekregen van de minister van Binnenlandse Zaken”¹²¹.

Deze wettelijke omschrijving bevat twee zaken: ten eerste dient iedereen die detective wenst te worden een vergunning aan te vragen bij de minister van Binnenlandse Zaken. Een vergunning is bijgevolg een noodzakelijke voorwaarde om het beroep van privé-detective uit te oefenen. Ten tweede is het niet toegelaten om zonder een vergunning de titel van privé-detective te gebruiken of publiciteit voor de detectiveactiviteiten te maken. Zodoende vormt een vergunning ook hier een noodzakelijke voorwaarde voor het dragen van de titel.

Om in aanmerking te komen voor een vergunning dienen de kandidaat-detectives aan een aantal voorwaarden te voldoen. Dit zijn echter minimale vergunningsvoorwaarden, wat betekent dat het niet voldoen aan één van deze voorwaarden, een verplichte weigeringsgrond met zich meebrengt¹²². Aan de andere kant vormen deze voorwaarden voor de kandidaat-detectives een absolute ondergrens. Deze voorwaarden zijn: afwezigheid van veroordelingen, nationaliteitsvereiste, onverenigbare activiteiten, opleiding, tijdelijk overgangsverbod en een leeftijdsvereiste. Ongeacht of zij aan alle wettelijke voorwaarden voldoen, beschikken ze niet over een zekerheid dat de vergunning hen zal worden toegekend.

De minister van Binnenlandse Zaken heeft immers een discretionaire bevoegdheid, om op basis van het huidige of vroegere gedrag van de persoon, uit te maken of het om een moreel en professioneel betrouwbare persoon gaat. Daarnaast kan de minister van Binnenlandse Zaken, eens de vergunning verleend is, de beslissing nemen om deze terug in te trekken. Opmerkelijk is dat sinds de wet op de privé-detectives slechts 13 vergunningen werden ingetrokken¹²³. Dit toont de professionalisering en de correcte werking van de sector aan. Toch kan men zich vragen stellen bij deze correcte werking gezien één op de zes geweigerde kandidaten een

---

¹²⁰ J. CAPPELLE en W. VAN LAETHEM, *Het statuut van de privé-detective: de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective*, Brussel, Politeia, 1997, 5

¹²¹ Artikel 2 §1 Wet 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹²² B. VOSSSEN, *De wet op de privé-detectives opgefrist*, *Vigilis*, 1997, jg. 3, nr. 1, 40

¹²³ B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 24

vernietiging van de beslissing van de minister van Binnenlandse Zaken vraagt aan de Raad van State. Het lijkt erop dat de minister van Binnenlandse Zaken te streng oordeelt¹²⁴.

Concluderend kunnen we stellen dat de saneringsdoelstelling werd bereikt en liet zich vooral merken bij de eerste-generatie-detectives. Van de ongeveer 250 privé-detectives die bekend waren voor de wet, hebben een dertigtal een vergunning verkregen¹²⁵. De afgelopen jaren waren er tussen 850 en 950 detectives vergund. Het onderzoek van Cools en Haelterman toont dat 68,4% van de respondenten de mening is toegedaan dat de wetgever er in zekere mate in geslaagd is¹²⁶. Toch kan er genuanceerd worden dat een vergunning niet garant staat voor een betrouwbare detective.

De sanering wordt door de beroepsgroep aangemoedigd en positief ervaren. Men ziet de vergunning als een zuivering van de beroepsgroep en ervaart geen problemen met de opgelegde voorwaarden of de wijze waarop de vergunning wordt verleend. Wel merken zij op dat er een aantal beroepsgroepen, die wel onder het wettelijk toepassingsgebied vallen, niet over een vergunning beschikken. Denk bijvoorbeeld aan de forensische auditeurs.

Eventueel zou er naar de toekomst toe gebruik kunnen gemaakt worden van een modulair systeem waarbij een basisvergunning wordt uitgereikt met daarnaast vergunningen voor specifieke vormen van private opsporing, naarmate de precisering van de aanvrager¹²⁷.

3.1.2.1. Kwaliteitsverhoging van de sector

De wetgever wenste de algemene kwaliteit van de dienstverlening te verhogen. Dit door te voorzien in een verplichte gespecialiseerde beroepsopleiding in de uitoefeningsvoorwaarden van het beroep¹²⁸.

Voor de wet waren er slechts enkele beroepsverenigingen die leerpakketten aanboden. Er was echter een gebrek aan controle op de kwaliteit van dergelijke opleidingen en deze leerpakketten hadden een hoge kostprijs waardoor het beroep voornamelijk geleerd werd in de praktijk, in

---

¹²⁴ J. CAPPELLE, 'De detectivewet van 19 juli 1991. Enkele kritische beschouwingen' in L. VAN OUYTRIVE, T. DECORTE en W. VAN LAETHEM (eds.), *'Private bewaking en opsporing en de grondrechten van de mens'*, Brussel, Politeia, 1995, 145

¹²⁵ B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 5

¹²⁶ H. HAELTERMAN, 'Private opsporing: wettelijk kader' in M. COOLS en H. HAELTERMAN, *'Nieuwe sporen: het actieterrain van de particuliere recherche in België en Nederland'*, Diegem, Kluwer, 1998, 56

¹²⁷ J. CAPPELLE, 'De detectivewet van 19 juli 1991. Enkele kritische beschouwingen' in L. VAN OUYTRIVE, T. DECORTE en W. VAN LAETHEM (eds.), *'Private bewaking en opsporing en de grondrechten van de mens'*, Brussel, Politeia, 1995, 148

¹²⁸ Artikel 3, 6° Wet 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

detectivekantoren. Bij de voorbereiding van de wet, werd dit probleem gezien als stimulans voor het ontwikkelen van een beroepsopleiding¹²⁹.

Wie vandaag privé-detective wilt worden, is verplicht om een basisopleiding te volgen. Conform het Koninklijk Besluit van 10 februari 2008 omvat de opleiding minstens 250 uren, die verdeeld zijn over een termijn van maximum twee jaar. De cursus bestaat uit een theoretisch deel en een praktisch deel. Het theoretisch deel vertaalt zich in drie specifieke onderdelen: een juridische vorming, een socio-psychologische vorming en een beroepstechnische vorming. Het praktisch deel moet minstens 100 uren omvatten en bestaat uit praktijkoefeningen die door de opleidingsinstellingen zelf worden georganiseerd¹³⁰. Vroeger bestond in het tweede cursusjaar een verplichte stage waarbij men kennis maakte met verschillende beroepstechnische methodes en technieken, deontologische en wettelijke verplichtingen bij de behandeling van een dossier en het kritisch reflecteren ten aanzien van de stage¹³¹. Deze stage is echter sinds 2005 afgeschaft. Men kan betwijfelen of dit een verstandige beslissing is geweest gezien het toch belangrijk is dat kandidaat-detectives in aanraking komen met waarheidsgetrouwe gevallen die zich in de werkelijkheid voordoen. Alsook biedt een stage hun een minimum aan praktijkervaring wat van belang is op de kwaliteit van hun toekomstige te leveren prestaties¹³².

Voorts is er ook voorzien in een vijfjaarlijkse bijscholing voor iedere detective met een vernieuwing van de vergunning om de tien jaar. Deze bijscholing omvat een deelname van minstens 25 uren aan studiesessies over actuele aspecten van het beroep van privé-detective. Het is wel zo dat 15 van die 25 uren ook gependend dienen te worden aan juridische vorming¹³³. Een vergunning kan enkel verkregen worden als men houder is van een certificaat afgeleverd door een erkende opleidingsinstelling. Maar om dit certificaat te bemachtigen dienen de kandidaat-detectives een examen af te leggen. Dit attest fungeert immers als bewijs dat ze de verplichte opleiding hebben gevolgd.

---

¹²⁹ J. CAPPELLE, *'Detectives onder de loep: een studie naar de "eerste generatie"-detectives in België*, Brugge, Vanden Broele, 1991, 58

¹³⁰ Koninklijk Besluit van 10 februari 2008 betreffende de vereisten met betrekking tot de opleiding en de erkenning van de EG-beroepskwalificaties voor het uitoefenen van het beroep van privédetective en de erkenning van de opleidingen, *B.S.* 3 maart 2008

¹³¹ Koninklijk Besluit van 9 juni 1997 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 14 september 1992 betreffende de uitreiking van het getuigschrift voor het uitoefenen van het beroep van privé-detective en de erkenning van de instellingen gemachtigd om dit getuigschrift af te leveren, *B.S.* 9 juli 2007

¹³² B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 33

¹³³ Koninklijk Besluit van 10 februari 2008 betreffende de vereisten met betrekking tot de opleiding en de erkenning van de EG-beroepskwalificaties voor het uitoefenen van het beroep van privédetective en de erkenning van de opleidingen, *B.S.* 3 maart 2008

Naast de algemene basisopleiding wordt er ook in een sectorale opleiding voorzien. Dit vinden we o.a. terug in de verzekeringssector die naast de algemene opleiding een vorming biedt rond vaardigheden die voor de sector van belang zijn¹³⁴. Dit is uitdrukkelijk voor kandidaat-detectives die als verzekeringsexpert of -inspecteur werkzaam zijn.

We stellen vast dat er een verhogingseffect is geweest van de kwaliteit, toch kunnen we de dag van vandaag oordelen dat de opleiding niet langer afdoende is. De opleiding is namelijk gemaakt naar het beeld van de privé-detective die de wetgever in 1991 voor ogen had¹³⁵. Bijgevolg is er nood aan een totale reorganisatie van de opleiding teneinde kwalitatieve en deontologisch correct handelende detectives af te leveren.

Het is echter onmogelijk om een eenvormige opleiding te ontwikkelen gezien het zeer gediversifieerde en gefragmenteerde werkveld van de privé-detective. Een aanbeveling hieromtrent kan erin bestaan de opleiding op te delen in een algemeen deel dat nuttige informatie geeft over de grondrechten van de burgers, de privacywetgeving en het Belgisch strafrecht. En een bijzonder deel waarbij competenties worden aangeleerd in functie van de sector binnen dewelke het beroep zal worden verricht¹³⁶.

Naar onze mening dient er bij de herziening van de opleiding vooral aandacht te zijn voor de kennis over bevoegdheden en verplichtingen. Om dit te bekomen zou men eventueel terug kunnen overwegen de terreinstages met begeleiding door stagemeeester in te voeren.

3.1.3. Voorkomen van machtsoverschrijding binnen de sector

Deze doelstelling werd onder andere gerealiseerd met het inbouwen van een overstapverbod (5jaar) voor de leden van de politie- en inlichtingendiensten. Meer bepaald gaat het hier om personen die uit de reguliere politiediensten overschakelen naar de private veiligheidsindustrie.

Met het overstapverbod hoopte de wetgever tegemoet te komen aan de vrees dat politieleden, die overstappen naar de private opsporing, hun contacten zouden blijven aanspreken. Hun kennis en relatie met ex-collega's kan er immers voor zorgen dat er een overdracht is van vertrouwelijke informatie. En op die manier zouden ex-ambtenaren vertrouwelijke informatie kunnen misbruiken in hun nieuwe functie. De wet voorziet ook in een verbod op het vermelden van voormalige werkzaamheden binnen de politie- of inlichtingendiensten¹³⁷. Kortom, iedere

---

¹³⁴ B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privédetective, Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 25

¹³⁵ *Ibid*, 25

¹³⁶ *Ibid*, 25

¹³⁷ Artikel 14 Wet 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

vorm van machtsoverschrijding en inmenging in politionele taken diende ten alle tijden te worden vermeden.

In het onderzoek van Cools en Haelterman werd er verdeeld gereageerd op het voorkomen van machtsoverschrijding. Er wordt betwijfeld of dit overstapverbod wel de ideale oplossing is¹³⁸. Bovendien is er niet in elk land een cumulverbod zoals bijvoorbeeld in Nederland waar er dan ook meer informele netwerken bestaan. Hierdoor is de kans op het ongecontroleerd doorgeven van informatie wel groter.

Een eerste bedenking die we ons kunnen stellen bij dit verbod is waarom men vertrekt vanuit de gedachte dat politieleden hun ex-collega's niet meer zouden aanspreken na vijf jaar. Deze relaties zullen, door hun jarenlang opgebouwd netwerk, blijven bestaan. Waarom dan het verbod temporeel beperken tot vijf jaar? Een tweede bedenking betreft het doel van de wetgever met dit verbod: geen doorstroming van informatie van publieke naar private speurders. Er kan betwijfeld worden of we dit als een positief element moeten beoordelen omdat juist op deze manier de publiek-private samenwerking wordt verhinderd.

Het gegeven dat er geen beroep mag gedaan worden op (ex-)collega's om informatie te bekomen en het feit dat de wetgever bijna elke toegang tot officiële gegevensbestanden ontzegt, kan aanleiding geven tot misbruiken. Vanuit dit standpunt, pleiten Cools en Haelterman voor een gerestricteerde, gemotiveerde en gecontroleerde toegang¹³⁹.

3.1.4. Privacybescherming

Bij de uitoefening van hun job begeven de detectives zich in de privésfeer van personen waardoor er een reële kans is dat het recht op privacy van deze burger kan worden geschonden. Een privaat onderzoek is immers totaal onzichtbaar voor degene die er het voorwerp van uitmaakt: de persoon weet niet dat een detective over hem een onderzoek uitvoert, voor welk doel en voor welke opdrachtgever. Dit zorgt ervoor dat hun opsporingsactiviteiten oncontroleerbaar zijn voor de belanghebbende en daarbij geen aanleiding kunnen geven tot klachten¹⁴⁰.

Bijgevolg was een wettelijke beperking van het beroep noodzakelijk om de grondrechten van de individuele burger te beschermen. Zo werden in de detectivewet enkele specifieke

---

¹³⁸ H. HAELTERMAN, 'Private opsporing: wettelijk kader' in M. COOLS en H. HAELTERMAN, *Nieuwe sporen: het actieterrein van de particuliere recherche in België en Nederland*, Diegem, Kluwer, 1998, 59

¹³⁹ *Ibid*, 59

¹⁴⁰ B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer Van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 6

bepalingen voorzien om de burger voldoende bescherming te geven opdat zijn privacy wordt gerespecteerd.

Artikel 5 stelt dat *“het de privé-detective verboden is om personen die zich in niet voor het publiek toegankelijke plaatsen bevinden, met behulp van enig toestel te bespieden of te doen bespieden, of opzettelijk beelden van hen op te nemen dan wel te doen opnemen, zonder dat de beheerder van die plaats en de betrokken personen daarvoor hun toestemming hebben gegeven”*¹⁴¹. Merk op dat het verbod enkel betrekking heeft op personen die zich bevinden in niet voor het publiek toegankelijke plaatsen. Dit verhindert een detective niet om foto's te nemen van personen of om hen te bespieden op straat, in de winkel, in een restaurant of op andere openbare plaatsen. Met dit laatste wordt er geen afbreuk gedaan aan de privacybescherming die het EVRM biedt. Verder geldt dit verbod enkel op personen en niet op voorwerpen, wat impliceert dat men deze wel mag opnemen, op voorwaarde dat deze geen persoonlijke informatie vrijgeven. Ook is dit verbod enkel van toepassing wanneer het gebeurt met behulp van enig toestel. Dit betekent dat een zintuigelijke observatie wel rechtmatig is.

Bovendien is het de privé-detective ook verboden om zo een toestel op te stellen, te doen opstellen of ter beschikking te stellen van een opdrachtgever of van derden met het opzet een van de handelingen in het eerste lid te verrichten¹⁴². Hiermee wou de wetgever voorkomen dat de privé-detective artikel 5 zou omzeilen door beroep te doen op anderen om die bespieding te doen.

Op het eerste zicht lijkt dit een absurd artikel daar er geen enkele detective gaat zijn die zichzelf bekend gaat maken aan een 'target' om vervolgens te vragen of hij een aantal foto's mag nemen¹⁴³. In dit opzicht kunnen we ons de vraag stellen of een kennisgevingsplicht wel noodzakelijk is. De heer Dooms wijst erop dat de privacy gerespecteerd dient te worden, maar verwijst tevens naar de zorg voor efficiëntie¹⁴⁴. Een kennisgevingsplicht zorgt er immers voor dat veel onderzoeksdaden onmogelijk of zinloos worden.

Met artikel 7 wordt een bijzondere bescherming gegeven aan bepaalde elementen van de persoonlijke levenssfeer. Zo mag de privé-detective geen informatie verzamelen over de gezondheidstoestand, de seksuele geaardheid of de levensbeschouwelijke overtuigingen van de

---

¹⁴¹ Artikel 5 Wet 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹⁴² *Ibid.*

¹⁴³ J. VAN AALST, 'De rol van informatie in de Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective' in COOLS M., PONSAERS, P., VERHAGE, A. en HOOGENBOOM, B., *De andere rechtsorde: demonopolisering van het fraude-onderzoek*, Brussel, Politeia, 2004, 184

¹⁴⁴ B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer Van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 22

burger¹⁴⁵. Ook de politieke, godsdienstige, filosofische- en vakbondsovertuigingen mogen niet worden onderzocht. Dit heeft tot gevolg dat de informatie die juist het meest interessant kan zijn voor het uitvoeren van zijn opdracht niet mag worden verzameld.

Het mag dan ook niet verwonderen dat privé-detectives ‘creatief’ gaan omspringen met de bestaande wetgeving. Een manier waarop dit verbod omzeild kan worden, is door de context op zodanige wijze weer te geven dat de verboden gevoelige informatie eruit af te leiden is. Een voorbeeld hiervan is een onderzoek naar een persoon die verklaart dat hij niet kan wandelen maar intussen wel is ingeschreven voor een wandeltocht. Door enkel informatie te geven over de inschrijving van deze wandeltocht, wordt er geen informatie gegeven over de gezondheidstoestand¹⁴⁶.

Dit ‘creatief’ omspringen kan evenwel voorkomen worden door de privé-detective een officiële, goed omkaderde en gereguleerde toegang te geven tot de verschillende databanken (Rijksregister, DIV, sociale zekerheid,...)¹⁴⁷. Op die manier kunnen ze hun opdrachten in alle openheid verrichten en de bevolking een echte privacybescherming bieden. Het is ook niet langer gerechtvaardigd dat de toegang tot essentiële data wordt geweigerd door het zogenaamde private karakter van die gegevens. Daarnaast is er ook een uitzondering aangewezen op het verbod van het inwinnen van informatie omtrent de gezondheidstoestand, opdat er een onderzoek gevoerd kan worden naar personeelsleden die op ongeoorloofde wijze langdurig ziek zijn¹⁴⁸. Dit is voornamelijk niet mogelijk met de bestaande wetgeving.

In dit opzicht is het ook interessant om te kijken naar de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens¹⁴⁹. Deze wet behandelt de registratie en verwerking van persoonsgegevens en heeft een grote invloed gehad op de werking van het beroep van privé-detectives.

Door artikel 9 van deze wet dienen personen wiens persoonsgegevens worden verwerkt vooraf of uiterlijk op het moment van de verwerking, hiervan op de hoogte te worden gebracht, mits de wettelijke uitzonderingen. De WVP voorziet echter geen uitzonderingen die betrekking hebben op de activiteiten van privé-detectives en lidstaten zijn vrij om te bepalen welke

---

¹⁴⁵ Artikel 7 Wet 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹⁴⁶ B. VOLDERS, *Privé-detectives onder de loep: Een rechtsvergelijkend onderzoek inzake de regulering van privé-detectives in België en Nederland*, scriptie criminologische wetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven, 2009-2010, 50

¹⁴⁷ B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer Van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 32

¹⁴⁸ *Ibid*, 34

¹⁴⁹ Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van de persoonsgegevens, *B.S.*, 18 maart 1993

activiteiten een uitzondering vormen op de informatieplicht. De huidige detectivewet voorziet echter geen uitzondering op die verplichting, wat betekent dat degene die het voorwerp uitmaakt van een onderzoek, in kennis zal moeten worden gesteld over het feit dat zijn persoonsgegevens worden verwerkt.

Een strikte toepassing van de WVP zou tot gevolg hebben dat het beroep van privé-detective onwerkbaar wordt. De betrokkene wordt namelijk in kennis gesteld van het onderzoek waardoor de kans op een succesvol privaat onderzoek nihil is. Vele onderzoeksdadens kunnen in dat geval moeilijk of helemaal niet worden uitgeoefend. Alsook zijn er weinig klachten over privé-detectives binnengekomen bij de Privacycommissie, wat niet betekent dat er geen problemen zijn. Wel is het zo dat indien de privé-detective verplicht wordt om de betrokkene in kennis te stellen, er meer klachten zouden kunnen voorkomen.

Vandaag bestaat er heel wat discussie over de invoering van deze kennisgevingsplicht. Er zijn zowel voor- als tegenstanders. Zelf zijn wij van mening dat deze plicht een belemmering vormt voor het privaat onderzoek gezien het onderzoek niet meer op een objectieve manier zal verlopen. Een persoon die kennis heeft van een privaat onderzoek jegens hem of haar, zal zich namelijk willen profileren als de voorbeeldburger bij uitstek.

Deze uiteenzetting toont dat de wetgeving, vanuit een theoretisch oogpunt, een goede bescherming biedt voor de privacy van de burger. Dit blijkt ook uit de artikels 5 en 7 die de indruk geven dat de privé-detective niet veel mag of kan doen om zijn job naar behoren uit te oefenen¹⁵⁰. In de praktijk daarentegen zorgt de wetgeving voor enige onduidelijkheid over de werking van privacyrechten. Het zou daarom beter geweest zijn moesten er een aantal wettelijke bepalingen ingevoerd zijn die aantonen welke onderzoekshandelingen toegestaan zijn. In dit opzicht zou een verfijning van de wet een goede zaak zijn voor de bescherming van de grondrechten en de persoonlijke levenssfeer van de burger.

3.1.5. Controle en sanctiesystemen

Als laatste doelstelling wou men komen tot een degelijk systeem van controle en sanctionering, daar deze twee zaken bepalend zijn voor het succes van de wetgeving. Een privé-detective werkt immers vaak in een grijze zone tussen wat mag en niet mag.

---

¹⁵⁰ J. VAN AALST, 'De rol van informatie in de Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective' in COOLS M., PONSAERS, P., VERHAGE, A. en HOOGENBOOM, B., *De andere rechtsorde: demonopolisering van het fraude-onderzoek*, Brussel, Politeia, 2004, 185

Er werden verschillende controlemechanismen in het leven geroepen om deze doelstelling te realiseren. Deze controlemechanismen situeren zich op het niveau van de wetgevende en uitvoerende macht¹⁵¹.

Vooreerst werd een democratische controle ingevoerd namens het parlement. Hierbij dient de minister van Binnenlandse Zaken jaarlijks een verslag uit te brengen aan de Kamers over de toepassing van de wet¹⁵². Dit biedt hun de mogelijkheid om kennis te krijgen van het aantal vergunde privé-detectives en de zogenaamde grote beleidslijnen van de regering¹⁵³.

Daarnaast kunnen de minister van Binnenlandse Zaken, de minister van Justitie of gerechtelijke overheden uitleg vragen aan de privé-detective over een uitgevoerde of lopende opdracht¹⁵⁴. Dit is wel enkel mogelijk in het kader van de bescherming van de nationale veiligheid, de handhaving van de openbare orde en het voorkomen of opsporen van strafbare feiten.

Doordat deze controle enige deskundigheid vereist, voorzag een Koninklijk Besluit van 10 juni 1992 in de oprichting van een specifieke inspectiedienst. Deze instelling bestaat uit statutaire ambtenaren of contractuele agenten die door de minister van Binnenlandse Zaken worden aangewezen¹⁵⁵. Artikel 17 van deze wet bepaalt hun bevoegdheden: zij zijn onder andere belast met de controle op de naleving van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten¹⁵⁶. Hun bevoegdheden werden met de herziening van de wet in 1996 uitgebreid¹⁵⁷.

Ook leden van de inspectiediensten kunnen hun bevoegdheden aanwenden. Dit zowel na een klacht, betrapting op heterdaad, ambtshalve als bij een controle verplicht door de minister van Binnenlandse Zaken¹⁵⁸.

Het onderzoek van Cools en Haelterman toont dat de meningen over de controle verdeeld zijn. Zo vindt 36,8% dat de wetgever er niet in geslaagd is om te komen tot een degelijk controlesysteem, 31,5% vindt dat de wetgever er min of meer in geslaagd is en 26,3% ziet het bestaande controlesysteem als voldoende¹⁵⁹. We stellen ons echter de vraag hoe effectief deze

---

¹⁵¹ J. MULKERS en H. HAELTERMAN, *Privé-detectives, theorie en praktijk van de private opsporing*, Maklu, Antwerpen, 2001, 53

¹⁵² Artikel 15 Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹⁵³ M. COOLS, *Private opsporing in België; de detectivewet en de nieuwe criminologische markt*, Justitiële verkenningen 2001, nr 4, 46

¹⁵⁴ Artikel 16 Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹⁵⁵ Koninklijk Besluit van 10 juni 1992 betreffende de aanwijzing van de ambtenaren gemachtigd om toezicht te houden op de toepassing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective en haar uitvoeringsbesluiten, *B.S.* 30 juni 1992

¹⁵⁶ Artikel 17 Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹⁵⁷ *Infra* Hoofdstuk 4 'Evolutie van de wet', 4.2.1.3. 'Controle- en sanctiesysteem'

¹⁵⁸ J. CAPELLE en W. VAN LAETHEM, *Het statuut van de privé-detective: de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective*, Brussel, Politeia, 1997, 235

¹⁵⁹ H. HAELTERMAN, 'Private opsporing: wettelijk kader' in M. COOLS en H. HAELTERMAN, *Nieuwe sporen: het actieterrein van de particuliere recherche in België en Nederland*, Diegem, Kluwer, 1998, 56-57

controle is. Er is namelijk een gebrek aan een geschreven onderzoeks dossier en de bevindingen van de privé-detective worden enkel mondeling meegedeeld aan de opdrachtgever. Bovendien blijken er geen ambtshalve controles te zijn waardoor er enkel controle is bij het toekennen van de vergunning en na een specifieke klacht.

Er worden wel pleidooien gehouden om het Vast Comité P of het Vast Comité I te belasten met het toezicht en controle op de private detectie. Toch is niet iedereen hier een voorstander voor. Er wordt onder andere verwezen naar het feit dat zij de taak hebben de overheid te controleren en niet de privésector. Aan de andere kant beschikken zij wel over de nodige kennis en specialisatie omtrent de inspectie.

Het Comité I zelf, is eerder weigerachtig tegenover dit idee. Zij willen geen uitbreiding van hun bevoegdheden, daar zij reeds belast zijn met het toezicht op de Veiligheid van de Staat en op de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid. In hun activiteitenverslag van 2000 verwijzen ze naar een gebrek aan middelen om een extra bevoegdheid op te nemen en naar het risico op gevaar die een controle op de private activiteiten met zich mee kan brengen¹⁶⁰. Bovendien heeft het Comité I, door de Veiligheid van de Staat, reeds een indirecte controle. Deze kan namelijk een advies geven over personen of ondernemingen die actief willen worden op de markt van de private veiligheid¹⁶¹. Anderen zijn van mening dat het Comité P een geschikter orgaan is voor het toezicht op de private detectie. Zij is immers verantwoordelijk voor de controle op de private bewakingsdiensten.

Ondanks heel wat tegenstand lijkt de mogelijkheid bestaande dat binnen één van beide comités een aparte, gespecialiseerde afdeling wordt opgericht. Hierbij kan de vraag gesteld worden of de betrokken instanties de capaciteitsdruk op efficiënte wijze kunnen ondergaan.

Daarnaast bestaat het alternatief om hier een apart comité voor op te richten die belast is met de controle op het gebruik van de onderzoeksmethodes en de retributies¹⁶². En dit in lijn met de huidige comités.

Bij beide opties moet de vraag gesteld worden of er omtrent de activiteiten van privé-detectives voldoende klachten neergelegd worden om een aparte afdeling/comité op te richten. Indien dit niet het geval is, zou men kunnen voorzien in een specifieke klachtenregeling. Om meer

---

¹⁶⁰ Activiteitenverslag Vast Comité van Toezicht op de inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 2000, 149

¹⁶¹ Artikel 2 Wet 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹⁶² B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 17

duidelijkheid te scheppen is een studie aangaande het capaciteit- en optimaliseringsvraagstuk aanbevolen.

Naast deze verschillende controlemechanismen werd een streng sanctiesysteem geïntroduceerd. Dit om te voorkomen dat privé-detectives de wet zouden overtreden. Het sanctiesysteem maakt een onderscheid tussen drie soorten sancties: de administratieve maatregelen, de administratieve boetes en de strafrechtelijke sancties.

De administratieve maatregelen vinden we terug in artikel 18 dat stelt dat de minister van Binnenlandse Zaken de vergunning kan schorsen of intrekken voor een termijn van ten hoogste zes maanden. Het intrekken van de vergunning is mogelijk in twee gevallen. In het eerste geval wordt de vergunning op een bedrieglijk of onregelmatige wijze verkregen. In het tweede geval heeft de privé-detective de wettelijke bepalingen van de wet of die van de uitvoeringsbesluiten niet nageleefd¹⁶³. De minister van Binnenlandse Zaken heeft hierbij geen eigen beoordelingsruimte.

De administratieve boetes kunnen opgelegd worden door de minister van Binnenlandse Zaken indien de detective zijn jaarlijkse heffing niet heeft betaald overeenkomstig de wettelijke bepaling¹⁶⁴.

De strafrechtelijke sancties die een privé-detective kan krijgen voor het overtreden van één of meer bepalingen uit de wet worden besproken in artikel 19. Deze sancties variëren van een geldboete tot een gevangenisstraf en er kan eventueel rekening worden gehouden met verzachtende omstandigheden. Toch blijken rechters eerder geneigd te zijn om deze inbreuken streng te bestraffen omdat privé-detectives professionelen zijn en van hen verondersteld wordt dat ze de wettelijke bepalingen kennen en de draagwijdte ervan verstaan¹⁶⁵.

Belangrijk om op te merken is dat de detectiewet een bijzondere strafwet is, wat betekent dat bepaalde gedragingen strafbaar worden gesteld, zonder dat deze bepalingen in het Strafwetboek worden vermeld¹⁶⁶.

Deze bestudering maakt duidelijk dat er voldoende opties zijn om de privé-detectives te controleren en te sanctioneren. Echter, blijkt in de praktijk dat deze opties niet zo veel worden gebruikt. Zo vinden we in de evaluatie van de wet dat er slechts een aantal verzekeringsinspecteurs en -experten zijn geweest die bepaalde strafrechtelijke sancties hebben

---

¹⁶³ Artikel 18 Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹⁶⁴ Artikel 20 §5 Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹⁶⁵ J. CAPELLE en W. VAN LAETHEM, *'Het statuut van de privé-detective: de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective'*, Brussel, Politeia, 1997, 238

¹⁶⁶ *Ibid.*, 237

gekregen voor het overtreden van de wet¹⁶⁷. We kunnen bijgevolg stellen dat er een zwakke effectuering is van deze mechanismen.

3.1. Besluit

In dit hoofdstuk hebben we uitgebreid aandacht besteed aan de motieven die de wetgever had vooropgesteld om het beroep van privé-detective te reglementeren: saneren, reguleren, kwaliteitsverhoging, voorkomen van machtsoverschrijding, privacybescherming en een degelijk controle- en sanctiesysteem. Uit de doorlichting mogen we aannemen dat de wetgever in deze doelstellingen min of meer geslaagd is.

Toch is het ook duidelijk dat de wetgever zeer wantrouwig stond ten opzichte van deze beroepsgroep waardoor er een streng en limitatief beleid is. Echter, kan een te strikte regelgeving er voor zorgen dat het beroep moeilijk kan worden uitgeoefend, waardoor men beroep gaat doen op onrechtmatige handelingen.

---

¹⁶⁷ B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 12

Hoofdstuk 4: Evolutie van de Wet van 19 juli 1991

4.1. Inleiding

Met de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective kwam er voor het eerst een specifieke regelgeving rond het beroep. De wetgever wou met deze wet een verdere wildgroei van de sector voorkomen. In de praktijk bleek echter dat de wet een aantal knelpunten met zich mee bracht en enkele lacunes vertoonden. Een herziening van de wet dringt zich dan ook op.

Hieronder worden (toekomstige) wijzigingen aan de Detectivewet besproken. We beginnen met de Wijzigingswet van 30 december 1996 die tegemoet kwam aan bepaalde bezwaren.

Daarnaast bespreken we het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid en tot opheffing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective.

4.2. Wet van 30 december 1996 tot wijziging van de Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

Het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective had tot doel deze aan te passen. Na enkele jaren vertoonde de wet immers bepaalde interpretatie- en uitvoeringsproblemen en bleken de bepalingen inzake de regeling van de controle inefficiënt¹⁶⁸. Dit wetsontwerp resulteerde twee jaar later in de Wijzigingswet van 30 december 1996.

4.2.1. Belangrijkste wijzigingen

We bespreken de belangrijkste wijzigingen, vanuit de doelstellingen, die de Wijzigingswet van 30 december 1996 met zich mee bracht.

4.2.1.1. Regulering van de sector

Met de wet van 30 december 1996 treden er een aantal veranderingen in bij de uitoefeningsvoorwaarden.

Het artikel 4 van de wet van 19 juli 1991 bepaalde dat het beroep van privé-detective enkel als hoofdberoep kon worden uitgeoefend. Met deze bepaling probeerde men zich te verwerven

---

¹⁶⁸ Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *Parl.St.*, Kamer, 1995-1996, nr. 557/1

tegen het amateurisme uit de sector. Toch betwijfelden heel wat privé-detectives of men langs deze bepaling het beoogde doel zal bereiken. Het was immers onduidelijk wat onder de term 'hoofdberoep' moest worden verstaan en waar het onderscheid zich bevond met een bijberoep. Ondanks deze bedenkingen werd het principe met de Wijzigingswet behouden en is de uitoefening van het beroep als bijkomende mogelijkheid enkel mogelijk in twee gevallen. Hetzij aan privé-detectives waarvan de activiteit een inherent bestanddeel uitmaakt van de hoofdactiviteit¹⁶⁹. Denk bijvoorbeeld aan een personeelslid van een bankinstelling of een verzekeringsinspecteur. Of hetzij aan de privé-detective die voor de eerste keer zijn vergunning tot uitoefening van het detectiveberoep ontvangt¹⁷⁰. Met deze laatste uitzondering wou men vooral beginnende detectives een ondersteuning bieden bij het uitbouwen van een praktijk.

Verder werden ook de bepalingen inzake de methoden en middelen aangepast. Zo wordt het nemen van beelden, van personen die zich in niet voor het publiek toegankelijke plaatsen bevinden, strenger gemaakt. Artikel 5 vereist nu een voorafgaande toestemming van de beheerder van die plaats én een toestemming van de personen die zich daar bevinden¹⁷¹.

We hebben reeds gewezen op de procedure waarbij de regering via een koninklijk besluit de methoden en middelen van privé-detectives kan vaststellen. De wet van 30 december 1996 bepaalt bovendien dat de Koning, bij een in ministerraad overlegd besluit, het gebruik van bepaalde middelen en methoden kan beperken of verbieden¹⁷². Op die manier wou men flexibel kunnen inspelen op mogelijke relevante technologische ontwikkelingen.

Met de wet van 1991 heeft de wetgever een retributiesysteem ingevoerd. Jaarlijks dienen privé-detectives een heffing te betalen om de kosten van de administratie, investeringen en toezicht die nodig zijn voor de toepassing van de wet te kunnen dekken. Daar het aantal privé-detectives lager is dan voorzien, stroken de budgettaire voorzieningen niet met de werkelijkheid¹⁷³. Een groot deel van de gedane kosten wordt immers verhaald op de inkomsten van de bewakingsondernemingen, de beveiligingsondernemingen en de interne bewakingsdiensten. Om tegemoet te komen aan deze situatie, wordt de heffing met de Wijzigingswet verhoogd.

---

¹⁶⁹ Artikel 4 Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *B.S.* 2 oktober 1991, zoals gewijzigd door de wet van 30 december 1996, *B.S.* 14 februari 1997.

¹⁷⁰ *Ibid.*

¹⁷¹ Artikel 5 Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *B.S.* 2 oktober 1991, zoals gewijzigd door de wet van 30 december 1996, *B.S.* 14 februari 1997.

¹⁷² Artikel 6 Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *B.S.* 2 oktober 1991, zoals gewijzigd door de wet van 30 december 1996, *B.S.* 14 februari 1997.

¹⁷³ Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *Parl. St.*, Kamer, 1995-1996, nr. 557/2, 8

Alsook dient er een materiële dwaling met betrekking tot de spilindex te worden recht gezet. In de tekst van de wet van 1991 vinden we terug dat de spilindex 240,77 bedraagt maar in werkelijkheid was dit 140,77.

4.2.1.2. Sanering van de sector

Om de toegang tot het beroep van privé-detective te beperken tot moreel en professioneel betrouwbare personen werd in 1991 een vergunningsstelsel ingevoerd. Met de wet van 30 december 1996 werden de vergunningsvoorwaarden verfijnd. Sommigen zijn echter de mening toegedaan dat dit geen verfijning was, maar eerder een verstrakking.

De wet van 1991 regelt de situatie niet waarbij een vergunde privé-detective zelf beslist om zijn activiteiten, voor het verstrijken van de vergunningstermijn, wenst stop te zetten om economische of andere redenen. Artikel 2 §1 voorzag enkel in de intrekking van de vergunning bij wijze van sanctie. Om die reden wordt het artikel als volgt aangevuld: *“de vergunning kan worden ingetrokken op verzoek van de vergunde privé-detective overeenkomstig de door de Koning bepaalde procedure”*¹⁷⁴. Dit zorgde er ook voor dat elke verwarring bij het publiek en elke onenigheid over de aard van de intrekking vermeden kon worden.

Verder wordt artikel 3 van de wet van 1991 vervangen door een bepaling die een onderscheid beoogt tussen privé-detectives die een vestigingsplaats in België hebben en privé-detectives die een vestigingsplaats in het buitenland hebben maar hun beroep in België willen uitoefenen. Bij dit onderscheid is het belangrijk om te weten wat er nu precies onder de term vestigingsplaats wordt begrepen. Volgens J. Cappelle en W. Van Laethem is een vestigingsplaats het centrum waar de detective zijn professionele activiteiten uitoefent. Meer bepaald gaat het hier om de plaats waar hij zijn klanten, post en telefoons ontvangt, waar hij een archief bijhoudt, enzovoort¹⁷⁵.

Het deel uitmaken van één van deze groepen bepaalt het vergunningsstelsel dat van toepassing is op de privé-detective. Voor detectives die een vestigingsplaats hebben in België zijn er een zestal vergunningsvoorwaarden waarvan enkele verder uitgebreid of verduidelijkt worden door de Wijzigingswet¹⁷⁶. Zo wordt de voorwaarde ‘afwezigheid van veroordelingen’ verder aangevuld met bepaalde inbreuken die wijzen op oneerlijke praktijken. De voorwaarde dat een

---

¹⁷⁴ Artikel 2, §1 Wet van 30 december 1996 tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹⁷⁵ J. CAPPELLE en W. VAN LAETHEM, *‘Het statuut van de privé-detective: de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective’*, Brussel, Politeia, 1997, 35-36

¹⁷⁶ Wet van 30 december 1996 tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *B.S.* 14 februari 1997

privé-detective niet gelijktijdig een beroep mag uitoefenen dat als onverenigbaar wordt beschouwd met het beroep van privé-detective wordt uitgebreid. Dit door eraan toe te voegen dat het uitoefenen van een beroepsactiviteit die toegang geeft tot vertrouwelijke informatie of tot persoonsgegevens beschouwd dient te worden als een gevaarlijke activiteit. Het tijdelijk overstapverbod wordt verduidelijkt door verstaanbaar te maken wat er dient te worden begrepen onder politie- en inlichtingendiensten. Men verwijst hiervoor naar de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten.

Voor detectives die geen vestigingsplaats hebben in België maar die er wel hun activiteiten wensen uit te oefenen, voorzag de wet van 1991 een extra bepaling. Zo dienden de niet in België gevestigde privé-detective een fictieve vestigingsplaats te kiezen bij een vergunde en gevestigde privé-detective in België¹⁷⁷. Deze bepaling kwam echter nooit tot uitvoering en werd met de wet van 30 december 1996 hernomen.

Het nieuwe artikel 3 bepaalt dat voor hen gelijkaardige voorwaarden gelden als de Belgische detectives, zij het wel dat ze als bijkomende voorwaarde een vestigingsplaats dienen te kiezen bij een vergunde privé-detective in België. Deze vergunde, Belgische privé-detective zorgt ervoor dat de buitenlandse detective de vereisten omtrent de opleiding, het overstapverbod en de leeftijd respecteert¹⁷⁸. Bovendien mag hijzelf niet het voorwerp uitmaken van een schorsing of intrekking van de vergunning¹⁷⁹. Langs deze contactpersoon wou de wetgever een aanvullende vorm van controle mogelijk maken. Het is immers duidelijk dat wanneer zij niet over een verplicht contactpunt in België beschikken, zij aan elke vorm van controle ontsnappen.

Bovendien zou het ontbreken van een reële controle een onaanvaardbare en schadelijke ongelijkheid veroorzaken ten aanzien van de detectives die een vestigingsplaats in België gekozen hebben¹⁸⁰. Om in een controle te voorzien, voert de Wijzigingswet een artikel 16*bis* in. Dit artikel verduidelijkt de wijze waarop het toezicht door de privé-detective op de activiteiten van de niet in België gevestigde privé-detective dient geconcretiseerd te worden¹⁸¹. De privé-detective brengt de minister van Binnenlandse zaken op de hoogte door middel van driemaandelijks en punctuele verslagen indien er zich bepaalde problemen voordoen.

---

¹⁷⁷ Artikel 2, §2 Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹⁷⁸ Artikel 3, §2, 3° Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹⁷⁹ Artikel 3, §3 Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

¹⁸⁰ Artikel 3, Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *Parl. St.*, Kamer, 1995-1996, nr. 557/2, 3

¹⁸¹ Artikel 16*bis* Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

Er zijn echter een aantal bedenkingen bij deze bepaling. Volgens sommigen was deze bepaling niet werkbaar vermits de vestiging een soort samenwerkingsverband, een band van vertrouwen of professionele samenwerking veronderstelt. Hierdoor zullen de verslagen uitsluitend formeel blijven¹⁸². Verder wordt erop gewezen dat deze bepaling niet wenselijk is gezien het feit dat er onduidelijkheid is op welke basis deze verslagen moeten worden opgesteld¹⁸³. Zo kan men zich afvragen of de privé-detective de stukken van zijn buitenlandse collega mag raadplegen om diens activiteiten na te gaan.

Artikel 22 van de wet van 1991 werd ongrondwettelijk verklaard door het Arbitragehof daar dit artikel het beginsel van gelijkheid tussen burgers schendt. Volgens dit artikel was het in bepaalde gevallen mogelijk om een vergunning te verkrijgen, zelfs indien men niet aan de vergunningsvoorwaarden voldeed. Dit criterium discrimineerde echter de personen die een individuele onderneming leiden maar die als vennootschap waren ingeschreven in het handelsregister, net als de personen die in ondergeschikt verband werken gezien zij geen inschrijving in het handelsregister moeten hebben¹⁸⁴.

De wet van 30 december 1996 probeerde tegemoet te komen aan dit bezwaar door de tekst van artikel 22 aan te passen. Het nieuwe artikel 22 voorziet een gelijkaardige overgangsbepaling waarbij het bewijs van beroepservaring kan geleverd worden met alle geschreven bewijsmiddelen (facturen, overeenkomsten met cliënten,...) met uitzondering van de verklaring¹⁸⁵. De bewijswaarde en waarachtigheid van de voorgelegde documenten wordt nagegaan door de minister van Binnenlandse Zaken.

4.2.1.3. Controle- en sanctiesysteem

Enkele jaren na de wet bleek de controle op de privé-detectives moeilijk te verlopen. Initieel werd een overheidsorgaan van toezichhoudende ambtenaren opgericht dat bestond uit statutaire ambtenaren of contractuele agenten die door de minister van Binnenlandse Zaken worden aangewezen¹⁸⁶. Deze personen zijn geen officieren van gerechtelijke politie waardoor ze zich geen toegang mogen verschaffen tot het agentschap van de detective. De toegang was

---

¹⁸² Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *Parl. St.*, Kamer, 1995-1996, nr. 557/2, 1

¹⁸³ *Ibid.*

¹⁸⁴ Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *Parl. St.*, Kamer, 1995-1996, nr. 557/1, 9

¹⁸⁵ Artikel 22 Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *B.S.* 2 oktober 1991, zoals gewijzigd door de wet van 30 december 1996, *B.S.* 14 februari 1997.

¹⁸⁶ Artikel 17 Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

enkel mogelijk met een uitdrukkelijke toestemming van de cliënt maar dan hebben ze nog geen toegang tot de stukken die noodzakelijk zijn voor de controle.

Bijgevolg beschikken deze ambtenaren niet over de wettelijke bevoegdheid om kennis te nemen van de documenten die nodig zijn voor de controle en om inbreuken vast te stellen¹⁸⁷. Toch zijn zij de enige die beschikken over de noodzakelijke deskundigheid daar de leden van de politiediensten geen deskundigen zijn in deze materie en deze controle niet als prioritair bekijken. Dit alles heeft tot gevolg dat er een tekortkoming is aan controle in de detectiveagentschappen.

Om tegemoet te komen aan het gebrek aan slagkracht van de controledienst, past de wet van 30 december 1996 artikel 17 aan. Deze aanpassing had tot doel de ambtenaren en agenten, die bevoegd zijn met de controle, toegang te verlenen tot het agentschap van de detective zonder aan hen de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie toe te wijzen¹⁸⁸. Dit betekent dat zij mogen overgaan tot elk onderzoek, elke controle en elk verhoor, alsook alle inlichtingen mogen verzamelen die zij nodig achten om er zeker van te zijn dat de bepalingen van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten worden nageleefd¹⁸⁹.

Sommigen zijn echter de mening toegedaan dat de bevoegdheden die door het aangepaste artikel 17 worden toegekend aan de ambtenaren en agenten te verregaand zijn. Zij krijgen namelijk alle bevoegdheden van officieren van de gerechtelijke politie en zelfs nog meer, gezien zij zonder meer tot een huiszoeking in de beroepslokalen kunnen overgaan¹⁹⁰.

Bovendien betreft het vaak vertrouwelijke informatie van of over cliënten waardoor men beter voor een strengere regeling betreffende de controles geopteerd had in plaats van te voorzien in een soepele regeling¹⁹¹.

Er blijkt ook uit ervaringen met vergelijkbare bevoegdheden (bijvoorbeeld inspectie sociale fraude) dat de ambtenaren niet bekwaam genoeg zijn om bruikbare processen verbaal op te maken voor het gerecht. Hierdoor is er een grotere kans dat de zaken geseponeerd worden of dat er vrijspraken volgen¹⁹².

---

¹⁸⁷ Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *Parl. St.*, Kamer, 1995-1996, nr. 557/1, 6

¹⁸⁸ *Ibid.*, 6-7

¹⁸⁹ Artikel 17 Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *B.S.* 2 oktober 1991, zoals gewijzigd door de wet van 30 december 1996, *B.S.* 14 februari 1997.

¹⁹⁰ Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *Parl. St.*, Kamer, 1995-1996, nr. 557/2, 2

¹⁹¹ *Ibid.*, 2

¹⁹² *Ibid.*, 3

Deze redenen gaven aanleiding tot een amendement van de heer Cortois. Hij is van mening dat niet enkel de wijzigingen aan artikel 17 van de wet dienden te worden afgewezen, maar dat het hele systeem van artikel 17 diende te worden opgeheven. Hier werd echter niet op ingegaan.

4.3. Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid en tot opheffing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective - Joëlle Milquet (2013)

Ondanks het feit dat de wet enkele wijzigingen ondergaan heeft met de Wijzigingswet van 30 december 1996 werd de wet van 19 juli 1991 nooit grondig herzien. In 2010 werd een poging tot herziening ondernomen door de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken, Annemie Turtelboom. Zij stelde een voorontwerp van wet voor dat de regelgeving rond de private veiligheidszorg ingrijpend probeert te veranderen.

In 2013 werd dit voorontwerp overgenomen door Joëlle Milquet (Vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen) in haar ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 19 juli 1991, mits wijzigingen. Op haar initiatief werd een nota inzake essentiële politietaken aan de ‘Kern’¹⁹³ voorgelegd, die daarna werd verduidelijkt in twee voorontwerpen van wet¹⁹⁴. Eén van die twee voorontwerpen is het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid en tot opheffing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective. Dit voorontwerp van wet streeft ernaar om de wet op de privé-detective te moderniseren en dit vanuit verschillende maatschappelijke risico’s die aan de uitoefening van dit beroep verbonden zijn¹⁹⁵.

In het voorontwerp kiest de regering ervoor om het domein van het privaat onderzoek onder de bestaande wet van 10 april 1990 tot regeling van de wet private en bijzondere veiligheid te brengen. Met andere woorden de detectivewet wordt opgeheven en er komt een gecoördineerde versie van de Wet Private Veiligheid. Deze keuze is te verantwoorden door de coherentie die er tussen beide sectoren is: alle reguleringsnoden worden opgenomen in dezelfde wet en kennen

---

¹⁹³ De ‘Kern’ is de vergadering van de eerste minister en de vice-eerste ministers

¹⁹⁴ M., COOLS, ‘Private veiligheid in België, een parlementair en regeringsinitiatief ter voorbereiding van een nieuw wettelijk kader’ in L. PAUWELS en G. VERMEULEN (eds.), *‘Actuele ontwikkelingen inzake EU-justitiebeleid, cannabisbeleid, misdaad en straf, jongeren en jeugdzorg, internationale vrede, veiligheid en gerechtigheid, gewelddadig extremisme & private veiligheid en zelfregulering’*, Antwerpen, Maklu, 2014, 395

¹⁹⁵ J. MILQUET, Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid en tot opheffing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, 2013, 2 (verkregen via professor Cools)

gelijke regelings- en toezichtsmechanismen¹⁹⁶. Andere redenen hiervoor zijn het voorkomen van overbodige regelgeving, het genereren van een betere marktkennis voor de overheid en het creëren van meer duidelijkheid voor klanten. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de voorkeur voor een eenduidig wettelijk kader voor de totale private veiligheidszorg.

Dit brengt wel een aantal formele veranderingen mee aan de Wet Private Veiligheid. Zo bestaan er enkel nog ondernemingen of interne diensten voor privaat onderzoek, dit in overeenstemming met de ondernemingen en diensten uit de huidige versie van de wet. Hun vergunning wordt verleend door de minister van Binnenlandse Zaken en er wordt afgestapt van de vergunning voor natuurlijke personen. Dit betekent dat enkel ondernemingen en interne diensten vergunningen verkrijgen waarbij al het personeel aan wettelijke vereisten onderworpen zijn. Net zoals voor bewakingsondernemingen, interne bewakingsdiensten en ondernemingen voor veiligheidsadvies wordt de vergunningstermijn op vijf jaar gebracht. Ook de controlebevoegdheden uit de Detectiewet en de Wet Private Veiligheid worden gecoördineerd.

Andere maatregelen hebben betrekking op het administratief sanctiemechanisme dat nu ook van toepassing is op overtredingen aangaande privaat onderzoek, het fonds voor de ondernemingen, diensten en instellingen van private en bijzondere veiligheid (hiervoor het fonds voor de bewakingsondernemingen genoemd) en het feit dat niemand beroep mag doen op een niet-vergunde onderneming voor privaat onderzoek.

Er wordt bovendien benadrukt dat de wet van openbare orde is, het gaat namelijk om een wet waar niet vrijwillig van mag worden afgeweken. Logischerwijs gelden ook andere bepalingen uit de Wet Private en Bijzondere Veiligheid voor de private onderzoekers dan diegene die hierboven werden aangehaald.

4.3.1. Belangrijkste wijzigingen

De wijzigingen worden aangebracht door middel van de invoering van een extra hoofdstuk in de Wet Private Veiligheid, “Hoofdstuk III^{ter}”, met bepalingen die van toepassing zijn op de activiteiten van privaat onderzoek. In feite gaat het om een zeer uitgebreid artikel 13 (artikelen 13.34 tot 13.94). Hieronder bespreken we de voornaamste veranderingen die door dit ontwerp van wet worden aangebracht vanuit de motieven van het wetsontwerp.

---

¹⁹⁶ J. MILQUET, Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid en tot opheffing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, 2013, 4 (verkregen via professor Cools)

4.3.1.1. Regulering: profiel neutrale wetgeving

Anno 1991 had de wetgever enige moeite met de begripsafbakening van de term privé-detective en werd ervoor gekozen om de activiteiten van een privé-detective wettelijk te omschrijven. Op basis van deze omschrijving kon een onderscheid gemaakt worden tussen detectives en niet-detectives. Vandaag echter, is deze term achterhaald waardoor het voorontwerp een nieuwe benaming voorstelt. Het gaat hier om meer neutrale benamingen zoals “privaat onderzoeker”, “onderneming voor privaat onderzoek” en “interne dienst voor privaat onderzoek”.

Volgens artikel 13.34 is een private onderzoeker *“een lid van het uitvoerend personeel van een onderneming voor privaat onderzoek of een interne dienst voor privaat onderzoek die activiteiten, bedoeld in artikel 1, §12, uitoefent”*¹⁹⁷. Deze kan op vraag van een opdrachtgever (een natuurlijke persoon of rechtspersoon) een onderzoek voeren.

Een onderneming voor privaat onderzoek wordt aanzien als *“elke natuurlijke of rechtspersoon die diensten levert aan derden bestaande uit het verschaffen van verzamelde bewijzen of hen in te lichten over vastgestelde feiten, bekomen door de verwerking van informatie betreffende natuurlijke of rechtspersonen of aangaande de toedracht van door hen begane feiten met het oogmerk de belangen van een andere natuurlijke of rechtspersoon te vrijwaren”*¹⁹⁸.

Er kan ook een interne dienst voor privaat onderzoek binnen een bedrijf of administratieve overheidsdienst worden opgericht. Dit is een dienst *“die enkel instaat voor de uitvoering van de onderzoeksopdrachten die uitgaan van dit bedrijf of deze organisatie”*¹⁹⁹. De leden van deze interne dienst mogen geen bewakingsopdrachten uitvoeren. En het is ook niet zo duidelijk of deze definitie de interne onderzoeksdiensten of bewakingsdiensten inhouden. Deze worden namelijk met andere, specifieke regels geregeld waardoor deze diensten niet onder het toepassingsgebied van dit voorontwerp vallen²⁰⁰.

De reden die voor deze naamsverandering kan worden aangehaald, is het negatief imago waarmee het beroep te maken heeft. De oorzaak hiervan ligt enerzijds in de film- en boekenwereld. Anderzijds wordt een privé-detective wel eens aanzien als een persoon die in de schemerzone van het recht opsporingen uitvoert. Bovendien oefenen de huidige detectives hun beroepsactiviteit reeds uit onder een andere benaming zoals verzekeringsinspecteur, expert of forensische onderzoeker. Een modernere benaming, zoals in de buitenlandse wetgeving, lijkt dus zeker op zijn plaats.

---

¹⁹⁷ Artikel 13.34 Wetsontwerp

¹⁹⁸ Artikel 1, §12 in ontwerp, hernomen uit de wet van 10 april 1990

¹⁹⁹ Artikel 1, §13 in ontwerp, hernomen uit de wet van 10 april 1990

²⁰⁰ Advies Privacy-commissie nr.17/2010 van 31 maart 2010, 4

Naast deze naamsverandering wordt ook het toepassingsgebied aangepast. Het is niet de bedoeling om het toepassingsgebied uit te breiden of te beperken, wel wil men de activiteit meer logisch en consistent definiëren in functie van de doelstellingen van de wetgever²⁰¹. Zo valt het verzamelen of analyseren van informatie over goederen niet meer onder het toepassingsgebied van de private opsporing. Deze activiteit kan derhalve worden uitgeoefend zonder dat er een vergunning is vereist. Indien men met het inwinnen van informatie van goederen kennis wilt krijgen over de draagwijdte van gebeurtenissen of het gedrag van personen, valt de activiteit wel onder het toepassingsgebied van de wet.

Daarnaast is er een zogenaamde afwijkende sectorregelgeving waar de private onderzoeker verantwoordelijk is voor de verwerking van de persoonsgegevens die hij samenbrengt, bestudeert, bewaart en in zijn rapporten implementeert en de opdrachthouder voor het overbrengen ervan aan de opdrachtgever²⁰².

Ondanks het feit dat de wetgever in 1991 het doel had om de gehele private opsporingssector te omvatten, is de wet volledig uitgetekend naar het profiel van de eerste generatie detective. Ook het voorontwerp heeft deze intentie en gaat uit van een profiel-neutrale wetgeving: een wetgeving die van toepassing dient te zijn op alle types van private onderzoeken die verspreid zijn over een gediversifieerd werkveld²⁰³. Door deze keuze wordt het voorstel van de verzekeringssector net zomin als het voorstel van de forensische audit inzake het ontwikkelen van een sectorale regelgeving niet gehoord²⁰⁴.

4.3.1.2. Privacybescherming

Waar in 1991 de nadruk lag op de saneringsdoelstelling, ligt de nadruk van dit wetsvoorstel op de bescherming van de burger tegen een te vergaande inmenging in zijn privéleven. Er moet worden gezocht naar een balans tussen de technieken en methoden die een privé-detective mag aanwenden en het respect voor het privéleven van diegene die wordt onderzocht. In dit opzicht lijken rechtsbeschermende maatregelen aangewezen om het risico op een verregaande inmenging te beperken. Volgende regulerende mechanismen worden door de regering, in het wetsontwerp, naar voor geschoven.

---

²⁰¹ Memorie van Toelichting bij het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid en tot opheffing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective (verkregen via professor Cools), 8

²⁰² Artikel 13.38 Wetsontwerp

²⁰³ Memorie van Toelichting bij het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid en tot opheffing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective (verkregen via professor Cools), 5

²⁰⁴ *Supra* hoofdstuk 3 'Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective', 'Regulering van de sector'

Men wil een maximale transparantie realiseren naar de onderzochte persoon, geïnspireerd op de algemene beschermingsprincipes die van toepassing zijn op persoonsgegevens. Dit brengt met zich mee dat de informatie moet voldoen aan het doelmatigheidscriterium en dat de informatie toereikend, niet overmatig, ter zake dienend en nauwkeurig moet zijn.

Bovendien dient de wetgeving, in de mate van het mogelijke, transparant te zijn en te zorgen voor modaliteiten van kennisgeving en in sommige gevallen van toestemming van de onderzochte persoon. Als dusdanig tracht men de rechten van de onderzochte persoon te beschermen en het beloop van het onderzoek niet aan te tasten.

Dat de bescherming van de burger de hoofdaandacht krijgt in het nieuwe wetsontwerp vinden we ook terug in de Memorie van Toelichting waar er veel aandacht besteed wordt aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens²⁰⁵. Deze dient steeds geëerbiedigd te worden, behoudens de gevallen waarin het anders is bepaald. Gezien deze wet niet aangepast is aan de specificiteit van de beroepsuitoefening van privédetectives, zijn er aangepaste beschermingsregels ingevoerd. Wat deze regels impliceren voor het privaat onderzoek heeft men in het wetsontwerp zelf ingeschreven. Er werd dus een afwijkende sectorregelgeving gemaakt ten aanzien van de algemene Wet Bescherming Persoonsgegevens.

a) Bescherming van de privé-detective/opdrachthouder

Een private onderzoeker kan onder een tijds- en financiële druk te komen staan van hun opdrachtgever. Dit houdt het risico in dat er niet voldoende aandacht wordt besteed aan het evenwicht tussen de doeltreffendheid van het onderzoek en de naleving van de wet.

De wet van 1991 voorziet niets om het onrechtmatig inzetten van privé-detectives te voorkomen. Zij dienen niet na te gaan of de bedoelingen van hun opdrachtgever gerechtvaardigd zijn. Toch kan hier juist de oorzaak liggen van ongeoorloofde praktijken, daar ze hun ogen sluiten voor eventuele malafide doelstellingen en de opdracht zonder meer aanvaarden. Indien de privé-detective onregelmatigheden begaat die een inbreuk van de wetgeving inhouden, kan enkel hij een strafrechtelijke straf opgelegd krijgen.

Het gegeven dat de wet nu meer wordt afgestemd op de privacywetgeving heeft te maken met het feit dat de wet van 8 december 1992 nog volop in voorbereiding was bij de totstandkoming

---

²⁰⁵ Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, *B.S.* 18 maart 1993

van de wet van 1991. Hierdoor kon men geen rekening houden met wettelijke bepalingen die later zijn ontstaan²⁰⁶.

In dit opzicht dient een wijziging van de wet een vorm van bescherming te garanderen. Het voorontwerp voorziet een dergelijke bescherming in artikel 13.46 dat stelt dat “*een opdrachthouder een opdracht slechts mag aanvaarden indien de opdrachtgever een objectief en gerechtvaardigd belang heeft bij de resultaten van het privaat onderzoek*”²⁰⁷. Dit belang hangt trouwens af van het voorwerp en de oorzaak van de opdracht. Alsook is het aan de private onderzoeker om na te gaan of de opdrachtgever over dergelijk belang beschikt. Indien dit belang niet gerechtvaardigd of zelfs onwettelijk is (wanneer de opdracht in strijd is met de wet of op zichzelf een misdrijf zou uitmaken) dient de opdrachthouder de opdracht te weigeren. Met dit artikel wordt verwezen naar de privacywetgeving die stelt dat persoonsgegevens rechtmatig moeten worden verwerkt.

Het kan ook gebeuren dat in de loop van het onderzoek de opdrachtgever andere, niet gerechtvaardigde intenties blijkt te hebben met de resultaten van het onderzoek. In dit geval, dient het onderzoek onmiddellijk te worden beëindigd²⁰⁸.

Er dient ook rekening te worden gehouden met de situatie waarbij werkgevers gebruik gaan maken van privé-detectives ter controle van hun werknemers. Het kan namelijk voorvallen dat de privé-detective, onder druk van de werkgever, ertoe verplicht wordt bepaalde onregelmatigheden te begaan²⁰⁹. Indien deze onregelmatigheden een inbreuk van de wetgeving impliceren kan enkel de detective een strafrechtelijke sanctie opgelegd krijgen.

Deze situatie is sterk in opspraak gekomen, daar de huidige wet bepaalt dat opdrachten aangaande de private detectie dienen te worden uitgevoerd op een publieke plaats, wat een werkvloer niet is. De enige uitzondering die de wet van 1991 voorziet is het onderzoek naar bedrijfsspionage.

Het ontwerp vaardigt om die reden een nieuwe regulering uit op dit gebied. De opdrachthouder mag de opdracht enkel aanvaarden indien de toelating voor, alsook de vereisten en de modaliteiten van private onderzoeken op de werkvloer uitdrukkelijk voorzien zijn in een collectieve arbeidsovereenkomst²¹⁰.

---

²⁰⁶ R. SAELENS, ‘Hof van Justitie brengt privédetectives in moeilijkheden’, *Juristenkrant* 2013, afl. 280, 3

²⁰⁷ Artikel 13.46 Wetsontwerp

²⁰⁸ Artikel 13.47 Wetsontwerp

²⁰⁹ B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 21-22

²¹⁰ Artikel 13.48 Wetsontwerp

b) Bescherming van de opdrachtgever

Wanneer de detective een onderzoek uitvoert voor een opdrachtgever die niet zijn werkgever is, wordt een schriftelijke overeenkomst opgemaakt. Om te weten welke gegevens deze overeenkomst moet bevatten, is er voorzien in een gedetailleerde lijst van informatie. Indien de overeenkomst deze gegevens niet inhoudt, is ze nietig. In het geval de detective een onderzoek uitvoert voor een opdrachtgever die tevens zijn werkgever is, houdt de detective een schriftelijke opdrachtenregister bij.

In het voorontwerp worden beide documenten afgeschaft en vervangen door een schriftelijk onderzoeksopdrachtdocument. Dit zou zorgen voor meer eenvormigheid gezien het document gebruikt kan worden in beide gevallen. Hierbij wordt wel de bepaling omtrent de nietigheid opgeheven: *“het stelsel waarbij de nietigheid kon worden ingeroepen bij het niet respecteren van de geringste vormvereiste, stond niet in verhouding tot de doelstelling”*²¹¹. Beide partijen dienen het onderzoeksopdrachtdocument te ondertekenen.

Om controle op de aanwending van deze regel mogelijk te maken door de overheid of de rechter dienen alle onderzoeksbevindingen schriftelijk te worden overgemaakt aan de opdrachtgever. Hierbij is wel enige voorzichtigheid aangewezen door afwezigheid van regels omtrent het gebruik van de bevindingen van een privé-detective²¹². Het voorontwerp stelt daarom dat het de opdrachtgever verboden is om de informatie, opgenomen in het onderzoeksrapport, bekend te maken aan het publiek of aan iedere persoon die ze zou kunnen publiceren in de media²¹³. Hij mag deze informatie enkel bekend maken aan derden voor zover dit noodzakelijk is voor de verdedigingen van zijn gerechtvaardigde belangen.

Er wordt echter geen omschrijving gegeven van wat er begrepen dient te worden onder het begrip ‘noodzakelijk’. Langs de ene kant is het mogelijk dat de controlerende instantie over de uiteindelijke beoordeling zal beslissen, dit met het oog op de naleving van de wet. Anderzijds is het mogelijk dat de uiteindelijke beoordeling zal gebeuren op basis van een rechterlijke evaluatie. Dit zijn echter twee mogelijkheden waarvan er geen zekerheid bestaat.

Bovendien stelt het voorontwerp dat de bevindingen van de private onderzoeker moeten voldoen aan de criteria van rechtmatigheid en nauwkeurigheid²¹⁴. Dit betekent dat de bevindingen op een rechtmatige wijze bekomen moeten zijn en dat ze voldoende vaststaan en

---

²¹¹ Artikel 13.49-13.50 Wetsontwerp

²¹² B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 7

²¹³ Artikel 13.55 Wetsontwerp

²¹⁴ Artikel 13.54 Wetsontwerp

onderbouwd zijn. Indien dit niet het geval is, dient hij in zijn onderzoeksrapport aan te geven of er twijfel kan bestaan over de echtheid van bepaalde gegevens. Eveneens zal hij de context schetsen wanneer deze relevant is voor een beter besef van de informatie.

Daarnaast dient de informatie toereikend, ter zake dienend en niet overmatig te zijn vanuit het standpunt van het gerechtvaardigd doel van de opdracht. Aan de opdrachtgever zullen enkel de gegevens worden doorgegeven waar hij naar gevraagd heeft en die noodzakelijk zijn voor het doel van de opdracht.

c) Bescherming van de onderzochte persoon

Vanuit het standpunt van overheidstoezicht en rechtsbescherming van de burger is de activiteit van de private opsporing de delicaatste van alle private veiligheidsactiviteiten²¹⁵. Er is immers geen enkel ander beroep dat gepaard gaat met een zo verre gaande inmenging in het privéleven van de burger.

In het kader van de huidige wet heeft de onderzochte persoon geen enkele controle op het soort informatie dat wordt verzameld, noch over de wijze waarop dit gebeurt, noch over de identiteit van de opdrachtgever. Deze situatie is niet in overeenstemming met de noodzakelijke instemming en kenbaarheidsbeginsel, zoals voorzien in de privacywetgeving. Om hieraan tegemoet te komen voorziet de nieuwe regeling in het principe van transparantie naar de onderzochte persoon²¹⁶. Dit principe vereist dat de onderzochte persoon in kennis wordt gesteld op het moment van de registratie van de over hem verzamelde gegevens. Toch blijkt deze vereiste onverenigbaar met het belang van waarheidsvinding, dat nu eenmaal speelt in de private opsporing. Het ontwerp heeft het principe van transparantie naar de onderzochte persoon op dergelijke wijze geconcretiseerd zodat met beide belangen rekening wordt gehouden. Kortom, waar het mogelijk is moet de toestemming aanwezig zijn en anders dient er een navolgende kennisgeving plaats te vinden.

In twee soorten onderzoeken mag de opsporing pas aanvangen nadat de betrokken persoon zijn toestemming heeft verleend. Deze toestemming stelt de onderzochte persoon in kennis van de identiteit van de opdrachtgever, de reden en aard van het privaat onderzoek.

Vooreerst gaat het om achtergrondonderzoeken, bijvoorbeeld onderzoek naar het beroepsverleden, vermogensonderzoek, onderzoek naar familiale toestand, etc²¹⁷. De

---

²¹⁵ Memorie van Toelichting bij het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid en tot opheffing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective (verkregen via professor Cools), 2

²¹⁶ *Ibid*, 27

²¹⁷ Artikel 13.57 Wetsontwerp

toestemming gebeurt schriftelijk en kan aan de opdrachtgever of de private onderzoeker worden gegeven.

Het tweede soort onderzoek heeft betrekking op datgene dat tot voorwerp heeft de woon- of verblijfplaats van een natuurlijke persoon vast stellen²¹⁸. Deze gegevens worden door de overheid beschermt en het is aan de betrokken burger om te bepalen aan wie hij zijn gegevens betreffende de woonplaats ter kennis brengt. De regering wenst dit principe te behouden voor het privaat onderzoek, gezien de private onderzoeker de gevolgen niet zal kunnen voorspellen van het geven van deze gegevens aan de opdrachtgever. Deze laatste kan immers kwalijke bedoelingen hebben (een voorbeeld is het laten opsporen van een meerderjarig kind dat geen contact wenst met zijn ouders).

Een onderzoek mag ook aangevat worden zonder dat de onderzochte persoon voorafgaandelijk op de hoogte wordt gebracht. Het is wel zo dat in navolging van de uitgangspunten van de WVP, het wenselijk wordt geacht om de onderzochte persoon op de hoogte te stellen van zodra dit mogelijk is en uiterlijk 20 dagen na de datum van overmaking van het eindrapport aan de opdrachtgever²¹⁹.

Als de opdrachtgever geen gevolg wil geven aan het privaat onderzoek mag hij de informatie niet verder aanwenden en dient de informatie te worden vernietigd. Als de opdrachtgever er wel gevolg aan wenst te geven, verwittigt hij de opdrachthouder die op zijn beurt de betrokkene en elke in het rapport identificeerbare persoon inlichten over het privaat onderzoek. Hierbij worden zij geïnformeerd over alle details: de reden en de aard van het onderzoek, de onderzoeksmethoden die werden gebruikt, de begin- en einddatum van het onderzoek, de onderzoeksbevindingen jegens hem, de identiteit van de opdrachtgever en de organisatie die het onderzoek heeft uitgevoerd. Dit dient de onderzochte persoon in staat te stellen om zijn recht op verbetering en aanvulling uit te oefenen. Zolang de betrokken personen dit recht niet hebben kunnen uitoefenen, mag de opdrachtgever geen gevolg geven aan de informatie uit het onderzoeksrapport.

Op deze verplichting tot kennisgeving gelden echter twee uitzonderingen: indien de procureur des Koning van mening is dat de belangen van het voorkomen, het opsporen en het vervolgen van strafbare feiten dat noodzakelijk maken of wegens een afrondend gesprek tussen de privaat onderzoeker en de onderzochte persoon²²⁰. In beide gevallen dient er een schriftelijk bewijs

---

²¹⁸ Artikel 13.58 Wetsontwerp

²¹⁹ Artikel 13.60-13.61 Wetsontwerp

²²⁰ Artikel 13.62 Wetsontwerp

(zowel van de toestemming als het vraaggesprek) te worden opgenomen in het onderzoeksdossier.

We hebben reeds de discussie omtrent de kennisgevingsplicht besproken²²¹. Deze plicht kan er voor zorgen dat vele onderzoeksdaden onmogelijk of zinloos worden. Toch lijkt de plicht, ondanks de belemmeringen die het met zich meebrengt, er in de toekomst te komen. Het respecteren van de privacy en de kennisgeving die daaromtrent bepaald wordt, weegt blijkbaar zwaarder door dan het optimaal uitvoeren van een privaat onderzoek.

4.3.1.3. Middelen en methodes

In principe kan een private onderzoeker dezelfde handelingen stellen als een gewone burger, zij het wel met het verschil dat een private onderzoeker speurwerk mag verrichten en een gewone burger niet. Daarom wordt er van hen een grotere mate van zorgvuldigheid verwacht bij het uitoefenen van hun werkzaamheden. Rekening houdend met het grote risico op schendingen van de rechten van derden worden ook de middelen en methodes in het nieuwe ontwerp gespecificeerd. Toch kunnen er hier enkele opmerkingen worden gemaakt over de voorgestelde wijzigingen.

Aangezien het ontwerp kiest voor een profiel-neutrale benadering, laten de nieuwe regels vrij veel ruimte voor zelfbepaling. Zo moet de private onderzoeker de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit²²² in aanmerking nemen bij de keuze van zijn middelen en methodes. De afweging die aanleiding geeft tot deze keuze dient te worden opgenomen in het onderzoeksdossier²²³. De private onderzoeker dient bijgevolg zelf in te schatten hoe ver men kan gaan om het gewenste resultaat te bereiken.

Sinds de wet van 1991 van kracht is, heerst er een ontzettend gebrek aan positieve bevoegdheidsbepalingen. Ook dit voorontwerp geeft eerder de indruk dat er een nadruk ligt op wat de detective niet mag. Indien er toch een onderzoekstechniek mogelijk is, worden er heel wat beperkingen opgelegd. Dit wordt eveneens vastgesteld door de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Bijgevolg kent het wetsontwerp geen nieuwe middelen toe aan de privé-detectives maar omkadert, limiteert of verbiedt hun huidige activiteiten²²⁴.

---

²²¹ *Supra* hoofdstuk 3 ‘Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective’, ‘Privacybescherming’

²²² Proportionaliteit: evenredigheid van doel en middelen. Subsidiariteit: gematigdheid bij inzet van middelen en methodes.

²²³ Artikel 13.63 Wetsontwerp

²²⁴ Advies Privacy-commissie nr.17/2010 van 31 maart 2010, 3

Zo mag een observatie slechts worden uitgevoerd als de private onderzoeker van mening is dat er geen minder verregaande aanpak is om de opdracht succesvol af te ronden. De observatie van personen wordt door artikel 13.70 verboden in de woning of op alle plaatsen waar personen een gerechtvaardigde verwachting hebben om er zichzelf te kunnen zijn en daardoor verwachten dat hun intimiteit er beschermd is (bijvoorbeeld een paskamer, een hotelkamer). De observatie is eveneens verboden op plaatsen die door hun aard verboden privacygevoelige informatie over de betrokken kunnen opleveren (bijvoorbeeld de toegang tot een vakbondslokaal). Wel mogen bij de observatie zintuigversterkende hulpmiddelen worden gebruikt zoals een verrekijker, een telelens en een nachtkijker²²⁵.

Zowel een stelselmatige observatie als een observatie waarbij er gebruik wordt gemaakt van plaatsbepalingsapparatuur worden verboden. Deze technieken kunnen enkel in het kader van bijzondere opsporingsmethodes worden benut. Toch is het gebruik ervan aantrekkelijk voor private onderzoekers en wordt het door sommige privé-detectives ook effectief toegepast. Volgens sommigen is het juist daarom essentieel om de aanwending ervan te verbieden. Anderen vinden dat het gebruik eventueel toegelaten moet worden, zij het wel niet onbeperkt. Bovendien dient hierbij ook rekening te worden gehouden met de technische ontwikkelingen. Een voorbeeld hiervan zijn de track and trace technieken. In dit opzicht kan een debat gevoerd worden over het al dan niet verbieden van deze mogelijkheden.

Een andere techniek is het vraaggesprek. Dit is het *“gesprek tussen de private onderzoeker en een derde aangaande zijn gedrag of dit van anderen of aangaande feiten met het oog op het gebruik van de aldus bekomen informatie in het kader van een opdracht van privaat onderzoek”*²²⁶. Dit wordt in de huidige wet niet geregeld en er bestaan ook geen beschermingsregels voor de bevroegde persoon. Om hieraan tegemoet te komen voorziet het ontwerp een aantal bepalingen.

Zo dienen de vraaggesprekken tussen opdrachthouder en de onderzochte persoon door artikels 13.66-13.68 gebaseerd te zijn op vrijwilligheid. Dit betekent dat de onderzochte persoon het recht heeft om het vraaggesprek te weigeren of op bepaalde vragen niet wenst te antwoorden. De private onderzoeker mag echter geen handelingen stellen op basis waarvan beweerd kan worden dat de verklaring van de bevroegde persoon niet in vrijheid is afgelegd. Onder andere mag men geen verbaal geweld, dwang, loze beloftes of dreigingen gebruiken. Bij elk vraaggesprek wordt een schriftelijk verslag opgemaakt en het gesprek kan enkel plaatsvinden

---

²²⁵ Artikel 13.71

²²⁶ Artikel 13.34, 7° Wetsontwerp

onder bepaalde voorwaarden. Eén daarvan is dat de bevroegde persoon zijn toestemming heeft verleend tot dit gesprek.

Gezien het vraaggesprek vergelijkbaar is met een politieverhoor is het niet logisch dat voor een gesprek met een privé-detective geen enkele soortgelijke regels geldt als voor de ordediensten. Deze laatste zijn immers onderworpen aan zeer strikte regels wanneer ze een burger ondervragen. Bovendien worden deze regels versterkt door de Salduz-wet²²⁷. Anderzijds stelt de Beroepsvereniging voor verzekeringsinspecteurs en -experts dat de voorwaarden voor een vraaggesprek te strikt zijn en te veel lijken op die van een politieverhoor, hoewel het hier om een andere context gaat²²⁸. Er zijn wel richtlijnen die de detective moet hanteren bij het gesprek, wil hij dat het verslag geldig is.

Wanneer we kijken naar de toegang tot gegevensbanken blijkt dat we met onenigheid zitten tussen de overheid en de private beroepssector. Zo wordt het raadplegen, het doen raadplegen of het aanzetten tot het verkrijgen van gesloten overheidsinformatie zoals gegevens van de DIV, het centraal strafregister, het ANG, de sociale zekerheid of het bevolkingsregister uitdrukkelijk verboden door artikels 13.78-13.80. Terwijl de vraag van de beroepssector naar toegang tot de databanken niet onbestaande is²²⁹. Deze bevatten immers noodzakelijke gegevens voor de normale en dagelijkse uitoefening van hun beroep.

Wel kan de private onderzoeker de persoonsgegevens in niet publiek toegankelijke bestanden raadplegen indien hij toestemming heeft van de betrokkene die verantwoordelijk is voor de verwerking van deze gegevens of wanneer de finaliteit van het bestand hetzelfde is aan dat van het onderzoek²³⁰.

Verder wordt het verbod tot verwerken van bepaalde persoonsgegevens uitgebreid. Dit door uitdrukkelijk in de wet te beschrijven dat het voor private onderzoekers verboden is aan de opdrachtgever inlichtingen te geven, waaruit hij kennis kan opdoen inzake de verboden privacygevoelige informatie²³¹.

Wat het totale verbod op het verzamelen van medische gegevens betreft, komt er een versoepeling in het kader van de verzekeringsfraude in geval van een lichamelijk letsel. Wanneer bij de controlerende geneesheer pijnen worden geveinsd om een uitkering te kunnen bekomen, stelt de wetgever het mogelijk om een privaat onderzoek, onder strikte bepaalde

---

²²⁷ B. SOMERS, Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privédetective, Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 2013, DOC53 2711/001, 37

²²⁸ *Ibid*, 15

²²⁹ *Ibid*, 31-32

²³⁰ Artikel 13.76 Wetsontwerp

²³¹ Artikel 13.42 Wetsontwerp

voorwaarden, uit te voeren. Het gaat hier enkel over het nagaan van de activiteiten en gedragingen van de betrokkene en dus louter om indirecte informatie. Informatie met betrekking tot welke ziekte of welk letsel de betrokkene heeft, mag niet worden onderzocht. Wegens het delicate karakter kan de opdracht enkel plaatsvinden op de uitdrukkelijke en schriftelijke vraag van de controlerende geneesheer en kunnen de bevindingen enkel aan hem worden overgemaakt²³².

Het wetsontwerp bevat tevens een afdeling verboden onderzoeksdomeinen dat een extra negatieve bevoegdheidsbepaling invoert. Het is de private onderzoeker namelijk verboden om een onderzoek naar seksueel gedrag in te stellen. Op dit verbod bestaan er echter twee uitzonderingen: de opdrachten die te maken hebben met echtscheidingsprocedures en onderzoeken naar seksuele praktijken die in strijd zijn met de wet.

De eerste uitzondering is echter niet meer relevant aangezien het regime van echtscheiding op basis van bepaalde feiten (zoals overspel) niet langer bestaat. De tweede uitzondering betreft een delicate aangelegenheid waardoor het aangewezen is dat enkel politiediensten hiermee belast worden. Om die redenen stelt de regering in het ontwerp voor om beide uitzonderingen op te heffen en te voorzien in een geheel verbod wat betreft onderzoek rond het seksuele leven²³³.

Alhoewel de verboden onderzoeksdomeinen uitgebreid gedefinieerd zijn in de wet, is het niet ondenkbaar dat er zich in de toekomst ongewenste situaties voordoen, waar de wetgever niet aan gedacht heeft. Daarom stelt artikel 13.45 dat eventuele bijkomende onderzoeksdomeinen kunnen worden bepaald waarbij het verzamelen van informatie door een private onderzoeker verboden of beperkt wordt.

4.3.1.4. Controlesysteem

Eerder hebben we al beschreven dat de controlebevoegdheden uit de wet van 19 juli 1991 en de controlebevoegdheden uit de wet Private Veiligheid worden gecoördineerd. In het wetsontwerp wordt deze coördinatie geregeld door artikel 15: *“deze wijziging coördineert de controlebevoegdheden, zoals voorzien in de bestaande detectivewet, en deze in de wet tot regeling van de private en bijzondere veiligheid”*²³⁴.

---

²³² Artikel 13.43 Wetsontwerp

²³³ Artikel 13.41 Wetsontwerp

²³⁴ Artikel 15 Wetsontwerp

Bij de analyse van de wet van 19 juli 1991 duiden we reeds het gebrek van controlemogelijkheden aan waardoor de effectiviteit van deze controle in vraag kan worden gesteld²³⁵. In het bijzonder gaat het om de afwezigheid van een geschreven onderzoeksdossier en het feit dat de bevindingen van de privé-detective enkel mondeling worden vermeld aan de opdrachtgever. Toch bestaat er in de huidige wet reeds een vereiste van schriftelijke documentatie. Het betreft de schriftelijke overeenkomst met de klant of het opdrachtenregister en het tussentijds en eindverslag van de detective aan de klant. Deze schriftelijke vereiste is er gekomen om de rechten van de opdrachtgever te beschermen²³⁶.

Om de effectiviteit van de controle op de activiteiten van een privaat onderzoeker meer te garanderen, voorziet het wetsontwerp in een derde type document: het onderzoeksdossier. Dit document dient per opdracht aangemaakt te worden en dient allerhande gegevens te bevatten, onder andere een chronologisch overzicht van de handelingen van privaat onderzoek die door de privaat onderzoeker werden gebruikt, een overzicht van de middelen en methoden die werden aangewend, etc. Dit alles brengt een grotere administratieve belasting met zich mee voor de privaat onderzoeker, nochtans is deze minimaal in vergelijking met die van de publieke opsporingsdiensten²³⁷. Men vergeet hier echter wel dat het gaat om een private dienst die afhankelijk is van de tijd en financiële middelen van de opdrachtgever. Aangezien elke onderzoekshandeling schriftelijk moet worden vastgesteld, kunnen toekomstige klanten ervoor terugschrikken een beroep te doen op een private onderzoeker.

Tevens wil men met deze nieuwe verplichting de controlerende overheidsinstanties een garantie bieden. Dit door hen in de mogelijkheid te stellen om na te gaan of de wet al dan niet gerespecteerd wordt. Deze controle geschiedt door het raadplegen van de schriftelijke documenten, vandaar het grote belang dat eraan gehecht wordt.

Verder zijn deze schriftelijke documenten van belang voor de rechter gezien deze de rechtmatigheid van de onderzoeksbevindingen van een privaat onderzoek moeten kunnen controleren. In de Memorie van Toelichting wijs men er immers op dat een correcte toepassing van de regelgeving afhangt van de gebruiksmogelijkheden van de onderzoeksbevindingen. Indien elementen van de bevindingen ontstaan door het overtreden van de wet, zijn deze

---

²³⁵ *Supra* hoofdstuk 3 'Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective', 'Controle- en sanctiesysteem'

²³⁶ Memorie van Toelichting bij het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid en tot opheffing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective (verkregen via professor Cools), 38

²³⁷ *Ibid.*, 38-39

elementen nietig en kunnen ze ook niet aangewend worden²³⁸. Bij deze controle dient hij over retroactieve toetsingsmogelijkheden te beschikken om te kunnen oordelen of de private opsporingshandelingen op een correcte wijze werden uitgeoefend²³⁹.

Opdat de minister van Binnenlandse Zaken sancties zou kunnen nemen omtrent wetsovertredingen, is het aangewezen dat hij op de hoogte wordt gebracht door zowel de controlerende overheidsinstanties als de rechter van vastgestelde wetsinbreuken.

Artikel 18 van het wetsontwerp beoogt het administratief sanctiemechanisme, zoals bepaalt in de wet private veiligheid, ook te hanteren op de wettelijke inbreuken betreffende privaat onderzoek²⁴⁰. Het gaat hier om volgende sancties: administratieve geldboete, schorsing of intrekking van de identificatiekaart of van de vergunning.

4.4. Besluit

In dit hoofdstuk werden de (toekomstige) wijzigingen aan de wet van 19 juli 1991 besproken. De belangrijkste wetswijziging kwam er met de wet van 30 december 1996. Hiermee werd de wet aangepast aan de concrete omstandigheden en aan de problemen die zich rond het beroep van privé-detective voordeden. In het bijzonder werd het vergunningstelsel verfijnd, de uitoefeningsvoorwaarden aangepast aan de gewijzigde omstandigheden en werd er voorzien in een effectievere en efficiëntere controle op de sector.

Ondanks deze wijzigingen, lijkt de wetgever er maar niet in te slagen om de wet voldoende aan te passen teneinde het beroep in de huidige samenleving soepel te laten functioneren. Hier kan eventueel verandering in komen met het wetsontwerp van Joëlle Milquet dat ingrijpende wijzigingen aan het statuut van de privé-detective vooropstelt.

Dit wetsontwerp bevat zeker een aantal positieve elementen, onder andere de versoepeling van het verbod op het inwinnen van medische gegevens in het kader van verzekeringsfraude in geval van lichamelijk letsel. Toch stellen we vast dat het ook hier gaat om een complexe wetgeving die enerzijds te veel en te gedetailleerde regels bevat en anderzijds bestaat uit vage bepalingen die te veel beoordelingsruimte laten aan de private onderzoeker.

Desondanks valt de wetenschappelijke waarde van dit wetsontwerp niet te onderschatten en zal het later zeker als politiek aanvangspunt worden hernomen.

---

²³⁸ Memorie van Toelichting bij het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid en tot opheffing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective (verkregen via professor Cools), 40

²³⁹ *Ibid.*, 38-39

²⁴⁰ Artikel 18 Wetsontwerp

Algemene conclusie

Vandaag de dag kunnen we stellen dat de private opsporingssector een vaste plaats heeft verworven binnen onze samenleving als beschermers en verdedigers van de private belangen ten behoeve van het algemeen nut. Sinds haar ontstaan heeft de sector zich blijven ontwikkelen, wat voor een grote verscheidenheid binnen de sector heeft gezorgd. Dit maakt het enigszins moeilijk om tot een éénduidige definitie te komen wat betreft de term ‘privé-detective’.

Het omschrijven van dit begrip gebeurt niet op basis van wetenschappelijke inzichten, daar deze weinig tot niet voorkomen. In de meeste gevallen worden privé-detectives beschreven aan de hand van hun activiteiten. Maar dit brengt met zich mee dat tal van personen die private opsporingsactiviteiten uitoefenen en zichzelf niet als privé-detective beschouwt, toch gezien worden als een privé-detective. Het omgekeerde kon ook, iemand wordt beschouwd als een privé-detective zonder dat deze activiteiten uitoefent die doen denken aan dit beroep. Dit toont aan dat de begripsafbakening moeilijk was. Bovendien werd deze bemoeilijkt door een gebrek aan kennis en een verkeerde beeldvorming door de media en literatuur.

De wetgever heeft zich gefocust op de taakstelling om een definiëringsprobleem te vermijden. Bijgevolg werd het toepassingsgebied van de wet bepaald door een niet-limitatieve opsomming van de voornaamste activiteiten van een detective. Het is met andere woorden de uitgeoefende activiteit die bepaalt wie een privé-detective is.

Daarnaast bestaat er ook een discussie over het indelen van detectives in verschillende generaties. Het was A.B. Hoogenboom die een onderscheid maakte tussen een eerste en tweede generatie. Waar er vroeger enkel sprake was van een eerste en tweede generatie privé-detectives, is daar nog een derde en vierde generatie privé-detectives bijgekomen.

Om een duidelijk beeld te geven van wie nu privé-detective is, dient er afgestapt te worden van de definiëring op basis van de activiteiten. De laatste jaren is het werkdomein van de privé-detective enorm uitgebreid, zo zijn privé-detectives werkzaam in de bedrijfswereld, verzekeringssector etc. Hierdoor is een typologie op basis van de specifieke beroepskenmerken een betere oplossing. De taakhoud van een detective is immers afhankelijk van de sector waarin gewerkt wordt en deze verschillen sterk van elkaar. In de toekomst dient er dus een duidelijk onderscheid te worden gemaakt tussen de verschillende soorten detectives.

Een eerste echte doorbraak van de detectivesector situeert zich in de jaren zestig. Deze doorbraak bracht een eerste poging met zich mee om het beroep van privé-detectives te reguleren. Zowel het wetsvoorstel van Parisis als het wetsvoorstel van Damseaux wouden het beroep aan een zekere plichtenleer en controle onderwerpen. Maar vooral het bestraffen van onrechtmatige praktijken was toen noodzakelijk. Het Wetsontwerp van Gol zag er veel belovend uit en werd ook als positief ervaren gezien er nog geen wetgeving van toepassing is op privé-detectives. Echter, werden deze initiatieven onvoldoende gesteund.

De wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective was noodzakelijk om de schandalen en wanpraktijken in de sector te doen stoppen. Om dit te realiseren beoogde de wetgever een aantal doelstellingen, die ons brengen bij de motieven om het beroep te reglementeren. Behoudens de wet van 1991 hebben bepaalde evoluties plaatsgevonden die een katalysator zijn geweest voor het wetsontwerp van Joëlle Milquet.

Een eerste en tweede doelstelling was de regulering en sanering. Het was immers nodig om het beroep te zuiveren en te beperken tot betrouwbare personen, daar een aantal schandalen het imago van privé-detective zodanig hadden aangetast. Om de sanering mogelijk te maken, werd een vergunningstelsel ingevoerd. Toch is het van belang te weten dat een vergunning geen garantie biedt op betrouwbare detectives. Er was namelijk een te éézijdige focus op de eerste generatie detectives. Deze focus vinden we eveneens terug bij de regulering waardoor de wet amper was aangepast aan de tweede, derde en vierde generatie.

Om de discrepantie tussen de verschillende werkdomeinen van privaat onderzoek te overbruggen, achtte het nieuwe wetsontwerp het noodzakelijk om uit te gaan van een profiel neutrale wetgeving. Dit betekent dat de wetgeving van toepassing is op alle types van private onderzoeken verspreid over het werkveld. Het gevolg hiervan is dat het wetsontwerp zeer gedetailleerd is en heeft het bovendien een neiging naar overregulering.

We kunnen ons hier de vraag stellen of het niet beter was geweest om te kiezen voor verschillende sectorale regelingen, aangepast aan de specificiteit van elke sector.

Alsook was het nodig om de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen. Voor de wet was er immers een gebrek aan controle op de kwaliteit van de opleidingen en leerpakketten die werden gegeven. Hierdoor was er een duidelijke nood aan een verplichte beroepsopleiding, die bovendien ten goede kwam aan de geloofwaardigheid van het beroep. Het afschaffen van de terreinstages met begeleiding door een stagemester is echter een gemiste kans.

Om machtsoverschrijding binnen de sector te voorkomen, voorzag de wetgever in een overstapverbod. Het motief hierachter was het tegengaan van de uitwisseling van ongecontroleerde informatie tussen de publieke en private sector. In de praktijk bleek dat deze uitwisseling moeilijk realiseerbaar is, gezien de detectives geen toegang hebben tot de noodzakelijke databanken. Door dit gegeven blijven er contacten bestaan met de reguliere politiedienst en worden de fenomenen als blue drain, old boys network en moonlighting verder gestimuleerd. Dit brengt met zich mee dat de situatie van 1991 niet veel verschilt van de huidige situatie.

Een ander belangrijk motief van de wet van 1991 was de bescherming van de privacy van de burger. Binnen deze tijdsperiode werd onvoldoende rekening gehouden met de bepalingen omtrent de privacywetgeving, daar deze nog niet wettelijk gereguleerd waren.

De wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens bracht hier verandering in. Het nieuwe wetsontwerp besteedt dan ook veel aandacht aan deze wet en voorziet in een afwijkende sectorregelgeving ten aanzien van deze wet.

Vooraf de bepalingen met betrekking tot de bescherming van de onderzochte persoon vormen een punt van discussie. Privé-detectives mengen zich immers in de privésfeer van personen zonder dat zij hiervan op de hoogte zijn. Het nieuwe wetsontwerp bepaalt daarom dat waar het mogelijk is de toestemming aanwezig moet zijn en anders dient er een navolgende kennisgeving te gebeuren. Het ziet er dan ook naar uit dat de kennisgevingsplicht er in de toekomst zal komen, ondanks de vele tegenstanders die er zijn. De plicht zou er namelijk voor zorgen dat een onderzoek door een privé-detective overbodig wordt. De kans zou erin bestaan dat hierdoor informatie opnieuw op een illegale manier bekomen wordt.

Een laatste doelstelling van de wet van 1991 betreft een degelijk controle- en sanctiesysteem. Het feit dat dit een eerste maal is dat de controle wettelijk geregeld wordt, kampte deze wet met enkele kinderziektes op het vlak van de effectiviteit en regelmatigheid van de controle. Hier wordt enigszins aan tegemoet gekomen door het nieuwe wetsontwerp, dat voorziet in een onderzoeksdossier. Er wordt de private onderzoeker een verplichting opgelegd om elke onderzoekshandeling schriftelijk vast te stellen in het dossier.

Reeds in 1991 was er een gebrek aan positieve bevoegdheidsbepalingen omdat de wetgever zich te veel toespitste op de onderzoeksmethoden die niet waren toegelaten. Vandaag kunnen we stellen dat die situatie nog niet veranderd is. Er is bijgevolg dringend nood aan een

omschrijving van de toegelaten onderzoeksmethoden. De huidige situatie werkt immers informele netwerken en onrechtmatige activiteiten in de hand.

Het is belangrijk om op te merken dat op het moment van schrijven het voorontwerp van wet nog steeds een voorbereidend werk is. Indien bepaalde elementen uit het wetsontwerp politiek worden doorgedreven, is het mogelijk dat het beroep in de kern wordt aangetast. Het gaat hier om een complexe wetgeving waarbij alles beperkter en strikter wordt maar tegelijk wordt er ook wel ruimte gelaten voor de beoordeling van de private onderzoeker zelf. Dit ter bescherming van zichzelf en de cliënt.

Afsluitend kunnen we ons afvragen of met het wetsontwerp van Joëlle Milquet tegemoet gekomen is aan de knelpunten van de wet van 1991. Eén van die knelpunten was namelijk het ondemocratisch karakter van de wet: de privé-detectives werden niet betrokken bij de totstandkoming van de wet. Het is dan ook van belang dat er een parlementair debat gehouden wordt met alle belangrijke partners in de sector, gezien het wetsontwerp later als politiek aanvangspunt zal worden hernomen. Of dat men op zijn minst probeert de partners te betrekken bij de bespreking van het nieuwe wetsontwerp dat er zou komen.

Bibliografie

Wetgeving

Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *B.S.*, 2 oktober 1991.

Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van de persoonsgegevens, *B.S.*, 18 maart 1993.

Wet van 30 december 1996 tot wijziging van de wet 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, *B.S.*, 14 september 1997.

Koninklijk Besluit van 10 juni 1992 betreffende de aanwijzing van de ambtenaren gemachtigd om toezicht te houden op de toepassing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective en haar uitvoeringsbesluiten, *B.S.* 30 juni 1992.

Koninklijk Besluit van 30 juli 1994 tot vaststelling van de lijst van beroepen en activiteiten die niet beschouwd mogen worden als bedoeld in de wet tot regeling van het beroep van privé-detective, *B.S.*, 14 september 1994.

Koninklijk Besluit van 9 juni 1997 van tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 14 september 1992 betreffende de uitreiking van het getuigschrift voor het uitoefenen van het beroep van privé-detective en de erkenning van de instellingen gemachtigd om dit getuigschrift af te leveren, *B.S.*, 9 juli 1997.

Koninklijk Besluit van 10 februari 2008 betreffende de vereisten met betrekking tot de opleiding en de erkenning van de EG-beroepskwalificaties voor het uitoefenen van het beroep van privé-detective en de erkenning van de opleidingen, *B.S.*, 3 maart 2008.

Voorbereidende werken

Voorstel van wet tot regeling van het beroep van particulier detective, Parl. St. Kamer, Zitting 1967-1968, nr.497/1, 3p.

Voorstel van wet tot regeling van het beroep van particulier detective, Parl. St. Kamer, Zitting 1978-1979, nr.205, 4p.

Voorstel van wet tot regeling van het beroep van particulier detective, Parl. St. Kamer, Zitting 1982-1983, nr.493, 4p.

Ontwerp van wet houdende verscheidene maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger (titel VI), Parl. St. Senaat, Zitting 1986-1987, nr.298/3, 13p.

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Parl. St. Kamer, Zitting 1995-1996, nr. 557/1, 27p.

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Parl. St. Kamer, Zitting 1995-1996, nr. 557/2, 3p.

Wetsontwerp tot regeling van het beroep van privé-detective, Parl. St. Kamer, Zitting 1990-91, nr.1678/1, 12p.

Ontwerp van wet tot regeling van het beroep van privédetective, Parl. St. Senaat, Zitting 1990-91, nr. 1259/1, 204p.

MILQUET, J. Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid en tot opheffing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, 78p.

Memorie van Toelichting bij het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid en tot opheffing van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, 47p.

SOMERS, B. Hoorzittingen over de evaluatie van de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective, Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers, DOC 53 2711/0011, 44p.

Verslag namens de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken, de opvoeding en het Openbaar Ambt, Parl. St. Kamer, 1990-91, 1678/3, 24p.

Boeken en verzamelwerken

BOON, K., 'De gespecialiseerde private opsporing: een tip van de sluier opgelicht, Brussel, Politeia, 1993, 132p.

CAPPELLE J., 'Detectives onder de loep: een studie naar de "eerste generatie"-detectives in België', Brussel, Politeia, 1991, 176p.

CAPELLE, J., 'De detectivewet van 19 juli 1991. Enkele kritische beschouwingen' in VAN OUIRIVE, L., DECORTE, T., en VAN LAETHEM, W. (eds.), 'Private bewaking en opsporing en de grondrechten van de mens', Brussel, Politeia, 1995, 135-150p.

CAPELLE, J. en VAN LAETHEM, W., 'Het statuut van de privé-detective : de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective', Brussel, Politeia, 1997, 197p.

COOLS, M., 'De criminoloog en de private veiligheidszorg' in VANDERBORGHT, J., VANACKER, J. en MAES, E. (eds.), *Criminologie. De Wetenschap. De Mens.*, Brussel, Politeia, 2000, p.203-216

COOLS, M. en HAELTERMAN, H., 'Nieuwe sporen: het actieterein van de particuliere recherche in België en Nederland', Diegem, Kluwer Editoriaal, 1998, 50-75p.

COOLS, M., PONSAERS, P. en VERHAGE, A., 'Private veiligheidsorganisaties in België' in COOLS, M., PONSAERS, P., VERHAGE, A. en HOOGENBOOM, B. (eds.), 'De andere rechtsorde: demonopolisering van het fraude-onderzoek', Brussel, Politeia, 2004, 189p.

COOLS, M., 'Private veiligheid in België, 'Een parlementair en regeringsinitiatief ter voorbereiding van een nieuw wettelijk kader' in PAUWELS, L. en VERMEULEN, G. (eds.), *'Actuele ontwikkelingen inzake EU-justitiebeleid, cannabisbeleid, misdaad en straf, jongeren en jeugdzorg, internationale vrede, veiligheid en gerechtigheid, gewelddadig extremisme & private veiligheid en zelfregulering'*, Antwerpen, Maklu, 2014, 394-413p.

HAELTERMAN, H., 'Private opsporing: wettelijk kader', in COOLS, M. en HAELTERMAN, H., 'Nieuwe sporen: het actieterein van de particuliere recherche in België en Nederland', Diegem, Kluwer Editoriaal, 1998, 50-75p.

MARX, G.T., 'The interweaving of Public and Private Police in Undercover Work', in SHEARING D. en STENNING P.C., (eds.), *Private policing*, London, 1987, 172-193p.

MULKERS, J. en HAELTERMAN, H., 'Privé-detectives: theorie en praktijk van de private opsporing', Antwerpen, Maklu, 2001, 146p.

VAN AALST, J., 'De rol van informatie in de Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective' in COOLS, M., PONSAERS, P., VERHAGE, A. en HOOGENBOOM, B., 'De andere rechtsorde: demonopolisering van het fraude-onderzoek', Brussel, Politeia, 2004, 179-189p.

VAN OUIRIVE, L., 'Methoden gehanteerd in verschillende sectoren van de private opsporing: empirie en theorie' in VAN OUIRIVE, L., DECORTE, T. en VAN LAETHEM W. (eds.), *'Private bewaking en opsporing en de grondrechten van de mens'*, Brussel, Politeia, 1995, 236p.

Tijdschriftartikelen

COOLS, M., 'Private opsporing in België: de detectivewet en de nieuwe criminologische markt', *Justitiële Verkenningen*, 2001, jg. 27, nr. 4, 42-53.

COOLS, M., 'De onderstromen in de private veiligheidszorg', *Panopticon*, 2002, 135-155

DE HAAN, W., 'Integrale veiligheid: Beleidsvernieuwing of beleidsvervaging', *Justitiële verkenningen*, 1995, 29-30.

CLARK, K. en Eileen, P. G., 'The Detectives', *Fortune*, 1997, 122-127.

GILL, M. en HART, J., 'Historical perspectives on private investigation in Britain and the US', *Security Journal*, 1996, 273-276.

GILL, M., HART, J. en STEVENS, J., 'Private investigators: Under-researched, Under-estimated and Under-used?', *International Journal of Risk, Security and Crime Prevention*, 1996, 305-314.

KEEREMAN, A., 'Waarom geen publiek-private samenwerking bij fraudebestrijding?' *Juristenkrant*, 2010, afl. 214, 10-11.

KEUNINGS, L., 'Een eeuw geleden... De privé-detectives in Brussel', *Revue van de rijkswacht*, 1988, 34-39

KLERKS, P. en SCHOLTES, M., 'Particuliere recherche: een informatiemarkt in ontwikkeling', *Justitiële Verkenningen*, 2001, 9-23.

MORN, F., 'The eye that never sleeps: a history of the pinkerton National Detective agency', Bloomington, Indiana University, 1988, 2-26.

MORN, F., 'Het ontstaan en de groei van de particuliere politie in de Verenigde Staten van Amerika', *Panopticon*, 1986, 233-252

MORRE, L. en KEPPENS, F., "Ontwerp van wet houdende verscheidende maatregelen ter verhoging van de veiligheid van de burger", *Politieofficier*, 1988, 5-22.

SAELENS, R., 'Hof van Justitie brengt privédetectives in moeilijkheden', *Juristenkrant* 2013, afl. 280, 2-3

VAN DIJCK, F. en DE WAARD, J.J., 'De markt voor private opsporing: vraag en aanbod', *Justitiële verkenningen*, jg. 27, nr. 4, 2001, 25-41.

VERHAGE, A., 'Over kerntaken gesproken...Opsporing als vergeten onderdeel van het kerntakendebat', *Orde van de dag*, jg. x, nr. 33, 2006, 10p.

VOSSSEN, B., 'De wet op de privé-detectives opgefrist', *Vigilis*, 1997, jg. 3, nr. 1, 38-44.

Varia

Activiteitenverslag Vast Comité van Toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, 2000, 216p.

Advies Privacy-commissie nr.17/2010 van 31 maart 2010, 19p.

HOOGENBOOM, A.B., 'Particuliere recherche: een verkenning van enige ontwikkelingen', Den Haag, SDU, 1988, 116p.

KAKALIK, J.S. en WILDHORN, S., 'The Private police industry: its nature and extent', Report prepared for the Department of Justice, Santa Monica, 1971, 110p.

Volders, B. 'Privé-detectives onder de loep: Een rechtsvergelijkend onderzoek inzake de regulering van privé-detectives in België en Nederland', scriptie criminologische wetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven, 2009-2010, 83p.

Bijlagen

Bijlage 1: Wet 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective

HOOFDSTUK I Toepassingsgebied

Artikel 1. § 1. In de zin van deze wet wordt als privé-detective beschouwd elke natuurlijke persoon die gewoonlijk, al of niet in ondergeschikt verband, tegen betaling en voor een opdrachtgever activiteiten uitoefent bestaande uit :

1° het opsporen van verdwenen personen of verloren of gestolen goederen;

2° het inwinnen van informatie omtrent burgerlijke stand, gedrag, moraliteit en vermogenstoestand van personen;

3° het verzamelen van bewijsmateriaal voor het vaststellen van feiten die aanleiding geven of kunnen geven tot conflicten tussen personen, of die aangewend kunnen worden voor het beëindigen van die conflicten;

4° het opsporen van bedrijfsspionage;

5° elke andere activiteit bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

§ 2. De personen die de in § 1 bedoelde activiteiten uitoefenen uitsluitend in de kader van het beroep van journalist, gerechtsdeurwaarder, notaris, advocaat, genealoog, worden niet als privé-detective beschouwd. De Koning stelt de lijst van andere beroepen en activiteiten vast die niet als activiteiten van privé-detective worden beschouwd.

§ 3. De informatie die ten gevolge van het uitoefenen van deze activiteiten wordt verkregen, moet uitsluitend bestemd zijn voor de opdrachtgever en bedoeld om in zijn voordeel te worden aangewend.

HOOFDSTUK II Vergunning

Art. 2. § 1. Niemand mag het beroep van privé-detective uitoefenen of zich als dusdanig bekend maken, indien hij daartoe vooraf geen vergunning heeft gekregen van de minister van Binnenlandse Zaken, na advies van de Veiligheid van de Staat en van de procureur des Konings van de wettige hoofdverblijfplaats van de betrokkene en, bij ontstentenis ervan, de minister van Justitie.

(gewijzigd bij art. 25 van de wet van 07.05.2004)

Die vergunning wordt verleend voor een termijn van vijf jaar en kan voor termijnen van tien jaar worden vernieuwd. Zij kan worden geschorst en ingetrokken overeenkomstig artikel 18. [Zij kan worden ingetrokken op verzoek van de vergunde privé-detective overeenkomstig de door de Koning bepaalde procedure.]

Onverminderd het bepaalde in artikel 6, kan de vergunning het uitoefenen van bepaalde activiteiten en het gebruik van bepaalde middelen en methoden uitsluiten of aan specifieke voorwaarden onderwerpen.

[...]

De beslissing waarbij de vergunning wordt verleend of geweigerd, moet binnen zes maanden na de aanvraag ter kennis worden gebracht van de aanvrager.

Bij het verlenen van de vergunning wordt aan de privé-detective een identificatiekaart afgegeven, waarvan het model wordt vastgesteld door de Minister van Binnenlandse Zaken. Alleen de houder van zodanige identificatiekaart mag de titel van privé-detective voeren.

(gewijzigd bij art. 2 van de wet van 30.12.1996)

[**Art. 3. § 1.** Indien de aanvrager een vestigingsplaats in België heeft, wordt de vergunning slechts verleend indien hij voldoet aan de volgende voorwaarden:

1° niet veroordeeld zijn, zelfs niet met uitstel, tot een gevangenisstraf van ten minste zes maanden wegens enig misdrijf, of tot een lagere correctionele straf wegens huisvredebreuk, schending van het briefgeheim, opzettelijk toebrengen van slagen of verwondingen, diefstal, afpersing, misbruik van vertrouwen, oplichting, valsheid in geschrifte, aanranding van de eerbaarheid, verkrachting, inbreuk op de wapenwetgeving en de wetgeving op de verdovende middelen, misdrijven bepaald bij artikel 379 tot 386ter van het Strafwetboek, omkoping van ambtenaren, gebruikmaking van valse namen, heling, uitgifte van ongedekte cheques, meeneed, valsmunterij, overtreding van de artikelen 259bis en 314bis van het Strafwetboek, overtreding van artikel 111 van de wet van 21 maart 1991 houdende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, overtreding van de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, overtredingen van artikel 227 van het Strafwetboek.

Personen die wegens soortgelijke feiten in het buitenland een in kracht van gewijsde gegane veroordeling hebben opgelopen of die in het buitenland veroordeeld zijn tot een gevangenisstraf van tenminste zes maanden wegens enig misdrijf, worden geacht niet aan de hierboven gestelde voorwaarde te voldoen;

2° onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie;

3° niet tegelijkertijd activiteiten in een bewakingsonderneming, een beveiligingsonderneming of een interne bewakingsdienst, activiteiten betreffende de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en de handel in munitie dan wel enige andere activiteit verrichten die, doordat ze door een privé-detective wordt uitgeoefend, een gevaar kan opleveren voor de openbare orde of voor de in- of uitwendige veiligheid van de Staat.

Wordt ambtshalve beschouwd als houdende een gevaar voor de openbare orde in de zin van het eerste lid, de gelijktijdige uitoefening van het beroep van detective en van een beroepsactiviteit die toegang geeft tot persoonsgegevens, tenzij het beroep van detective een inherent bestanddeel van de genoemde activiteit is;

4° voldoen aan de door de Koning vastgestelde voorwaarden inzake beroepsopleiding en ervaring;

5° sinds vijf jaar geen lid zijn geweest van een politie- of inlichtingendienst zoals bepaald in de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten, noch een militair of openbaar ambt hebben bekleed dat voorkomt op een door de Koning bepaalde lijst, met dien verstande dat die termijn op tien jaar wordt gebracht voor degenen die werden afgezet of van ambtswege ontslagen uit het ambt;

6° volle 21 jaar oud zijn.

§ 2. Indien de aanvrager geen vestigingsplaats in België heeft, wordt de vergunning slechts verleend indien hij voldoet aan de volgende voorwaarden:

1° geen van de in § 1, 1°, bedoelde veroordelingen opgelopen hebben;

2° onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie;

3° een vestigingsplaats hebben gekozen bij een in België gevestigde vergunde privé-detective die ervoor instaat dat de aanvrager de artikelen 5, 6 en 7 naleeft;

4° niet tegelijkertijd in België of in het buitenland een activiteit uitoefenen die gelijkwaardig is aan de in § 1, 3°, vermelde activiteiten;

5° met goed gevolg de ingevolge § 1, 4°, bepaalde opleiding beëindigd of een gelijkwaardige opleiding genoten hebben;

6° in de loop van de vijf jaar die aan de aanvraag voorafgaan, geen lid zijn geweest van een dienst of geen ambt hebben bekleed, dat gelijkgesteld kan worden met deze vermeld in § 1, 5°;

7° volle 21 jaar oud zijn.

§ 3. De privé-detective moet gedurende de gehele periode tijdens welke hij zijn beroepswerkzaamheden uitoefent, voldoen aan de in dit artikel opgesomde voorwaarden.

De privé-detective bij wie de in § 2 bedoelde detective zijn vestigingsplaats heeft gekozen, moet gedurende dezelfde periode over de in artikel 2, § 1, eerste lid, bepaalde vergunning beschikken en mag niet het voorwerp hebben uitgemaakt van een schorsing of intrekking van deze vergunning.

§ 4. Onafhankelijk van de verificatie van de in §§ 1 tot 3 opgesomde voorwaarden, beschikt de minister van Binnenlandse Zaken over een appreciatiebevoegdheid betreffende de door de detective of de kandidaat detective gepleegde feiten, die, zelfs als ze niet het voorwerp hebben uitgemaakt van een strafrechtelijke veroordeling, een ernstige tekortkoming van de beroepsdeontologie uitmaken en daarom raken aan het vertrouwen in de betrokkene.]

(gewijzigd bij art. 3 van de wet van 30.12.1996)

HOOFDSTUK III **Uitoefeningsvoorwaarden**

Art. 4. Het beroep van privé-detective mag, behoudens uitzondering toegestaan door de Minister van Binnenlandse Zaken, enkel als hoofdberoep worden uitgeoefend.

[De in het eerste lid bedoelde uitzondering zal kunnen worden toegekend:

- hetzij aan de privé-detective waarvan de activiteit een inherent bestanddeel uitmaakt van de hoofdactiviteit;
  - hetzij aan de privé-detective die voor de eerste maal de vergunning tot uitoefening van het beroep ontvangt.
- In dit geval zal de vergunning tot uitoefening als bijberoep slechts worden toegekend voor de eerste termijn van vijf jaar.]

(gewijzigd bij art. 4 van de wet van 30.12.1996)

Art. 5.
[...]

(opgeheven bij art. 13, § 3 van de wet van 30.06.1994)

[Het is de privé-detective verboden personen die zich bevinden in niet voor het publiek toegankelijke plaatsen, met behulp van enig toestel te bespieden of te doen bespieden, of opzettelijk beelden van hen op te nemen dan wel te doen opnemen, zonder dat de beheerder van die plaats en de betrokken personen daarvoor hun toestemming hebben gegeven.]

Het is de privé-detective verboden enig toestel op te stellen, te doen opstellen of ter beschikking te stellen van de opdrachtgever of van derden met het opzet een van de [in het eerste lid] omschreven handelingen te verrichten.

(gewijzigd bij art. 5 van de wet van 30.12.1996)

[**Art. 6.** De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het gebruik van bepaalde middelen en methoden door de privé-detectives in de uitoefening van hun activiteiten, beperken of verbieden.]

(gewijzigd bij art. 6 van de wet van 30.12.1996)

Art. 7. Het is de privé-detective verboden betreffende de personen die het voorwerp zijn van zijn beroepsactiviteiten, informatie in te winnen omtrent de politieke, godsdienstige, filosofische of vakbondsovertuiging en omtrent de uiting van die overtuiging [of omtrent het lidmaatschap van een ziekenfonds].

Het is de privé-detective verboden informatie in te winnen omtrent de seksuele geaardheid van de personen die het voorwerp zijn van zijn activiteiten, behalve indien het gaat om gedrag dat strijdig is met de wet of een reden tot echtscheiding kan opleveren indien hij optreedt op verzoek van een van de echtgenoten.

Het is de privé-detective verboden informatie in te winnen omtrent de gezondheid [of de raciale of etnische afkomst] van de personen die het voorwerp zijn van zijn activiteiten.

(gewijzigd bij art. 7 van de wet van 30.12.1996)

Art. 8. [§ 1.] De privé-detective of zijn werkgever is verplicht om met de opdrachtgever een voorafgaande schriftelijke overeenkomst te sluiten die, op straffe van nietigheid, ondertekend wordt door alle partijen en de volgende vermeldingen bevat:

1° naam, voornaam en woonplaats van alle partijen;

2° in voorkomend geval, naam, voornaam en woonplaats van de privé-detectives die voor de omschreven opdracht optreedt of optreden voor rekening van een werkgever;

3° een nauwkeurige omschrijving van de opdracht waarmee de privé-detective wordt belast en een aanwijzing omtrent de duur ervan;

4° de uurbezoldiging van de privé-detective;

5° de kostentarieven;

6° het nummer van de vergunning van de privé-detective;

7° de verplichting voor de privé-detective om het in artikel 9 bedoelde verslag over te leggen;

8° het bedrag van het gegeven voorschot;

9° de dagtekening.

De nietigheid kan alleen door de opdrachtgever worden ingeroepen.

Het door de opdrachtgever gegeven voorschot mag enkel bestaan uit:

- a) de te verwachten kosten verbonden aan de uitvoering van de opdracht;
- b) een voorschot op de bezoldiging.

[De schriftelijke overeenkomst wordt gedurende vijf jaar door de privé-detective bijgehouden.]

[§ 2. Indien de opdrachtgever terzelfdertijd de werkgever van de privé-detective is, is § 1 niet van toepassing. In dit geval houdt de privé-detective een opdrachtenregister bij. Dit register wordt aangevuld op de datum dat de privé-detective met een opdracht wordt belast. Het bevat de volgende vermeldingen : de naam van de opdrachtgever, de nauwkeurige omschrijving van de opdracht, de datum waarop de privé-detective met de opdracht wordt belast en de datum waarop de opdracht wordt beëindigd.

Het register wordt gedurende vijf jaar door de privé-detective bijgehouden.]

(gewijzigd bij art. 8 van de wet van 30.12.1996)

Art. 9. [§ 1.] Na de uitvoering van zijn opdracht maakt de privé-detective ten behoeve van de opdrachtgever een verslag op dat de volgende gegevens omvat:

1° een beschrijving van de verrichte activiteiten, met vermelding van de data, plaatsen en uren waarop die activiteiten zijn verricht;

2° een nauwkeurige berekening van de bezoldiging en de kosten.

Het verslag wordt slechts in twee exemplaren opgemaakt, waarvan het ene bestemd is voor de opdrachtgever, en het andere gedurende vijf jaar wordt bijgehouden door de privé-detective. Elk exemplaar draagt een afzonderlijk merkteken.

Het verslag bevat de overtuigingsstukken die de privé-detective in het kader van zijn opdracht heeft verzameld.

De opdrachtgever moet de bezoldiging van de privé-detective of het saldo pas betalen wanneer hij zijn exemplaar van het deel- of eindverslag ontvangen heeft.

[§ 2. Indien de opdrachtgever terzelfdertijd de werkgever van de privé-detective is, is § 1, eerste lid, 2° en vierde lid niet van toepassing.]

(gewijzigd bij art. 9 van de wet van 30.12.1996)

Art. 10. Behoudens het bepaalde in artikel 16, § 2, mag de privé-detective de inlichtingen die hij bij het vervullen van zijn opdracht ingewonnen heeft, niet bekendmaken aan andere personen dan zijn opdrachtgever of degenen die door deze behoorlijk zijn gemachtigd.

Hij mag gedurende een periode van drie jaar vanaf het eindverslag geen opdrachten aanvaarden strijdig met de belangen van de opdrachtgever.

De privé-detective mag zijn opdrachtgever enkel de informatie ter beschikking stellen die betrekking heeft op de opdracht zoals omschreven [in de overeenkomst bedoeld in artikel 8, § 1 of in het opdrachtenregister bedoeld in artikel 8, § 2.]

(gewijzigd bij art. 10 van de wet van 30.12.1996)

Art. 11. Elk document dat van de privé-detective in het kader van zijn beroepswerkzaamheden uitgaat, maakt melding van de beroepstitel van privé-detective en van de in artikel 2 bedoelde vergunning.

Art. 12. De privé-detective moet de in artikel 2 vermelde identificatiekaart steeds bij zich dragen tijdens de uitoefening van zijn beroepswerkzaamheden. Hij moet deze kaart, voor de tijd nodig voor de controle, overhandigen bij elke vordering van een lid van een politiedienst of van een ambtenaar bedoeld in het eerste lid van artikel 17.

Art. 13. Het is de privé-detective verboden zijn activiteiten uit te oefenen ten behoeve van publiekrechtelijke rechtspersonen, behoudens toestemming van de Minister van Binnenlandse Zaken.

Art. 14. Het is de privé-detective verboden zich op enigerlei wijze voor te doen als lid van een politiedienst of een openbare inlichtingendienst.

Indien de privé-detective deel heeft uitgemaakt van een politiedienst of een openbare inlichtingen-dienst, mag hij in de uitoefening van zijn beroepswerkzaamheden daarvan geen melding maken.

HOOFDSTUK IV **Controle en sancties**

Art. 15. De Minister van Binnenlandse Zaken brengt jaarlijks, vóór 31 maart, aan de Kamers schriftelijk verslag uit over de toepassing van deze wet.

Art. 16. § 1. De Minister van Binnenlandse Zaken, die aan een privé-detective een vergunning verleent, of een vergunning vernieuwt, schorst of intrekt, brengt hiervan de volgende instanties op de hoogte:

[1° a) indien de privé-detective een vestigingsplaats in België heeft: de burgemeester van de gemeente waar de privé-detective is ingeschreven in het bevolkingsregister alsook die van de gemeente waar de detective gevestigd is;

b) indien de privé-detective geen vestigingsplaats in België heeft: de burgemeester van de gemeente waar de privé-detective in toepassing van artikel 3, § 2, 3° zijn vestigingsplaats gekozen heeft.]

2° de territoriaal voor die gemeenten bevoegde rijkswachtoverheden;

3° de territoriaal voor die gemeenten bevoegde procureur des Konings.

§ 2. In het kader van de bescherming van de nationale veiligheid, de handhaving van de openbare orde en het voorkomen of opsporen van strafbare feiten kunnen de Minister van Binnenlandse Zaken of de Minister van de Justitie of de gerechtelijke overheden, in het raam van hun respectieve bevoegdheden, aan de privé-detective de inlichtingen over een uitgevoerde of lopende opdracht opvragen die noodzakelijk zijn voor de nationale veiligheid, de handhaving van de openbare orde en het voorkomen of opsporen van strafbare feiten. Deze is gehouden hierop zonder verwijl te antwoorden.

Op de vraag om inlichtingen over een uitgevoerde of lopende opdracht moet de privé-detective enkel antwoorden voor zover de personen die zijn belast met het inwinnen van de inlichtingen, in het bezit zijn van een specifiek mandaat hiertoe verleend door de Minister van Binnenlandse Zaken, de Minister van Justitie of de gerechtelijke overheid, elk in het raam van zijn bevoegdheden.

[Onverminderd de toepassing van artikel 30 van het Wetboek van Strafvordering en van artikel 1, 3° van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, moet de privé-detective die door zijn opdrachtgever wordt belast met opsporingen en onderzoeken betreffende feiten die misdaden of wanbedrijven opleveren of die, bij het vervullen van zijn opdracht, kennis krijgt van feiten die misdaden of wanbedrijven opleveren, de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan die misdaad of dat wanbedrijf is gepleegd, hiervan dadelijk en schriftelijk op de hoogte stellen.]

(gewijzigd bij art. 11 van de wet van 30.12.1996)

[**Art. 16bis.** De privé-detective bij wie een niet in België gevestigde privé-detective zijn vestigingsplaats gekozen heeft, oefent op deze detective het toezicht uit dat noodzakelijk is voor het naleven van zijn verplichting bepaald in artikel 3, § 2, 3°.

Hij brengt driemaandelijks een verslag uit aan de Minister van Binnenlandse Zaken over de wijze waarop de privé-detective voor wie hij instaat zijn activiteiten uitoefent. Hij is verplicht, zodra hij er kennis van heeft, de bevoegde overheden op de hoogte te brengen van elke tekortkoming van de privé-detective voor wie hij instaat.]

(gewijzigd bij art. 12 van de wet van 30.12.1996)

Art. 17. De Koning wijst de ambtenaren [en de agenten] aan die belast zijn met het toezicht op de toepassing van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten. Zij hebben het recht processen-verbaal op te stellen die bewijskracht hebben tot het bewijs van het tegendeel.

Een afschrift van het proces-verbaal wordt binnen vijftien dagen te rekenen van de vaststelling van de overtreding aan de overtreder toegezonden.

[In de uitoefening van hun ambt kunnen de in het eerste lid bedoelde personen:

1° zich toegang verschaffen tot het agentschap van de privé-detective tijdens de gewone openings- of werkuren;

2° overgaan tot elk onderzoek, elke controle en elk verhoor, alsook alle inlichtingen inwinnen die zij nodig achten om zich ervan te vergewissen dat de bepalingen van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten worden nageleefd, en inzonderheid:

a) indien ze het nodig achten, alle personen met kennis van feiten die nuttig zijn voor het goede verloop van het toezicht, ondervragen;

b) ter plaatse de bescheiden, stukken, registers, boeken, schijven, banden of informatiedragers die zij voor hun opsporingen en vaststellingen nodig hebben, doen voorleggen en daarvan uittreksels, afschriften of copies nemen;

c) tegen ontvangstbewijs beslag leggen op de in b) bedoelde documenten noodzakelijk voor het bewijs van een inbreuk op deze wet en haar uitvoeringsbesluiten;

d) indien zij redenen hebben te geloven aan het bestaan van een inbreuk, in de bewoonde lokalen binnentreden, mits voorafgaande machtiging van de rechter bij de politierechtbank. De bezoeken in de bewoonde lokalen moeten tussen acht en achttien uur gebeuren en door minstens twee ambtenaren of agenten gezamenlijk geschieden.

De in het eerste lid bedoelde personen moeten de nodige maatregelen treffen om het vertrouwelijk karakter te respecteren van de persoonlijke gegevens waarvan ze kennis hebben gekregen in de uitoefening van hun opdracht en om te verzekeren dat deze gegevens uitsluitend worden aangewend voor de uitoefening van hun opdracht.

In geval een dossier betreffende de uitvoering van een opdracht door de privé-detective, in beslag wordt genomen, verwittigt deze er de betrokken opdrachtgever van.

De door de Koning aangewezen ambtenaren en agenten kunnen in de uitoefening van hun ambt de bijstand van de gemeentepolitie en van de rijkswacht vorderen.]

(De door de Koning aangewezen ambtenaren en agenten kunnen in de uitoefening van hun ambt de bijstand van de gemeentepolitie en van de rijkswacht vorderen.) (dient geschrapt te worden)

(gewijzigd bij art. 13 van de wet van 30.12.1996)

Art. 18. De Minister van Binnenlandse Zaken kan, overeenkomstig een procedure te bepalen bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, de vergunning schorsen voor een termijn van ten hoogste zes maanden, of intrekken indien de detective de bepalingen van deze wet of van de uitvoeringsbesluiten ervan niet naleeft.

De in het eerste lid bedoelde besluiten worden met redenen omkleed en worden genomen na de betrokkenen te hebben gehoord.

Art. 19. [Zij die artikel 2 overtreden, worden gestraft met een geldboete van 1.000 frank tot 10.000 frank en met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden, of met één van die straffen alleen. Zij die artikel 7 overtreden, worden gestraft met een geldboete van 1.000 frank tot 100.000 frank en met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden, of met één van die straffen alleen.]

Zij die de artikelen 4, 5 en 8 van deze wet en de besluiten genomen ter uitvoering van artikel 6 van deze wet overtreden, worden gestraft met geldboete van 1.000 frank tot 10.000 frank.

Zij die de artikelen 9, 12, 13,[...] 16 en 17 van deze wet overtreden worden gestraft met geldboete van 100 frank tot 1.000 frank.

Zij die artikel 10 overtreden, worden gestraft met de straffen bepaald in artikel 458 van het Strafwetboek; wanneer de bekendgemaakte inlichtingen betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer, worden zij gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en met geldboete van 500 frank tot 20.000 frank of met een van die straffen alleen.

[Zij die artikel 14 overtreden, worden gestraft met de straffen bepaald in artikel 227 van het Strafwetboek.]

De bepalingen van boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn toepasselijk op de strafbare feiten bedoeld [in het eerste tot het vijfde lid.]

In geval van herhaling binnen twee jaar na de veroordeling worden de minima en de maxima van de straffen verdubbeld.

(gewijzigd bij art. 14 van de wet van 30.12.1996)

HOOFDSTUK V

Wijzigings-, overgangs- en slotbepalingen

Art. 20. § 1. Om de kosten voor administratie, investeringen en toezicht, nodig voor de toepassing van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan te dekken, is elke privé-detective aan wie een vergunning is verleend een jaarlijkse heffing verschuldigd. [Het bedrag van de heffing wordt vastgesteld op 15 000 frank.]

Dit bedrag wordt gekoppeld aan de schommelingen van het indexcijfer der consumptieprijzen zoals bedoeld bij de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de Openbare Schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigings-grenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen; daartoe worden de bedragen gekoppeld aan [de spilindex 140,77.]

§ 2. In de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt wordt een fonds voor 'de bewakingsondernemingen, de beveiligingsondernemingen, de interne bewakingsdiensten en de privé-detectives' voorzien.

De opbrengst van de heffing wordt geaffecteerd op de rijksmiddelenbegroting en is bestemd voor spijzing van het fonds voor de bewakingsondernemingen, de beveiligingsondernemingen, de interne bewakingsdiensten en de privé-detectives.

Het fonds wordt aangewend om de kosten voor administratie, investeringen en toezicht nodig voor de toepassing van deze wet en van de wet van 10 april 1990 op de bewakingsondernemingen, de beveiligingsondernemingen en de interne bewakingsdiensten en hun uitvoeringsbesluiten te dekken.

[§ 3. De heffing is verschuldigd vanaf het kalenderjaar tijdens hetwelk de privé-detective zijn vergunning verkrijgt en is evenredig aan het aantal maanden gedurende dewelke de uitoefening van het beroep vergund is.

De heffingsaanslag geschiedt eenmaal per jaar, in de loop van de maand maart. Bij een eerste vergunning geschiedt de heffingsaanslag onmiddellijk.

De Koning wijst de ambtenaren en de agenten aan van het ministerie van Binnenlandse Zaken die belast zijn met de inning en de invordering van de heffing en met de controle op de naleving van de verplichtingen terzake.]

§ 4. De Koning bepaalt de wijze van betaling van de heffing.

Van het bedrag van de heffing wordt kennis gegeven bij een ter post aangetekende brief en de betaling wordt gedaan binnen twee maanden na de heffingsaanslag.

Binnen een termijn van dertig dagen na de kennisgeving, kan de heffingsplichtige per aangetekende brief beroep instellen bij de Minister van Binnenlandse Zaken, die binnen dertig dagen uitspraak doet. Bij een met redenen omklede aangetekende brief, gericht aan de heffingsplichtige, kan de Minister van Binnenlandse Zaken die termijn eenmaal verlengen met een periode van dertig dagen.

Wanneer na het verstrijken van de in § 4, tweede lid, bedoelde termijn, de Minister van Binnenlandse Zaken geen uitspraak heeft gedaan, wordt het beroep van de heffingsplichtige als ingewilligd beschouwd.

§ 5. Elke heffingsplichtige die de heffing niet betaalt binnen de wettelijke termijn, is gehouden een administratieve geldboete te betalen die gelijk is aan de helft van de aanslag.

De ambtenaren bedoeld in § 3, vierde lid, kunnen de administratieve geldboete toepassen voor iedere overtreding van de bepalingen van dit artikel, evenals van de ter uitvoering ervan genomen besluiten.

Zij vaardigen een dwangbevel uit. De betekening ervan gebeurt bij gerechtsdeurwaardersexploot.

Op het dwangbevel zijn de bepalingen toepasselijk van het vijfde deel van het Gerechtelijk Wetboek. De Minister van Binnenlandse Zaken doet uitspraak over de verzoekschriften die de kwijtschelding van de geldboeten tot voorwerp hebben.

(gewijzigd bij art. 15 van de wet van 30.12.1996)

Art. 21. Artikel 20, tweede lid, van de wet van 10 april 1990 op de bewakingsondernemingen, de beveiligingsondernemingen en de interne bewakingsdiensten wordt gewijzigd als volgt:

'De opbrengst van de retributies wordt geaffecteerd op de Rijksmiddelen-begroting en is bestemd voor spijzing van het fonds voor de bewakingsondernemingen, de interne bewakingsdiensten en de privé-detectives, ingesteld door artikel 20, § 2, van de wet tot regeling van het beroep van privé-detective'.

[**Art. 22. § 1.** De privé-detective die zijn beroepswerkzaamheden reeds uitoefende op 15 april 1991 moet niet voldoen aan de opleidingsvoorwaarde, respectievelijk bedoeld in artikel 3, § 1, 4° en in artikel 3, § 2, 5°, indien hij de in artikel 2 bedoelde vergunning heeft aangevraagd uiterlijk drie maanden na de inwerkingtreding van deze bepaling.

Hij moet niet voldoen aan de voorwaarde, respectievelijk voorzien in art. 3, § 1, 5°, en in artikel 3, § 2, 6°, tenzij hij is afgezet of van ambtswege ontslagen uit zijn ambt.

§ 2. Het bewijs van de uitoefening van de beroepsactiviteiten op 15 april 1991 kan geleverd worden door alle schriftelijke bewijsmiddelen met uitzondering van de verklaring.]

(gewijzigd bij art. 16 van de wet van 30.12.1996)

Art. 23. In § 3 van artikel 22 van de wet van 10 april 1990 op de bewakingsondernemingen, de beveiligingsondernemingen en de interne bewakingsdiensten [...]

(gewijzigd bij art. 15 van de wet van 18.07.1997)

In § 4 van hetzelfde artikel worden de woorden "of militair in het beroepskader, het aanvullend kader, het tijdelijke kader of het hulpkader" geschrapt. In dezelfde paragraaf worden de woorden "of militair" ingevoegd tussen de woorden "openbaar" en "ambt".

In dezelfde paragraaf worden de woorden "een interne bewakingsdienst of een beveiligingsonderneming" ingevoegd tussen de woorden "bewakingsonderneming" en "waren".

[**Art. 23bis.** Er wordt een Adviesraad inzake Private Veiligheid opgericht, wiens opdracht er in bestaat de Minister van Binnenlandse Zaken te adviseren omtrent het beleid inzake de in deze wet beoogde en aanverwante aangelegenheden.

De Koning bepaalt de samenstelling, de taken en de organisatie van deze Raad.]

(gewijzigd bij art. 15 van de wet van 18.07.1997)

Art. 24. De wet van **19.07.1991** treedt in werking één jaar na haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* (02.10.1991), behoudens dit artikel dat onmiddellijk in werking treedt.

De Koning kan evenwel voor iedere andere bepaling van deze wet een vroegere datum van inwerkingtreding vaststellen.

[De wet van **30.12.1996** treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekend gemaakt (14.02.1997).

[De wet van **18.07.1997** treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekend gemaakt (28.08.1997).

[De wet van **07.05.2004** treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekend gemaakt (03.06.2004).

(Art. 17 van de wet van 30.12.1996, art. 20 van de wet van 18.07.1997)